ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT.

CONTENTS.

No. 1 Vol. IX

19th July 1972 (Wednesday)28th Ashadh, 1884, S.E.

Page

Oral Answers to Questions 1

Short Notice Questions and Answers 25

Announcement :

re : Business of the House 37

Matters under Rule 34 :

re : Scarcity of water in Paloru reservoir .. 38

re : Murder of a woman in Chinnayapeta Palakonda taluk 39

re : Supply of the Administration Report .. 40

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance :

re : Unemployment of dental surgeons in the State .. 41

re : Unauthorised operation of private enterprises in the twin cities and districts for accepting "Racing bets" outside the Race Club .. 43

re : Non-merger of D.A., with pay for calculation of the employees of the Municipal Corporation of Hyderabad 46

re : Requests of the Andhra Pradesh Government to the Centre for Neyvelli Power and the attitude of the Centre thereon 47

re : Abolition of the posts of Headmasters consequent on the merger of High Schools with Junior Colleges 48

Annual Financial Statement (Budget) for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants.

Demand No. XXIII—Co-operation Rs. 2,67,83,000 (Passed) 50

Appendix. 92

No. 2. Vol. IX. Pages

20th July 1972 (Thursday). 29th Ashadh. 1894. S.E.

Oral Answers to Questions 111

Written Answers to Questions. 164

Unstarred Questions and Answers.

Ruling from the Chair :

re : Statements placed on the Table in pursuance of Questions 186

Matters under Rule 341 :

re : Lack of sufficient number of seats in the Arts and Science College, Kamareddy .. 187

re : Alleged ill-treatment in Rosary Convent .. 187

Calling attention to matters of urgent public importance :

re : Urgent need for release of water from Nagarjuna sagar for the Krishna Delta Areas . 188

re : Failure of the Municipal Corporation of Hyderabad to take effective steps to collect huge amounts of arrears of taxes 190

re : Strike launched by the East India Paints and Chemical, Ltd. 191

re : Steps to be taken by the Government regarding 25% power cut imposed from 12-6-1972 .. 192

re : Injustice caused by the procedure adopted in the selection of Junior Engineers for appointment in the Andhra Pradesh State Electricity Board .. 193

Papers laid on the Table :

Amendments to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules, 1966 197

Annual Financial Statement (Budget) for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants 197

Demand No. XX Agriculture Rs. 10,49,32,300 ..

Demand No. XXII Animal Husbandry Rs. 5,95,52,000

Demand No. XLVI Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research Rs. 3,70,000

Pages.

Demand No. LV Capital Outlay on Schemes of Government Trading Rs.24,17,15.400.

Demand No. XXI Fisheries Rs. 1,31,78,700.

Demand No. XL Forest Department Rs. 5,71,76,200.

Demand No. LIII Capital Outlay on Forests Rs. 3,00,000 (Not concluded).

Discussion on the soaring prices of foodgrains and scarcity of Kerosene 244

Discussion on differential levy sugar price fixed by Government of India 277

No. 3. Vol. IX.

21st July 1972 (Friday). 3rd Ashadh, 1894 S.E.

Oral Answers to Questions 1

Matter under Rule 341 :

re : Deaths due to Cholera in Amadalavalasa .. 39

Calling attention to matters of urgent public importance :

re : Failure of the city police to apprehend the persons responsible for the murder of the Reception Officer, Jubilee Hall on 21-5-1972 40

Presentation of a Petition :

re : Theft of 44 Indian miniature paintings at Salar-Jung Museum 41

Annual Financial Statement (Budget) for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants. .. 42

Demand No. XX Agriculture Rs. 10,49,32,800

Demand No. XXII XXII Animal Husbandry Rs. 5,95,92,000.

Demand No. XLVI Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvements and Research Rs. 3,70,000.

Demand No. LV Capital Outlay on Schemes of Government Trading Rs. 24,17,15,400.

Demand No. XXI Fisheries Rs. 1,31,78,700.

Demand No. XL Forest Departments Rs.5,71,75,200.

Demand No. LIII Capital Outlay on Forests Rs. 3,00,000 (Passed).

Pages

Non-official Business Bill :

The Andhra Pradesh Highway Bill, 1972 (Introduced). 71

Resolutions :

re : Need to implement licensing system for regulating private money-lending business (withdrawn) .. 71

re : Providing unemployment relief to all the unemployed able bodied persons taking into account the dependent family of the unemployed. . 72

No. 4. Vol. IX.

22nd July 1972 (Saturday). 31st Ashadh, 1894, S.E.

Oral Answers to Questions 91

Short Notice Questions and Answers 138

Business of the House— 145

Calling attention to matters of urgent public importance :

re : Huge stock of fertilisers lying in Visakhapatnam Port 146

re : Huge amounts due from the Sivakami Sugars, Tanuku to the agriculturists and to the Government 146

re : Collection of huge capitation fees from the students seeking admissions into the Rangayana Medical College, Kakinada 150

re : Serious hardships caused to the citizens by the blanket ban on new construction in the Municipal areas imposed by the District Collectors in the wake of issue of ordinance prohibiting alienation of vacant lands in urban areas .. 151

Papers laid on the Table :

Tenth Annual Report of the Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation, Ltd., for the year 1970-71 152

Amendment to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules, 1964 153

G.O. Ms. No. 763, Home (Transport-I) Dept., dated 7-6-1972 153

G.O. Ms. No. 1540, Education, dated 6-2-1970 .. 153

G.O. Ms. No. 1758, Education, dated 16-9-1970 153

G.O. Ms. No. 1119, Education, dated 19-7-1972 .. 153

Pages.

Papers placed on the Table :

Report on the High Power Committee on Municipal Finance and Financial Administration together with the summary of recommendations 153

Presentation of the Report of the Regional Committee :

re : Andhra Pradesh Agricultural University (Amendment) Bill, 1972 153

Annual Financial Statement (Budget) for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Demand No V Other Taxes and Duties Administration Rs. 8,81,000 .. 153

Demand No XXXIX Electricity Rs. 7,89,68,900 .. 153

Demand No XXXIX Stationery and Printing Rs. 2,19,08,500 .. 153

Demand No I Capital Outlay on Electricity Schemes Rs. 9,78,45,300 (Passed) .. ..

Appendix 202

No. 5. Vol. IX.

24th July 1972 (Monday), 2nd Sravan, 1894, S.E.

Oral Answers and Questions 251

Business of the House — 279

Calling attention to matters of urgent public importance :

re : Proposal to transfer audit of Panchayat Raj Institutions to the Accountant-General .. 280

re : Pollution of drinking water in the Bhimavaram and Tanuku taluks of West Godavari District due to release of drain water into Gosthani river canal from the Andhra Sugar Mill, Tanuku. 282

re : Need to start I.T.I. for Women in Hyderabad .. 284

re : Enforcement of collection of minimum charges of electricity including arrears for agricultural services even in drought effected areas .. 285

Pages

Papers laid on the Table :

Boodhan and Gramdhan Rules, 1965 288

Annual Accounts and Audit Report of the A.P. Agricultural University for 1967-68 288

Amendments to the A.P. Co-operative Societies Rules 1964 288

G.O. Ms. No. 48, P. & C., Dept., dated 28-1-1972 .. 289

Calling attention to a matter of urgent public importance :

re : Drafts in the procedure adopted for the tabulation of the results of the S.S.C. Examination held in April, 1972 289

Annual Financial Statement (Budget) for 1972-73

Voting of Demands for Grants.

Demand No. XXXIV Ports and Pilotage Rs.74,42,000 289

Demand No. XLII Municipal Administration Rs. 88,83,300 (Passed) .. 289

Appendix 344

ANJAIAH, Sri T.

Calling Attention, re :

Need to start I.T.I. for Women in Hyderabad .. 284-285

Strike launched by the East India Paints and Chemical Limited 191-192

Resolution (Non-official) re :

Providing unemployment relief to all the unemployed able bodied persons taking into account the dependent family of the unemployed.. .. 75

ANJANEYA SARMA, Sri G.V.

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Co-operation 62-64

Announcement re :

Business of the House 38-39

APPANNA DORA, Sri A.

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Ports and Pilotage :

Municipal Administration 295-300

Asif Pasha, Sri

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Ports and Pilotage :

Municipal Administration 300-301

AYYAPU REDDY, Sri E.

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Other Taxes and Duties :

Electricity, Stationery and Printing, Capital Outlay on Electricity Schemes .. 161-164

B.

BASAPPA, Sri B.

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 212-215

BHAGAVANTHA RAO, Sri A.

Calling Attention re :

Pollution of Drinking Water in the Bhimavaram and Tanuku taluks of West Godavari District due to release of Drain Water in Gosthani River Canal from the Andhra Sugar Mill, Tanuku .. 282-284

BHASKARA RAO, Sri A.

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries Forest Department, Capital Outlay on Forests 208-210

Discussion on the soaring prices of Food-grains and scarcity of Kerosene 263-266

Bills (Non-Official) :

The Andhra Pradesh Highway Bill, 1972 (Introduced).. 71

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 42-70, 197-244, 295-408

Co-operation 50-109

Ports and Pilotage, Municipal Administration .. 289-368

Other Taxes, and Duties Electricity, Stationery and Printing, Capital Outlay on Electricity Schemes. .. 153-250

Business of the House .. 145-46 279-80

Calling Attention re]

Abolition of the posts of Headmasters consequent on the merger of High Scools with Junior Colleges. .. 48-50

Collections of huge Capitation fees from the students seeking admissions in in the Rangaraya Medical College, Kakinada. .. 150-51

Deaths due to Cholera in Amadalavalasa 39-40

Defect in the procedure adopted for the tabulation of the results of the S.S.C. examination held in April, 1972. 289

Enforcement of collection of minimum charges of electricity including arrears for agricultural services even in drought affected areas. .. 285-88

Failure of the City Police to apprehend the persons responsible for the murder of the Reception Officer, Jubilee Hall on 21-5-1972. .. 40-41

Huge amounts due from the Sivakami Sugars, Tanuku, to the Agriculturists and the Government. .. 148-50

Huge stocks of fertilizers lying in Vizag Port. .. 146-48

Injustice caused by the proeedure adopted with selection of Junior Engineers for Appointment in the Andhra Pradesh State Electricity Board.

Need to start I.T.I. for Women in Hyderabad. .. 284-85

Non-merger of D.A. with Pay for Calculation of Pension of the employees of the Municipal Corporation of Hyderabad 46

Pollution of Drinking Water in the Bhimavaram and Tanuku taluks of West Godavari Di.trict due to release of drain water in Gosthni River Canal from the Andhra Sugar Mill, Tanuku 282-84

Proposal to transfer audit of Panchayati Raj Institutions to the Accountant General 280-82

Request of the A.P. Government to the Centre for Neyveli power and the attitude of the Centre thereon. 47-48

Serious hardships caused to the citizens by the blanket ban on new constractions in the Municipal areas imposed by the District Collectors in the wake of issue of ordinance prohibiting alienation of vacant lands in urba areas 151-52

Steps to be taken by the Government regarding 25% Power cut 192-93

Strike launched by the East India Paints and Chemical Limited . . 191 [illegible]

Unauthorised operation of Private Enterprises in the Twin Cities and Districts for accepting Racing Bets ' Outside the Race Club . 43-46

Unemployment of Dental Surgeons in the State . 41-43

Urgent need for release of water from Nagarjunasagar for the Krishna Delta area 188-191

Chair—

Point of Order re

Statement placed on the table in pursuance of questions.

Sri C.V.K. Rao raised a point of order questioning the propriety of the Minister in placing a statement on the table of the House signed by an officer of the Government but not by the Minister .

The Chair gave a ruling that there was no difference between questions and call attention notices as far as statements relating to them are concerned because both the statements were laid in the name of the Ministers concerned and hence should be authenticated by the Minister themselves not by the officers of the Government 186

CHAKRADHARA RAO, Sri V.

Budget for 1972-73 ·

Voting of Demands for Grants :

Ports and Pilotage :

Municipal Administration 303-306

D.

DAMODARA RAO, Sri J.

Budget for 1972-73 ·

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forets Departments, Capital Outlay on Forests 243-244

DEEN, Sri M.R.

Budget for 1972-73 .

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 52

Ports and Pilotage, Municipal Administration . 301–303

Discussion, re .

Differential levysugar price fixed by the Government of India 277–294

The Soaring prices of Food-grains and Scaicity of Kerosene .. 244–277

E.

Eswari Bai, Smt J

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants .

Agriculture, Animal Husbandiy, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests . . 218–223

Co-operation 79–80

Ports, and Pilotage Municipal Administration . 310–313

Matter under Rule 341 re

Lack of sufficient number of seats in the Arts and Science College, Kamareddi . . 187

Resolution (Non-Official) re :

Providing unemployment relief to all the unemployed able bodied persons taking into account the dependent family of the unemployed . .. 81

H.

Hasan, Sri Syed

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants ·

Other Taxes and Duties, Electricity, Stationery and Printing, Capital Outlay an Electricity Schemes 179–180

Calling attention, re .

Failure of the City Police to apprehened the persons responsible for the murder of the Reception Officer Jubilee Hall on 21-5-1972 . . . 40–41

Non-merger of D.A. with Pay for Calculation of Pension of the employees of the Municipal Corporation of Hyderabad . . 46

Ayagreevachary, Sri T.

Calling attention, re :

Proposal to transfer audit of Panchayat Raj institutions to the Accountant General .. . 280–282

IBRAHIM ALI ANSARI, Sri MOHD.

Calling attention re

Collections of huge capitation fees from the students seeking admissions, into the Rangaraya Medical College, Kakinada . . 150-151

Deaths due to Cholera in Amadalavalasa 39-40

Unemployment of Dental Surgeons in the State . 41-43

INDIRA, Smt D.

Calling attention, re

Urgent need for release of water from Nagarjunasagar for the Krishna Delta Area . 188

J.

JAYAPRADA, Smt. B.

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Other Taxes and Duties, Electricity, Stationery and Printing, Capital Outlay on Electricity Schemes . 194-198

Calling attention, re

Enforcement of collection of minimum charges of electricity including arrears for agricultural services even in drought affected areas . . 285-88

Injustice caused by the procedure adopted with selection of Junior Engineers for appointment in the Andhra Pradesh State Electricity Board. 194-197

Steps to be taken by the Government regarding 25% Power cut 192-193

JANARDHANA REDDY, Sri P.

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay on Schemes of Government Trading Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 210-211

K.

KAMALA, KUMARI M

Resolution (Non-Official) re

Providing unemployment relief to all the unemployed able bodied persons taking into account the dependent family of the unemployed . 83

KAMALA DEVI, Smt. G

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants

Agriculture, Animal Husbandry, Capita Outlay on Scheme of Agricultural Improvement and Research Capital Outlay on Scheme of Government Trading Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 233–40

KRISHNAMURTHY NAIDU, Sri V.

Calling attention, re

Failure of the City Police to apprehend the persons for the murder of the Reception Officer, Jubilee Hall on 21-5-1972 . . 40–41

Request of the A P. Government to the Centre for Neyveli Power and the attitude of the Centre thereon. 47–42

Unauthorised operation of Private Enterprises in the Twin Cities and Districts for accepting 'Racing Bets' outside the Race Club . . 42–46

KRISHNA RAO, Sri M V

Budget for 1972–73

Voting of Demands for Grants .

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests . . 48–53

L.

LAKSHMANA BAPUJI, Sri K.

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay for Forests 50–52

LAKSHMANA RAO, Sri P.

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants .

Ports and Pilotage ·

Municipal Administration 308–10

LOKANADHAM NAIDU, Sri

Discussion on the Soaring Prices of Food-grains and Scarcity of Kerosene . . . 268–69

M.

MALLA REDDY, Sri J

Calling attention, re

Enforcement of collection of minimum charges of Electricity including arrears for agricultural services even in drought affected areas .. . 285–88

MALLIKHARJUNA RAO, Sri D.

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants :

Co-operation 60–61

MALLIKHARJUNA RAO, Sri G

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants :

Ports and Pilotage

Municipal Administration 313–15

MANIK RAO, Sri M

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants .

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Scheme of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 53–54

Ports and Pilotage, Municipal Administration .. 335–42

Calling attention re

Non-merger of D A with Pay for calculation of pension of the employees of the Municipal Corporation of Hyderabad 46

Serious hardships caused to the citizens by the blanket ban on new constructions in the Municipal areas imposed by the District Collectors in the wake of issue of ordinance prohibiting alienation of vacant lands in urban areas . 151–52

Matter under Rule 341 re

Alleged ill treatment in Rosary Convent .. 187–88

Lack of sufficient number of seats in the Arts and Science College, Kamareddi . 187

Murder of a woman in Chinnayapeta, Patakonda taluk 39–40

Scarcity of water in Paleru reservoir .. 38–39

Supply of the Administration Reports .. 40–41

MORRIS, Sri C E

Discussion of the Soaring Prices of Food-grains and scarcity of Kerosene 275

N.

NAGESWARA RAO, Sri V.

Budget for 1972-73 ·

Voting of Demands for Grants .

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Scheme of Agricultural Improvement and Research Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 215–17

Other Taxes and Duties, Electricity Stationery and Printing, Capital Outlay on Electricity Schemes. 180–82

NAGI REDDY, Sri M.—

Resolution (Non-Official) re :

Need to implement licensing system for regulating private money lending business 71–72

NAGI REDDY, Sri S. P

Budget for 1972-73 ·

Voting of Demands for Grants : a

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 56

Calling attention re

Urgent need for release of water from Nagarjunasagar for the Krishna Delta Area . . 189-90

Matters under Rule 341, re .

Scarcity of water in Paleru reservoir . 38-39

NARASAYYA, Sri K.

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants ·

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 242-143

Matters under Rule 341, re ·

Murder of a woman in Chinnayapeta, Palakonda taluk. 39-40

NARASIMHA RAO, Sri P. V

Matter under Rule 341 re ·

Alleged ill-treatment in Rosary Convent .. 187-88

Lack of sufficient number of seats in the Arts and Science College, Kamareddi 187

Murder of a woman in Chinnayapeta, Palakonda taluk. 39-40

Supply of the Administration Reports a .. 40-41

NARAYANA, Sri K.

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests . 236-38

NARAYANA REDDY, Sri M

Bills (Non-Official) ·

The Andhra Pradesh Highway Bill, 1972 (introduced) 71

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants

Other Taxes and Duties, Electricity, Stationery and Printing, Capital Outlay on Electricity Schemes, 183-87

NARAYANA REDDY, Sri M.

Calling Attention re :

Enforcement of collection of minimum charges of electricity including arrears for agricultural services even in drought affected areas 285–88

Huge stocks of fertilisers lying in Vizag Port .. 146–48

Serious hardships caused to the citizens by the blanket ban on new constructions in the Municipal areas imposed by the District Collectors in the wake of issue of ordinance prohibiting alienation of vacant lands in urban areas 151–52

Unauthorised operation of Private Enterprises in the Twin Cities and Districts for accepting 'Racing bets' outside the Race Club 43–46

Discussion on differential by sugar price fixed by the Government of India .. 277–82

Discussion on the Soaring Prices of food-grains and scarcity of Kerosene 250–53

Resolution (Non-Official) re :

Need to implement licensing system for regulating private money landing business 71–72

Providing unemployment relief to all the unemployed able bodied persons taking into account the dependent family of the unemployed 86–90

NARASINGA RAO, Sri J.

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 56

O.

OMKAR, Sri M.

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 217–18

Other Taxes and Duties, Electricity, Stationery and Printing, Capital Outlay on Electricity Schemes. 176–78

OWAISI, Sri SULTAN SALAUDDIN

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Co-operation 69–70

Ports and Pilotage :

Municipal Administration 329–35, 33

P.

PADMANABHARAJU, Sri K. V. R. S.

Discussion on the soaring prices of food-grains and scarcity of Kerosene 257

PALAVELLI, Sri V.

Discussion on differential levy sugar price fixed by the Government of India 287–88

Papers laid on the Table

Amendments to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules, 1964 197

Amendment to the Andhra Pradesh Co-operative Societies Rules, 1964 .. .. ..

Annual Accounts and Audit Report of the Andhra Pradesh Agricultural University for 1967-68 ..

Amendments to the Andhra Pradesh Co-operative Societies Rules, 1964 288–89

Annual Report of the A.P., Small Scale Industrial Development Corporation, 1970–71 .. ..

Amendment to A.P. Motor Vehicles Rules, 1964 ..

G. Os. under Public Libraries Act, 1960.. ..

Report of the High Power Committee on Municipal Finances and Financial Administration .. 152–53

PARASUMRAM NAIDU, Sri Ch.

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Co-operation 90–81

Other Taxes and Duties, Electricity, Stationery and Printing, Capital Outlay on Electricity Schemes. 170–73

Resolution (Non-Official) re :

Providing unemployment relief to all the unemployed able bodied persons taking into account the dependent family of the unemployed 79–80

PRABHAKARA RAO, Sri KUDIPUDI

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 58, 23–33

PRASADA RAO, Sri M.S.V.

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Co-operation 68–69

Presentation of the Report of the Regional Committee on the A.P. Agricultural University (Amendment) Bill, 1972.. 153

Presentation of a petition, re :

Theft of 44 Indian Miniature Paintings at Salar Jung Museum 41–42

Q.

Questions re :

Adulteration of Chemical Fertilisers 9–13

Agnigundala mines 330

Agricultural Graduates in the State 168

Agricultural Seed Farm at Jangamaheswarapuram .. 165–68

Agro-Industries Corporation 138–45

Allotment of Site at Rajahmundry for R.T.C. Bus Stand 140–141

Allotment of Stainless Steel Quota 112–134

Amount sanctioned to Pathipadu P.S. for Drinking Water 171–174

Ayacut road from Camalapadu to Pulipadu in Palnadu taluk 176

Ballot system for the election of Union Leaders in Industries 37-38

Ban on begging 254–56

30 Bedded hospitals at Vinukonda 14-15

Case of Andhra Pradesh Welfare Fund Raffle .. 22–32

Cases of Illicit Distillation 179

Closing of Indian Leaf Tobacco Development Company 272–73

Common facilities Centre in Kodangal Panchayat Samithi 170–71

Construction of Guest Houses and Lavatories on the Hill of Gudali, Nellore district 15–16

Construction of a Reservoir at Madavalasa on Swarnamukhi River 116–18

Construction of bridge of Valluru Gadda .. 111–112

Construction of Bridge over river Papagni .. 111

Death of M.B.B.S., Student 1–3

Defects in the Aqueduct at Gutlapadu .. 116

Development of Fisheries at Pulicat lake .. 128–31

Development of Forests in the State 261–63

Digging of a second well to supplement water supply to Tekkali Panchayat 169

Dis-reserving Pathichenu in Tsadumoor forests .. 260-61

Drainage facilities in Krishna, Godavari Delta .. 118-27

Employees transferred from Ongole Zilla Parishad to Nellore Zilla Parishad 169

Expenditure on repatriates from Burma.. .. 18-21

Export of Prawns to Foreign Countries .. 141-47

Family Planning Scheme 13–17

Filariasis disease in Gudur town 18

Fire accident in Atmakur, Kurnool district .. 164-65

Fishing Harbour at Nizampatnam 134

Giving of Temple lands at Thamminapatnam for House sites to the Harijans 258–60

Govardhana Gold Fields at Bisanatham .. 277–79

Grant of Pattas for House Sites to Harijans of Pallamparthi 162-63

Handing over of spinning mills at Nirmal and Tirupathi to Textile Corporation of India .. 136–139

High handed behaviour of S.I., Porumamilla .. 15

House sites for Harijanapetas in Chinchinada village, Narasapuram taluk 160–62

House for slum dwellers in cities 267–72

H.R.A. to the Lecturers working in the Government Technical Colleges 279

Industrially backward districts 96–108

Land Mortgage banks in Nellore district .. 174–75

Licensing system for regulating money lending .. 21

Licence to Chittoor Cotton Mills at Bangampalem. 174

Lift Irrigation Scheme in Certain villages of Palnad taluk 127

Loans for Marriages, etc., to N.G.Os. .. 4

Local Fund Dispensary at Kota 252–53

Lower Machkund Project 38–39

Lower Sileru Hydro Electric Project 17–19

Mica Mines and their total output 179–86

Milk Societies in the Telangana Region .. 1–3

Misappropriation of funds in Chittoor Marketing Society 153–59

Nativity Certificates for Andhras Living in other States 35–36

Opening of elementary School at Thipparupupadu, Gudur taluk 19–20

Paper laid on the Table re:

U. O. Note No. 69884-B/2390/PPRXL/71, dated 10-12-1971 4–7

Payment of arrears to the Tobacco producers .. 7–11

Plea for reduction of text book prices 32–35

Post mortem shed at Gudur .. .. .. 12£14

Production of Ball Bearings in Indo-Nippon Factory 109–11

Products of export potentialities of the State .. 147–48

Protected Water Supply to Narasannapeta .. 91–93

Provident fund scheme to the teachers of private aided college in Telangana 25–27

Purchase of Handloom Cloth by Central and State Governments 136–38

Railway under-bridge at Kuppam 165

Rice Mills Established under co-operative sector .. 148–53

Rural Housing Scheme 32–36

Salary paid to advisers to Chief Engineers working in A. P. E. B. 27–32

Safety Awards 273–77

Sandwitch courses in Polytechnic Colleges .. 39

Scarcity of drinking water in certain villages of Kota Panchayat Samithi 93–96

Scheme to supply machinery to the unemployed engineers 134–136

Scheme to Warn about floods, etc. 3–5

Setting up a plant for the manufacture of seamless tubes at Hyderabad 136

Setting of the Tele-Communication Cable Factory .. 108–109

Slum Clearance Scheme 263–67

Starting of literacy centre to educate the Progressive farmers 11–12

Starting of P. H. C. at Devupalli 251–52

State Over-draft on Reserve Bank 253–54

Storage Facilities for Paddy in West Godavari District 135–36

Strike by the workers of copper mines, Agnigundala 16–17

Strike of Dock Labour Board workers 37

Strike of workers of outer Harbour at Vizag .. 36–37

Super Bazar at Visakhapatnam 111–16

Supply of Boats and Nylon Nets on Hire Purchases .. 131–34

Supply of electricity under cluster scheme .. 176–78

Supply of rice to Visakhapatnam taluk 163–64

Thandava Reservoir Project 175-76

Transacting official correspondence in Telugu .. 3–4

T. T. D. Funds for Harijanwada Schools .. 257–58

Unemployed Veterinary Graduates in the State .. 5–8

Upgrading Kuppam Panchayats as Municipality .. 139-140

Verification of antecedents of teachers 20–25

Ways and Means Advances to the states from the Reserve Bank .. 253

R.

RAHAMAT ALI, SRI SYED

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants :

Ports and Pilotage, Municipal Administration .. 319–21

RAJAB ALI, SRI MOHD.

Matters under Rule 341 re :

Scarcity of water in Paleru reservoir 38–39

RAJU, SRI K. K. V. S.

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay, on Schemes of Government Trading Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 211–13

RAMACHANDRA RAO, SRI KARANAM.

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants :

Co-operation 77–79

RAMANA, SRI P. V.

Calling attention re :

Strike launched by the East India Paints and Chemical Limited 191 92

Discussion on differential levy sugar price fixed by the Government of India 289–90

RAMANADHAM, SRI K.

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants

Other Taxes and Duties Electricity, Stationery and Printing, Capital Outlay on Electricity Schemes .. 167–70

Discussion on differential levy sugar price fixed by the Government of India 282–84

RAMA RAO, SRI D.

Budget for 1972-73 .. ..

Voting of Demands for Grants

Ports and Pilotage, Municipal Administration ..

RANGADOSS, S I K.

Budget for 1972-73

Voting of Demands for grants

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research Capital Outlay on Schemes of Government Trading Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 42–48, 6

Co-operation 72–74

Discussion on the Soaring Prices of Food-grains and scarcity of Kerosene 266–68

RAO SRI C. V. K.

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants :

Co-operation 75–77

Other Taxes and Duties, Electricity Stationery and Printing. Capital Outlay on Electricity Schemes 188–89, 94

Ports and Pilotage Municipal Administration .. 326–29

Calling attention re :

Collections of huge Capitation fees from the students seeking admissions into the Rangaraya Medical College, Kakinada 150–51

Proposal to transfer audit of Panchayati Raj institutions to the Accountant General 280–82

Request of the A. P. Government to the Centre for Neyveli power and the attitude of the Centre thereon 47–48

Steps to be taken by the Government regarcing 25% power cut 192–93

Unemployment of Dental Surgeons in the State .. 41–43

Discussion on the Soaring Prices of Food-grains and scarcity of Kerosene 269–71

Matters under Rule 341 :

Supply of the Administration Reports 40–41

Resolution (Non-Official) re :

Providing unemployment relief to all the unemployed able bodied persons taking into account the dependent family of the unemployed 75–77

RATNASABHAPATI, SRI B.

Budget for 1972-73

Voting for Demands for grants:

Co-operation 51–57

Other Taxes and Duties, Electricity, Stationery and Printing Capital Outlay on Electricity Schemes 164–67

Discussion on the Soaring Prices of Food-grains and scarcity of Kerosene 258–61

RESOLUTION (NON-OFFICIAL) RE :

Need to implement licencing system for regulating Private Money lending Business 71–72

Providing unemployment relief to all the unemployed able bodied persons taking into account the dependent family of the unemployed 72–90

RUKMINAMMA, SMT. P.

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Other Taxes and Duties, Electricity, Stationery and Printing, Capital Outlay on Electricity Schemes .. 175–76

S.

SAIDAIAH, SRI G.

Budget for 1972-73 :

Voting for Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries Forests Department, Capital Outlay on Forests. 223–24

SANKARAYYA, SRI D.

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Agricultural, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forests Department, Capital Outlay on Forests. 240–41

SANYASI RAO, SRI P.—

Budget for 1972-73 :

Voting of Demands for Grants :

Ports and Pilotage
Municipal Administration 291–95

Discussion on the Soaring Prices of Food-grains and scarcity of Kerosene 277

SAROJINAMMA, Smt. B.

Budget for 1972–73

Voting of Demandes for Grants Other Taxes and duties, Electricity Stationery and Printing Capital Outlay on Electricity Scehem 178

SAROJINI PULLAREDDY Smt. B.

Calling attention re :

Need to stast I.T.I. for Women in Hyderabad.. 284–85

SATTIRAJU Sri N.

Budget for 1972–73:

Voting of Demands for Grants Co-operation .. 74–75

SATYANARAYANA, Sri. H.

Budget for 1972–73:

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandary Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research, Capital Outlay on Schemes of Government Trading Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 220–12

SATYANARAYANA RAO, Sri K.

Budget for 1972–73:

Voting of Demands for Grants :

Ports and Pilotage Municipal Aeministration .. 315–17

SATYANARAYANV, Sri. V.

Budget for 1972–73:

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on schemes of Agricultural Improvements and Research, Capital Outlay on schemes of Government Trading Fisheries, Forest department, Capital Outlay on Forests. .. 55–57, 201–08

Co-operation 81–85

Calling attention re :

Huge amounts due from the Sivakami Sugars, Tanuku, to the Agriculturist and to the Government. 148–50

Pollution of Drinking Water in the Bhimavaram and Tanuku Taluks of West Godavari District due to release of drain water in Gosthini River Canal from the Andhra Sugar Mill, Tanuku .. 282–84

Discussion on differential levy sugar price fixed by the Government of India. 285–87

Resolution (Non-Official) re :

Providing unemloyment relief to all the unemployed able bodied persons taking into account the dependent family of the mnemployed 77–79

SATYANARAYANA, Sri, Y.

Budget for 1972–73 :

Voting of Demands for Grants :

Co-operation .. 57-58

›OMA SEKHAR, SRI G.

Budget for 1972-73.

Voting of Demands for Grants.

Ports and Pilotage.

Municipal Administration 306-08

SOMESWARA RAO, SRI K.

Budget for 1972-73.

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests. 52, 213–18

SIRNIVASUL REDDY, SRI NALLAPAREDDI

Budget for 1972-73.

Voting of Demands for grants :

Co-operation 66–68

Other Taxes and Duties, Electricity Stationery and Printing, Capital Outlay on Electricity Schemes .. 187–88

Calling attention re :

Injustice caused by the procedure adopted with selection of Junior Engineers for Appointment in the Andhra Pradesh State Electricity Board .. 193-95

SREERAMAMURTHY, SRI B.

Calling attention re :

Abolition of the posts of Headmasters consequent on the merger of High Schools with Junior Colleges.. 48–50

Defect in the procedure adopted for the tabulation of the results of the S.S.C. Examination held in April, 1972 289

SREERAMA MURTHY, SRI P.

Budget for 1972-73.

Voting of Demands for grants :

Co-operation 61–62

Calling attention re :

Deaths due to Cholera in Amadalavalasa .. 39–40

SREERAMAMURTHY, SRI V.

Discussion on the Soarin Price of Food-grains and scarcity of Kerosene 262–63

SREERAMULU, SRI A.

Budget for 1972-73.

Voting of Demands for Grants :

Other Taxes and Duties, Electricity Stationery and Printing, Capital Outlay on Electricity Schemes .. 189–94

Calling attention re :

Proposal to transfer audit of Panchayati Raj institutions to the Accountant-General 280–82

Discussion on the Soaring Prices of Food-grains and scarity of Kerosene 253–56

Discussion on the Soaring Prices of Food-grains and scarcity of Kerosene 253–56

Resolution (Non-Official) re :

Providing unemployment relief to all the unemployed able bodied persons taking into account the dependent family of the unemployed 81–83

SRIKRISHNA, SRI V.

Budget for 1972-73.

Voting of Demands for Grants :

Other Taxes and Duties, Electricity, Stationery and Printing, Capital Outlay on Electricity Schemes .. 156–60

Discussion on the Soaring Prices of Food-grains and scarcity of Kerosene 244–50

Matter re:

Alleged ill-treatment in Rosary Convent 187–88

SUBBA RAO, SRI B.

Budget for 1972-73.

Voting of Demands for Grants :

Co-operation 50, 85–90

SUBBARAYUDU, SRI CH.

Discussion on the Soaring prices of Food-grains and scarcity of Kerosene 271–77

SUBBA REDDY, SRI M.

Budget for 1972-73:

Voting of Demands for Grants :

Other Taxes and Duties Electricity, Stationery and Printing, Capital Outlay on Electricity Schemes.... 173–75

SURYANARAYANA RAJU, SRI SAGI

Budget for 1972-73:

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Œutlay on Forests. 63–67

SURYANARAYANA MURTHY, SRI M.

Budget for 1972-73:

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 241–42

T.

THULASIDAS, SRI M.

Discussion on the Soaring Price of Food-grains and scarcity of Kerosene 261–62

V.

VEERAPPA, SRI A.

Budget for 1972-73:

Voting of Demands for Grants:
Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests. 228–30

VENGAL RAO, SRI J.

Discussion on differential levy sugar prices fixed by the Government of India 291–294

VENKATA RAO, SRI N.

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests. 233–236

VENKATA RAO, SRI Y.

Budget for 1972-73:

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 225–228

Ports and Pilotage

Municipal Administration 317–319

Discussion on differential levy sugar price fixed by the Government of India 290

VENKATARATNAM, SRI K.

Budget for 1972-73

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests 54–63

Calling attention re :

Huge amounts due from the Sivakami Seges Tanuku to the Agriculturist and the Government .. 148–50

Huge stocks of fertilizers lying in Vizag Port 146–48

VENKATARATNAM, SRI N.

Budget for 1972-73:

Voting of Demands for Grants:

Co-operation 64–66

VENKATARATNAM NAIDU, SRI N.

Budget for 1972-73:

Voting of Demands for Grants :

Agriculture, Animal Husbandry, Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research Capital Outlay on Schemes of Government Trading, Fisheries, Forest Department, Capital Outlay on Forests. 218-220

Co-operation 58-60

VENKATA REDDY, SRI ANAM

Budget for 1972-73:

Voting of Demands for Grants :

Ports and Pilotage, Municipal Administration .. 323-325

VENKATASUBBAIAH, SRI O.

Budget for 1972-73:

Voting of Demands for Grants :

Co-operation 70-72

VENKATESAM, SRI D.

Budget for 1972-73:

Voting of Demands for Grants :

Other Taxes and Duties, Electricity, Stationery and Printing, Capital Outlay on Electricity Schemes.... 182-183

Calling attention re :

Abolition of the posts of Headmasters consequent on the merger of High Schools with Junior Colleges. 48-50

Defect in the procedure adopted for the tabulation of the results of the S.S.C. examination held in April, 1972 289

Y.

YELLAPPA, SRI M.

Budget for 1972-73:

Voting of Demands for Grants :

Other Taxes and Duties, Electricity, Stationery and Printing, Capital Outlay on Electricity Schemes .. 178-179

Ports and Pilotage, Municipal Administration .. 325-326

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Twenty Sixth day of the Second Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 19th July, 1972.

The House met at Half-past-Eight of the Clock.

(Mr. Speaker, Sri P. Ranga Reddy in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

DEATH OF M. B. B. S. STUDENT

316—

*1077 Q.—Sri Vanka Satyanarayana (Penukonda) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Government have investigated into the circumstances under which Miss. K. Dhanalakshmi, a final year M.B.B.S. student of Andhra Medical College, Vizag, became a victim of foul play while travelling by Express Train and her dead body was found on the Kovvur side of Godavari River ;

(b) whether any persons have been arrested so far in this regard ; and

(c) what are the steps taken to prevent such murders?

The Chief Minister (Sri P. V. Narasimha Rao) :—(a) A through investigation has already been made and a few aspects of the case have yet to be probed into further. No foul play is suspected.

(b) No, Sir.

(c) As the investigation conducted so far does not indicate that this is a case of murder, the question does not arise.

(శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—ఈ శవము గోదావరిలో దొరికింది. టికెట్ ఇన్స్పెక్టర్ ఆమె నిడదవోలులో కనబడింది అన్నారు అని చెబుతున్నారు. అందుచేత నిడదవోలులో ఈమెను తీసుకుపోవడానికి ప్రయత్నం జరిగిందని ఆ అమ్మాయి తండ్రి ఏమైనా కంప్లయింటు చేశారా ? చేస్తే ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంది ?

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు :—ఈ అమ్మాయి వాల్తేరులో రైలు ఎక్కిన సమయం నుంచి చివరవరకు పోలీసువారు పూర్తిగా దీన్ని ఫాలో అప్ చేసినారు. కాని నిడదవోలులో ఈ అమ్మాయిని రైలు దించి ఎవరైనా తీసుకువెళ్ళినట్లు గాని అక్కడ నుంచి ఎబ్డక్టు చేసినట్లు కాని ఏమీ కనిపించడంలేదు. అంతేకాక శవ పరీక్ష జరిగినప్పుడు, ఒకవేళ ఏదైనా foul play ఉంటే దానిపైన ఆనవాళ్ళు కనబడతాయి. ఇక్కడ అవి ఏమీ కనిపించలేదు. కాని మెడికల్ ఎక్స్‌పర్టు దగ్గరనుంచి ఒక్క రెండు విషయాలలో వారి అభిప్రాయం కావలసి ఉంది. అది వచ్చిన తరువాత ఒక నుది నిర్ణయానికి రావడం జరుగుతుంది. ఇప్పటి వరకు foul play అనేది సందేహించబడలేదు.

(శ్రీ) వి. సత్యనారాయణ :— టికెట్ ఇన్‌స్పెక్టర్ రిపోర్టులో తాను నిడదవోలులో ఆవెను చూశాను అని చెప్పాడు, నిడదవోలులో చూసింది మళ్ళీ కొప్పూరు దగ్గర గోదావరిలో ఎట్లా కొరికింది ?

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు :—ఆ అమ్మాయి కొప్పూరు రాజమండ్రి స్టేషన్ల మధ్య ముఖము కడుక్కుంటూ ఉండగా నేను చూశాను అన్నాడు. గోదావరి స్టేషను దాటిన తరువాత ఏమి జరిగింది అనేది ఆచోకీ సరిగా తెలియడం లేదు. ఆ అమ్మాయి ప్రక్క బెర్తులో పడుకున్న అమ్మాయి కూడా అదే సమయంలో తాను ముఖము కడుక్కోడానికి వెళ్ళినపుడు ఈ అమ్మాయి కూడా వచ్చినట్లు తెలిసింది, అంతవరకు అది క్లోస్ అయింది కాని ఆ తర్వాత ఏమి జరిగింది అనేది తెలియదు. ముఖం కడుక్కోవడం వెళ్లడానికి తరువాత రాదు మధ్యన ఇంకా కొంత రాత్రి ఉండగానే ఇది జరిగింది. అందరూ నిద్రలోనే ఉన్నట్లు కనబడుతోంది. అంతకన్నా ఏమీ అచూకీ తెలియలేదు. కెమికల్ ఎగ్జామినేషన్ తరువాత ఇంకేమైనా క్లూ దొరుకుతుందేమోనని ఆశిస్తున్నారు. ఆ కెమికల్ ఎగ్జామినేషన్ ఓపీనియన్ ఇంకా రాలేదు. తొందరగా చేయమని చెప్పాము.

(శ్రీ) ఎ. (శ్రీ)రాములు :—అదే కోచ్‌లో ఇద్దరు స్టూడెంట్స్ కూడా ట్రావెల్ చేసినారని ఆ స్టూడెంట్స్ ఈ అమ్మాయిని టీజ్ చేయడం కూడా జరిగిందని ట్రెస్ రిపోర్టు వచ్చాయి. ఆ స్టూడెంట్స్ ఎవరు? వారిని ఇంటరాగేట్ చేశారా ?

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు :—లేదండి, వారు Bhanumathi, Rajakumari, Umadevi, Sir Along with them, she went to Waltiar Railway Station : purchased a 3rd class sleeper ticket from Wa'tair to Guntur. She got into the 37 Down Howrah Janata Express, which left at about 10 25. Her berth No was 8. ఆ 8 వ బర్తు దగ్గరనే వాష్ బేసిన్ ఉన్నదని దానిమూలనే ఈ అమ్మాయి ముఖం కడుక్కుంటూ ఉండగా చూచారని తెలిసింది. కాని టీజ్ చేయడం, ఇంకా ఎవరో పెంట ఉండటం అలాటిదేదీ తెలియదు.

(శ్రీ పి. వి. రమణ (అనకాపల్లి) :—ఈ అమ్మాయితో అక్కడ హాస్టల్‌లో ఉన్న అమ్మాయికి కొన్ని వివరాలు తెలుసునని వైజాగ్‌లో కొన్ని రూమర్స్ ఉన్నాయి. పోలీసు డిపార్టుమెంటు ఆమెను ఎగ్జామిన్ చేశారా ?

(శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఈ అమ్మాయి వెంట వెళ్లిన అమ్మాయినీ అక్కడ వాళ్తేరులోనూ తెలుసుపంలే ఈ అమ్మాయి జీవితంలో ఏమి సందేహించవలసిన విషయిం ఏమీ కనిపించలేదు. అందుకనే ఇందులో ఏదో ఫౌల్ ప్లే ఉందని ఇంతవరకూ పోలీసువారు సందేహించడంలేదు. ఏమైనా ప్రమాదమైనా కావచ్చు, ఆత్మహత్య అయినా కావచ్చు. కాని ఆత్మహత్యకు అనువుగాకూడా ఏమీ బ్యాగ్రౌండు కనిపించడంలేదు.

(శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—కెమికల్ ఎగ్జామినేషన్‌లో ఉంకా రెండు విషయాలు తెలవలసి ఉందన్నారు. అవి ఏమిటి ? తరువాత ఆమె తండ్రి అతని మేనల్లుడిమీద ఏదో కంప్లయింటు చేసినారని అంటున్నారు. ఈ విషయంలో ఏమైనా ఉందా ?

(శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— లేదండి. There was a petty coat. There were some holes in the petty coat. As the body was in a decomposed state, the viscera was sent to chemical examination. కడుపులో ఉన్నటువంటి దాన్ని పంపించినారు. దానివల్ల ఏదైనా పోయిజనింగు గాని ఉంటే తెలుతుందేమోనని. అది ఏమీ తేలలేదు. There is another point, Sir. It has been referred to the Professor of Forensic Medicine, Osmania Medical College regarding 'super imposition'. 'Super imposition' is a technical term, Sir. దాని వివరాలు ఇంకా తెలియలేదు. ఆయన దగ్గర నుంచి రిపోర్టు రాలేదు.

(శ్రీ ఎ (శ్రీరాములు (ఏలూరు) :— కిందటిసారి నెల్లూరులోకూడ ఇద్దరు అమ్మాయిలను చంపడం ఆ మర్డర్ కేసు ఏ విధంగాను రాకపోవడం జరిగింది. ఇక ఈ కేసును ఎట్టాగా ఇన్వెస్టిగేటు చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. అవసరమైతే మోడరన్ టెక్నిక్స్ అయినా ఉపయోగించాలి. అది అలాగ చేయిస్తారా ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—They are using all the modern techniques available and applicable.

TRANSACTING OFFICIAL CORRESPONDENCE IN TELUGU

317—

*456 Q. -Sri M Nagi Reddy (Gurajala) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government have issued orders that the Zilla Parishads and Panchayat samithis should transact official correspondence and other correspondence which does not come under statutory provisions only in Telugu but not in English;

(b) if so, when the said orders have been issued; and

(c) the date from which the said orders will come into force

Sri P V. Narasimha Rao : (a), (b) & (c) Yes. Sir. In respect of Panchayat Samithis orders were issued in G.O.Ms No. 1515 G.A.D. dated 22-12-1966 which came into effect from 26th January 1967 and in respect of Zilla Parishads orders were issued in G.O Ms. No. 369, G.A.D. Dated 27-7-1972, which will come into effect from 1-10-1972.

318—

Mr. Speaker :—The question No. 318 is postponed to 28th since the information has yet to come.

Sri A. Sriramulu : - My question was wrongly printed. I want particulars for the years 1971 and 1972 separately. If those particulars could be furnished, it may be very useful.

Sri P. V. Narasimha Rao :—1971-72 particulars are the latest. The particulars given snow upto March, 1972.

Sri A. Sriramulu :—Then, it is alright, Sir.

LOANS FOR MARRIAGES ETC., TO N. G. OS.

319—

* 821 Q.—Sri M. Omkar (Narasampet) :—Will hon the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the N. G. O's working in Warangal District are not getting loans for marriage, cycle etc., while the employees working at the State Headquarters are getting those loans; and

(b) whether the Government will take steps to provide such loans to the N. G. O's working in districts also?

Sri P. V. Narasimha Rao :—(a) Loans for marriages are being sanctioned based on the proposals received from the Department and subject to availability of funds. However, no complaint has been received so far from the non-Gazetted Officers of Warangal District to this effect.

(b) The provision made in the budget for sanction of loans to Govt. servants is intended for all non-Gazetted Officers both at Headquarters, and in the Districts. Therefore, the claims of all the staff are considered. Instructions have already been issued in U. O. Note No. 69844-B/ 390/PPR&L/71, dated 10-12-1971, reserving 10% of the budget allotment for granting loans to the Government employees residing in the Districts. Copy placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE

U. O. Note No. 69884-B/7390/PPRXL/71 Dated 10th December, 1971

In the G. O. referred to above it was interalia laid down that House Building and other advances should be sanctioned according to the date of receipt of loan applications. But there is no time limit upto which the applications have to be received and the procedure to

be followed in processing the House Building Advance loan applications. The applications are received in large numbers throughout the year for much above the amounts allocated to the Departments. The sanctions are issued severally in individual cases and the process goes on throughout the year. There are complaints from the non-gazetted Associations that due share in the loan amount allocated to the Departments is not given to the District staff. Delays in issuing sanctions are also complained of. This has resulted not only in duplication of work at Government level but also led to inconvenience to the applicants.

The matter was discussed in the Joint Staff Council meeting held on 27-1-1971 and it was decided that all loan applications from all persons in the Departments of Secretariat, Heads of Departments and Districts should be called for before the 1st December of every year and they should then be sorted out and the loans etc. should be granted in one single order by the concerned Department or the Secretariat, to the extent of the amounts allocated to them, while granting this, about 50% of the total amount allotted should be reserved for persons residing in the Districts.

Government approve the above decision and direct that the procedure laid down in para 2 above shall be followed by all the Departments of Secretariat and Heads of Departments.

(శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ : —ఇంతవరకు ఆ జిల్లా నుంచి రికమండేషన్స్ ఏమీ రాలేదని అన్నారు. అసలు రికమండ్ చేసే అథారిటీ ఎవరు? తర్వాత కంప్లైంట్స్ ఏమీ రాలేదు అన్నారు. నాకు గుర్తు ఉన్నంతవరకు 20, 30 మెమోరాండములు తమకు వచ్చాయి.

(శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు : —ఈ నోటులో Allotment of the Budget for sanction of the loans especially for ... అనేది జిల్లా అధికారుల దగ్గర నుంచే రావాలి.

(శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ : — డిపార్టుమెంటు వారీగానా? జిల్లా హెడ్స్ పంపించాలా?

Sri P. V. Narasimha Rao : —I don't have the details pertaining to this marriage business. This is covered by the general procedure where the district authorities send the applications.

(శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ : —ఇప్పుడు సుమారుగా 30, 40 మెమొరాండములు అక్కడ అసోసియేషన్స్‌వైపు నుంచి ఇన్‌డిడ్యువల్ గానే వచ్చాయి. దానికి ఏమీ కంప్లైంట్స్ రాలేదని అంటున్నారు. మొత్తం అసలు హెడ్‌క్వార్టర్స్‌లోనే కేంద్రీకరించబడుతున్నట్లుగా చూసినపుడు మీ మెమొరాండములో కొన్ని డిస్ట్రిక్ట్స్ కూడ యిస్తామని కొన్ని వాగ్దానాలు చేసినట్లుగా అక్కడి ఎన్. జి. ఓస్. యూనియన్ ఆఫీస్ బేరర్స్ చెప్పారు. దయచేసి అవి గుర్తు చేసుకొని ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : —ఆ 20, 30 ఏమి ఉన్నాయో మీరు చెప్పండి. ఇప్పటికే వాళ్ళకు పెళ్ళి కనుక కాకపోతే ఈ సంవత్సరం ఆలోచిస్తాము.

Sri A. Sreeramlu :—The Budget allotments made are controlled by the respective Secretariat departments, because they are the controlling authorities. Preference is being given to employees working in the Secretariats and Directorates. This question was discussed in the Staff Council one year ago and Government have agreed that this total amount would be divided in the ratio of 6 : 4. But in that orders have not been issued. Unless the allotment is placed at the disposal of the district authorities, justice could not be done to the district employees. Will the Government at least implement the said decision.

Sri P. V. Narasimha Rao :—I have already stated that 50% of the Budget allotment for granting loans to employees residing in districts, not 40%, but 50%, has been given to the Districts and this note has already been sent.

Sri A. Sreeramulu :—60 for Districts and 40 for City. That is the agreement. Does not matter. Even if it is 50%, if the allotment is placed at the disposal of the district authorities, some justice can be expected.

Sri P. V Narasimha Rao :—We will look into it.

(శ్రీ వి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట) :— ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతూ ఇంతవరకు వరంగల్ జిల్లా ఎస్.జి.ఓస్. దగ్గర నుంచి ఎటువంటి కంప్లైంట్స్ రాలేదు అన్నారు. వాళ్లు పెట్టుకొన్న అప్లికేషన్ కాన్సిల్ అయితే వారు ఎవరికి కంప్లైంట్ చేసుకోవాలి. కంప్లైంట్ అన్నది ముఖ్యమంత్రిగారికి ఎట్లా తెలియచేయవలెనో చెప్పాలి.

(శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— అసలు ఏ కంప్లైంట్ మాకు రాలేదు మా రిపోర్టులో కంప్లైంట్ లేదు. ఇప్పుడు ఓనర్ గారు చెప్పారు కదా ఏదో దరఖాస్తులు పంపించినారని చెబుతున్నారు. అవి క్లోస్ అయితే వాళ్ళను గురించి ఆలోచిస్తాము.

Sri B. Katnasabhapathy :—Supposing th ir applications are not received, and if they want to make any complaint, to whom they should make the complaint ?

(శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— దానికి ఏమి ఉంది. తమ హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్ట్ మెంటుకు వారు పంపించుకోవచ్చు. ఏ డిపార్టుమెంటువారు అయితే ఆ డిపార్టుమెంటుకు పంపించుకోవచ్చు. ఇప్పుడు (శ్రీ)రాములుగారు చెప్పినట్లుగా బ్యూరో పోలీసువారికి అలాట్ మెంట్ అయివుంటే అక్కడే వాళ్ళకు యిచ్చుకోవచ్చు.

(శ్రీ టి.పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్నపేట) :— ఇప్పుడు హెడ్ క్వార్టర్స్‌లో సంవత్సరానికి ఎంత మందికి యిచ్చినారు ? జిల్లాలలో ఎంత మందికి యిచ్చినారో చెబుతారా ?

(శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఈ సంవత్సరం హెడ్ క్వార్టర్స్‌లో ఎంత మందికి యిచ్చింది నా దగ్గర లేదు. వరంగల్ విషయం అడిగినారు అంతవరకు మాత్రమే చెప్పాము. కావలసివస్తే తెప్పించి యిస్తాను.

(శ్రీ) టి. పురుషోత్తమరావు :—వరంగల్‌లో ఎంతమందికి యిచ్చినారు ?

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు :—అదే చెప్పాను. నారగ్గర యాక్చువల్ గా కాంషన్ అయిన ఫిగర్సు లేవు కాని యెవరికైనా యివ్వకుండా కంప్లయింట్స్ వచ్చాయా అంటే రాలేదని చెప్పాను.

(శ్రీ) టి. పురుషోత్తమరావు :—పెళ్ళి కాని వారంటారు. పెళ్ళి కాని వారు కాకపోతే అయిన వారు పెట్టుకుంటారా ?

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు :—వారు ఇచ్చినప్పుడు పెళ్ళి కాకపోవచ్చును. ఏలాగు యిది దొరకదని పెండ్లి అయితే అపుకోరు కదా. ఆ ప్రశ్న అయితే మన దేశంలో లేదు కదా.

(శ్రీ) ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—ఇప్పుడు దరఖాస్తులు 20, 30 వున్నాయి అని పరిశీలిస్తామని అన్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పినట్లుగా యిప్పటికే పెళ్ళి అయి ఉంటే అప్పు తీర్చుకోడానికి యిస్తారా ? మరల రెండవపెళ్ళి చేసుకుంటేనే యిస్తాము అంటారా ?

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు :—ఇప్పుడు వారికి అది లేదు ఇది లేదు, వాళ్ళ తమ్ముళ్లు ఎవరయినా వున్నట్లయితే మరల పెళ్ళి అయ్యే సంచర్భం వుంటే వారు సర్వీసులో కనుక ఉన్నట్లయితే ఆలోచిస్తాము.

(శ్రీ) డి. కృష్ణారెడ్డి (నర్సరావుపేట) :—సమితిన్‌లో యింతకు ముందు సైట్సుకు, సైకిల్స్‌కు లోన్స్ ఇచ్చేవారు. ఇప్పుడు వాటికి ఇవ్వవద్దని అాస్ట్ ఇయర్‌లో జి. ఓ. యిస్యూ చేశారు. అది వాస్తవమా ?

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు :—అది వేరే ప్రశ్న.

PAYMENT OF ARREARS TO THE TOBACCO PRODUCERS

320 —

*1062 Q.—Sri M. Nagi Reddy:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state ;

(a) whether it is a fact that the managements of several tobacco companies have not paid arrears to the ryots who produced tobacco;

(b) whether a memorandum has been submitted to the Government during the month of May by Sri Y. V. Krishna Rao, on behalf of the State ryots association ;

(c) the amount of arrears due to the ryots upto the end of April, 1972; and

(d) the steps taken by the Government for immediate payment of arrears to the ryots ?

The Minister for Agriculture (Sri K. Venkataratnam) :—

e(a) Agriculture Department is not in possession of corre$_c$ information in this regard. It is however ascertained that while som$_t$

private tobacco companies pay the amount to the growers immediately on the purchase of stocks some others pay only after 2 or 3 months later. This is understood to be a normal feature in Tobacco trade.

(b) Agriculture Department has no knowledge of any Memorandum submitted by Sri Y. V. Krishna Rao on behalf of the State Ryots Association.

(c) Agriculture Department has no information in this regard

(d) In view of answer to (c) above this does not arise.

ఈ ప్రశ్నకు బాబు ఎవరు చెప్పవలసింది చెప్పవలసిన స్థితి లో వున్నాను. పొగాకు అంటే అగ్రికల్చరల్ గా పొగాకు అనవచ్చును. కానీ మా డిపార్ట్‌మెంట్ కాదు. అయినా గౌరవ సభ్యులు నాగిరెడ్డిగారు వేసిన దానితో దీని వ్యవహారాయ శాఖకు సంబంధించి సరియైనటువంటి సమాచారము నాకు ఉన్నది. అయినప్పటికీ కొన్ని ప్రదేశాలు పొగాకు రంపోలో మధ్యవర్తులను కొనుగోలు చేసిన వెంటనే మొత్తాన్ని చెల్లిస్తారని మరికొందరు రెండు రోజులు మూడు రోజుల తరువాత మాత్రమే చెల్లిస్తారని తెలుస్తోంది. ఇది పొగాకు వర్తకులలో మామూలుగా జరిగేదే.

వి. రాజ్యశ్రీ రైతు సంఘం సభ్యులు (శ్రీ వై. వి. కృష్ణారావు గారు సమర్పించిన వినతి పత్రమును గురించి వ్యవసాయ శాఖకు యేమైనా తెలియదు. ఈ విషయం గురించి వ్యవసాయ శాఖ వద్ద యేటువంటి సమాచారము లేదు. వై సమాధానం దృష్ట్యా ఈ ప్రశ్నకు చాలదు. ప్రముఖులు చాలామంది (శ్రీ కృష్ణారావు గారు నా దగ్గరకు తీసుకువచ్చారు. మిత్రులంగి గగ్గరగా ఫిల్లి పెడతామని అగ్రికల్చర్ డిపార్ట్‌మెంటు తరపున నీరు కూడా ఒక లెటర్ మాత్రం యివ్వండి అది డెప్యూటేషన్‌లో దానిని విధిగా నిస్తామని అన్నారు, రైతులకు శాకీ వున్నది యేమో అని దాదాపు 12 కోట్లు లెక్కలు చెప్పారు. దానిని అనుసరించి ఒక లెటర్ మేము ప్రాసి యిచ్చాము. అంతకన్నా, యిది నాది మాత్రం కాదు. కాకపోయినా రైతులకు సంబంధించిన వ్యవహారం కనుక చెప్పి డెప్యూటేషన్ వెళ్ళే వారికి మేము యిచ్చాను. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా ప్రత్యేకంగా ఒక లెటర్ ప్రాశారు. వాళ్లు డెప్యుటేషన్‌కు వెళ్ళారు. అది యింత వరకు యేమి జరిగింది, పూర్తిగా ఆ బాకీలు వచ్చినట్లుగా లేదు. ఇది సమా

(శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి (గుర్రంపాల) :—ఇప్పుడు వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగారు ఇది నాదికాదు ఎవరిదో అంటున్నారు. ఇంకొక మంత్రిగారికి అయితే వీటిని పంపించి సమాచారం తెప్పించినా బాగుండేది. వై. వి. కృష్ణారావు గారు యిచ్చిన మెమోరాండంలో 12 కోట్ల బాకీ అని చెప్పినారు. చెబుతున్నారు కూడా. కాబట్టి యీ సమాచారం రాకపోవడం అనేది లేదు. వర్తకులు వెనిల తోను అడిగి చూస్తే మీవి ఎంత డ్యూస్ వున్నాయి అని అంతే వాళ్ళ లెక్కలలో వుంటాయి. అవి తెప్పించి మరల పంటల చరుణం వచ్చింది కనుక — వాళ్ళకు ఎక్కడనో ఎక్స్‌పోర్టు అయి వాళ్ళకు ఫారిన్ నుంచి డబ్బులు వస్తేనే గాని

రైతులకు డబ్బులు యివ్వము అంటున్నారు. ఇప్పటికయినా లెక్కలు తేల్చి ఆ డబ్బు వారికి చెల్లించేటట్లు చూస్తారా ?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—ఇది ప్రైవేటు కంపెనీల వ్యవహారం. ప్రైవేటు కంపెనీలు అయినా రైతులకు రావలసినటువంటి డబ్బు కనుక మేము చేయవలసిన సహాయం చేస్తుందని మనవిచేస్తాను. దాని ప్రకారంగా యీ ఎక్స్ పోర్ట్సుకు సంబంధించిన వ్యవహారంలో మిత్రాగారికి ఒక లెటర్ వ్రాసి నేను పోస్టు చేశాను. వారు డెప్యుటేషన్ వెళ్ళారు, ఆ డెప్యుటేషన్ యొక్క ఫలితం మరల యేమి అయింది. నాకు తెలియదు ఇక్కడ ఉన్నటువంటి పార్లమెంటు మెంబర్స్‌ను తీసుకొని వెళ్ళారు. రైతులకు యివ్వవలసిందని అందరం ఒప్పుకుంటాము. కాని వచ్చే విధానంలో మరల వారే యేదో పొగాకు బోర్డులు వేయబోతున్నట్లుంది. దానిలో యేమైన వస్తుందో యేమైనా చూస్తారేమోనని అనుకుంటాను.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—పంచదార ఫ్యాక్టరీలు ప్రైవేటు కంపెనీలు అయినా ఆ డబ్బులు యిప్పించడానికి కృష్ణా జిల్లాది కాబట్టి ఆమంత్రిగారు ఇంట్రస్టుగా యిప్పించడానికి పూనుకుంటారు. గుంటూరు జిల్లా కాబట్టి గుంటూరు జిల్లా ఎట్లా పోతేనేమిఅనుకుంటున్నారు. అందుకని అది ప్రైవేటేయిది ప్రైవేటే కాని బాధ్యత ఉంది. లైసెన్స్ యిచ్చేది మీరు, గవర్నమెంటు ఫారిన్ నుంచి డబ్బు వస్తే మాచేది మీరు. రైతుల యెడల యింత పక్షపాతం అయితే ఎట్లాగా ?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—ఇది జిల్లాల వారీగా తీసుకురావడం మంచిది. అనలు విషయం మాకు సంబంధం లేకపోయినా మేము యివ్వవలసినటువంటి సహాయం యేదైనా ఉంటే అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటుగా దానికి యివ్వవలసింది వ్రాసివానని మనవిచేశాను. అది పోగాకు బోర్డు వ్యవహారం అని ఉంది. ఇది బహుశ మాణిక్యరావుగారు దానికి కన్సరెండ్ మినిస్టర్ అని అనుకొంటాను అది చివరకు మాకు వచ్చింది. అది మా రికార్డులోలేదు. మేము చెప్పలేని ప్రశ్న నిన్నటి రోజునే రావడంవల్ల మా అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటులో యేమీ సమాచారంలేదు. కృష్ణారావుగారిని అడిగాను. అడిగితే సంకటం పెట్టలేదు అన్నారు. మీరు నాకు పిటిషన్ యిచ్చారా అంటే యివ్వలేదని అయన ఒప్పుకున్నారు. ఆ కన్సరెండ్ మినిస్టర్‌గారితో ఆలోచించి మరల చెబుతాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నిన్న ఎట్లా వచ్చిందీ ప్రశ్న.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—అగ్రికల్చర్ ఆఫీసు నుంచి నిన్న వచ్చింది. మీ దగ్గర నుంచి ఎప్పుడో వెళ్ళి ఉంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇప్పుడు ఈ ప్రశ్న వచ్చింది. మేము అడ్మిట్‌చేసి పంచించినాము మీ ద్వారానాగాని లేదా నేరుగానాగాని మీ డిపార్టుమెంటుకు పోయి ఉంటుంది. మీ డిపార్టుమెంటువారు ఇది మాకు సంబంధంలేదని అనుకుంటే వెంటనే మీకు తెల్పవచ్చు లేదా మా సెక్రటేరియట్‌కి తెల్పవచ్చు, ఇది ప్రయివేటు సంస్థలకు సంబంధించింది, మాదగ్గర ఇన్‌ఫర్మేషన్ ఉండదు అని వ్రాసి పంపించ

వచ్చు లేదా ఇది మరొక మంత్రికి సంబంధించింది ఎవరో తెలియచేసింది అని తెలిస్తే అక్కడికి పంపించి ఉండవచ్చు. మీరు మాకు ఇచ్చిన సమాధానం చాలా అసంతృప్తికరంగా ఉంది.

(శ్రీ) కాకాని వెంకటరత్నం :—ఇది మార్కెటింగు మినిస్ట్రీకి సంబంధించింది అని చెప్పారు. ఆయన మాకు సంబంధం లేదని చెప్పారు. కాబట్టి ఇంకా ఎవరో ఒకరు చెప్పాలి. మా మంత్రిగారు ఈ రోజు స్పష్టంగా చెప్పవలసి వచ్చింది. చెబుతున్నాను.

(శ్రీ) ఎ సత్యనారాయణ :—మంత్రిగారు దానికి సమాధానం మంత్రిగారు చెప్పాలి అని చెప్పారు. వ్యాపారస్థులకు సంబంధించింది మనకు సంబంధం లేనట్లుగా చెబుతున్నారు. అది వాస్తవం కాదు. ప్రభుత్వం వ్యాపారస్థులు రైతులకు 12 కోట్ల రూపాయలు ఎగ్గొడితే రైతులు దివాళాతీసే పరిస్థితి వచ్చింది. అందుకు ప్రభుత్వానికి కామన్ రెస్పాన్సిబిలిటీ ఉంది అది పార్టిసిపేట్ అయినప్పటికీ. అందుచేత దీనిపై చర్య తీసుకోడానికి పూనుకుంటారా ?

(శ్రీ) కాకాని వెంకటరత్నం :—పొగాకు ఉంచుకోలేని పేదరైతులకు కూడా రైతులకు ఇది ఇవ్వాలని ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఎవరికి ఎంత కొనడం లేదు. ఎక్కడికీ ఎక్స్‌పోర్టు కావడంలేదు అందుకొరకు మీరు వెంటనే చర్య తీసుకోవాలి. పర్మిషన్ ఇస్తే మంచిది అని మేము ప్రార్థిస్తాము. ఇవ్వకుండా ఉండబట్టే అంతవరకేనా చేయగలి. గాము అంటున్నాను.

(శ్రీ) వై. వెంకటరావు (వేమూరు) :—ఏదో బాబు ప్రార్థిస్తాను చేస్తాను అంటారు. 100 కోట్ల రూపాయలు పండిస్తాము అంటారు, పొగాకు 12 కోట్ల రూపాయలు అరియర్స్ ఉన్నాయి అంటున్నారు. రైతులు దీనావస్థలో ఉంటే ఏమీ సమాధానం చెప్పరు. ప్రభుత్వం ఎందుకు ఉంది. వెళ్లాం మెడలో పుస్తెలు అమ్మకొని వైర్లు వేసి చేశారు. తనాడు బాక్లకు దిక్కు మొక్కు లేకుండా ఉంటే డీలర్స్ దగ్గరకు వెళితే లేదనం ఎల్లుండి రా అని తిప్పుతున్నారు. వీరిని అడిగితే సమాధానం చెప్పారు. ఫుడ్ మినిస్టర్ గారు ఉన్నారు వారిని అయినా సమాధానం చెప్పమనండి. 12 కోట్ల రూపాయలకు సంబంధించి. రైతులు అంతా బకాయి పడి పడుస్తున్నారు. ఇది గుంటూరు జిల్లాలో సమస్య.

(శ్రీ) కాకాని వెంకటరత్నం :—గుంటూరు జిల్లా అని ఇంకొకటి అని కారండి. ఉన్న దేదో చెప్పాను. బడ్జేట్ రోజు మాణిక్యాలరావు వచ్చిన తరువాత ఆ విషయం మళ్లీ ఏమైనా ఉంటే చెప్పచేస్తాను.

(శ్రీ) వై. వెంకటరావు (వేమూరు) :—ఇన్ని కోట్లు సంబంధించి రైతాంగం ఇంత అవస్థ పడుతుంటే మాణిక్యాలరావు గారని, ఈ మంత్రి కాదు ఆ మంత్రి అని అనడం సబబా ?

మిష్టర్ స్పీకర్ :—ఇది ఇవ్వరకు కూడా ఇక్కడ ప్రస్తావన వచ్చింది. మాకో వీరావు దానికి ఎక్స్‌పోర్టు నిమిత్తమూ టూబాకోను గురించి చెప్పారు. తరువాత గౌరవసభ్యులను కూడా పిలిచి వారితో సంప్రతించి ఎట్లాగ ఈ సమస్యను పరిష్కారం చేయాలని కూడ చెప్పారు. So I will postpone this and get it in some other form.

(శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—మాణిక్యవ్వారావు గారు పిలిచిరదానికి నేను కూడ వెళ్లినాను. అది ఈ పుగాకు అమ్మకం ఎట్లా అనేదానికి ఈ సమావేశం. పొగ అమ్మకాలు ఎట్లా చేయాలి శీయాలని కాపుగాకు బోర్డు ఎలా ఉండాలి, దాని పాలసీస్ ఎలా ఉండాలి, దాని టైలాస్ ఎలా ఉండాలి, వచ్చే సంవత్సరం ఎట్లా మళ్లీ ఇబ్బందులు రాకుండా ఉండాలి అంతవరకు చర్చించాము. దానికేమి ఆపాయిలు—

మిష్టర్ స్పీకర్ :—ఈ విషయాలు కూడా కొంత వానికే సంబంధం ఉందని ఈయర్ రగ్గర్ ఇన్‌ఫర్మేషన్ లీడ్ చేస్తున్నాను. కనుక I will see that it is answered.

(శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :—అది వచ్చే సోపల మళ్లీ అప్పు ఇవ్వటికి ఎంత ఉందో తెప్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఇన్ని కంపెనీలకు డైరక్షన్ ఇస్తే తెస్తారు.

STARTING OF LITERACY CENTRE TO EDUCATE THE PROGRESSIVE FARMERS

321—

*206 Q.—Sri D. Venkatesam :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether there is any proposal before the Government to start literacy Centre in our State to educate the progressive farmers in the matters of improved agricultural practices:

(c) if so, the number of Centres opened during the year 1971-72; and

(c) the number of such Centres likely to be opened in Chittoor District during 1972-73?

Sri K. Venkataratnam :—

(a) There is no proposal to start literacy Centre in Agriculture Department However for educating and training the farmers in improved agricultural practices, seven farmers training centres are functioning in the State at present at

(1) Rajendranagar (2)Suryapet (3) Karimnagar
(4) Gopannapalem (5) Bapatla (6) Nandyal
(7) Srikalahasthi.

(b) One Formers Training Centre was opened at Karimnagar..

(c) There is already one farmer straining centre at Srikalahasthi in Chittoor District and it is catering to the needs of the district in organising institutional and peripatetic training courses for the benefit the farmers of the district.

ఎ. వ్యవసాయశాఖకు సంబంధించినంతవరకు విద్యా కేంద్రాలను నెలకొల్పే ఆలోచన లేదు. కాని ఆధునిక వ్యవసాయ పద్ధతులలో రైతులకు శిక్షణ ఇచ్చేందుకు ప్రస్తుతం మన రాష్ట్రంలో 7 రైతు శిక్షణా కేంద్రాలు పని చేస్తున్నవి. అవి ఒకటి. రాజేంద్రనగర్, 2. సూర్యాపేట, 3. కరీంనగర్, 4. గోవిన్నపాలెము, 5. ఖాపల్లి, 6. నంద్యాల, 7. శ్రీకాళహస్తి.

బి. 1972-73లో కరీంనగర్‌లో రైతుల శిక్షణా కేంద్రం ప్రారంభించబడింది.

సి. ప్రస్తుతం శ్రీకాళహస్తిలో ఉన్న శిక్షణా కేంద్రం ఆవరణలోని రైతులకు శిక్షణా కేంద్రాల లోను ప్రదర్శనా క్షేత్రములలోనూ శిక్షణ ఇవ్వబడుతున్నది.

(శ్రీ) డి. వెంకటేశం (కుప్పము):—ట్రోనివ్ ఫార్మర్స్‌కు శిక్షణ ఇవ్వడానికి 7 చోట్లలో వీలుందని చెప్పారు, మీరు ఇస్తున్న శిక్షణ ప్రకారంగా వారికి ఏదైనా ఇన్‌సెంటివ్ ఎక్కువగా ఇచ్చేదానికి ఏర్పాటు చేస్తారా? ఇప్పుడు రోజుకు 5 రూపాలు ఇస్తున్నాను. వ్యవసాయాభివృద్ధి గురించి మేచ్చిన వేదానికి రైతు వెళ్లితే రైతులు రోజుకు 5 రూపాయలు ప్రస్తుతం మీరు ఇచ్చేది 5 ఇస్తున్నారా? ఇంకేదైనా ఎక్కువగా ఇస్తున్నారా?

(శ్రీ) కె. వెంకటరత్నం:—5 రూపాయలు కాదు, 8-50 పైసలు ఇస్తున్నాము.

(శ్రీ) డి. వెంకటేశం:—రాయలసీమ వరియాన్నా చిత్తూరు జిల్లా చాలా వెనుకబడ్డది. అక్కడి జల సంపద లేదన్నారు. అలాంటప్పుడు డ్రై) ఫార్మింగుకు ప్రత్యేకించి కోచ్ చేసేదానికి ఏదైనా శిక్షణ కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేస్తారా?

(శ్రీ) కె. వెంకటరత్నం:—డ్రైఫార్మింగుకి దానికీ దీనికీ సంబంధం లేదు. ఇక్కడ ఉన్న శిక్షణా కేంద్రంలో ఈ వ్యవసాయం చెప్పడం ప్రాక్టికల్‌గా చూపించడం. చేయించడం 15 రోజులకు ఒక బాచ్ చొప్పున పని జరుగుతోంది ఆ రకంగానే ఉంది గాని డ్రై ఫార్మింగు వ్యవహారం కాదు.

(శ్రీ) ఎమ్. ఓంకార్:—ఈ రకమైన శిక్షణా కేంద్రాలు అన్ని జిల్లాలో స్థాపిస్తారా?

(శ్రీ) కె. వెంకటరత్నం:—ఒక్కొక్క జిల్లాలో పెడుతున్నాము. 1971-72లో కరీంనగర్‌లో పెట్టాము. ఈ సంవత్సరం కూడా ఒకటో రెండో జిల్లాల్లో పెట్టాలని ఆలోచనలో ఉంది. ఇంతవరకు ఒక నిర్ణయం కాలేదు.

POST MORTEM SHED AT GUDUR

322—

*306 Q—Sri Nallapareddy Sreenivasul Redd.—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Post Mortem shed is situated very near the dwelling houses in Gudur Town of Nellore District;

(b) will it not affect the health of the people residing in the sourrounding areas when post mortem is conducted on the decomposed bodies in the shed; and

(c) will the Government consider shifting the said shed to the outskirts of the Town ?

The Minister for Health and Medical (Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari):— (a) Yes, Sir. But there were no dwelling houses when the post-mortem shed was constructed. Subsequently the surrounding area of the post-mortem shed has been unauthorisedy encroached and a number of dwelling huts have been constructed.

(b) Yes, Sir. Bad odour emanating from the shed is not good to health.

(c) No. Sir. Steps are being taken to remove the unauthorised dwelling houses around the post-mortem shed and vacate the Government land.

Sri Nallapareddy Srinivasul Reddy (Gudur):—The houses are there since more than ten years. It is impossible to evict the houses. Another shed will not cost more than Rs. 1500. It is better to shift the shed, rather than evict the houses. Will the Hon'ble Minister be pleased to re-consider the matter and shift the shed, at an early date.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:—The existing post-mortem shed is ideally located, near the banks of river, and 10 furlongs away from Headquarters hospital. We are proposing to dismantle the existing post mortem shed and construct it as per the new design.

Sri Nallapareddy Srinivasul Reddy :—Is it not safe to construct at the outskirts of City.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—The present one is ideally located, Sir.

श्रीमती जे. ईश्वरीबाई :—पोस्टमार्टम शेड हमेशा हास्पिटल से अलग रखना चाहिए । इस हास्पिटल में ऐसा शेड कहां रखे हैं ।

شری محمد ابراهیم علی انصاری ۔ هاسپٹل کے بازو نہیں رهتے بلکه هاسپٹل سے تهوڑی دور پر هوتے هیں ۔

شری سید رحمت علی ۔ اکثر هم دیکهتے هیں که شیڈس میں ڈیڈ باڈیز سڑ جاتے هیں اتنی طویل مدت تک انکو ان میں کیوں رکهاجاتا هے ۔

شری محمد ابراهیم علی انصاری ۔ اتنے دنوں تک نہیں رکهاجاتا ۔

شری سید رحمت علی ۔ حال هی میں مجهے پوسٹ مارٹم دیکهنے کا اتفاق هوا پهر دو سیر خوار بچے جو مر گئے تهے انکی لاشیں خراب حالت میں پڑی هوئی تهیں ۔ ان کو اتنی مدت تک رکهنے کی کیا ضرورت تهی ۔

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:—The dead bodies themself might have been brought in a de-composed condition.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఆ ఇళ్లను తీసివేసే ప్రశ్నయే లేదు. అది పీకలైన పనికాదు. అసెంబ్లీలో చేసి మరల కడతామంటున్నారు. ఆ కట్టేది ఊరివెలుపల కడితే సరిపోతుందిగదా. నా ప్రశ్నకు సరైన సమాధానం రావడంలేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ ఇబ్రహీం అలీ అన్సారీ :—ఇది ఊరు బయటనే ఉంది. మంచిగా బాగా దోర కాలి కదా.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అక్కడి యిళ్లను తీసివేస్తామంటున్నారు. అవి తీసివేసేదానికంటే యిది ఎట్లాగూ పడగొడుతున్నారు కనుక జాగా చూడండి అని యింతకు స్థలములో కట్టవచ్చును కదా.

శ్రీ మహమ్మద్ ఇబ్రహీం అలీ అన్సారీ :—వేరే మంచిగా సలం కావాలి కదా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అంత మంచిగా టౌన్‌డాన్ చేయాలయం కాదు కదా.

30 Bedded Hospitals at Vinukonda

323

*862 Q.—Sri M. Nagi Reddy:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state

(a) whether the Government have sanctioned a 30 bedded Hospital with an operation theatre to Vinukonda Town in Guntur District;

(b) if so, the expenditure involved therefor; and

(c) when the work will be completed?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:—a) It is proposed to construct one twelve bedded ward, two fourteen bedded wards, operation theatre Nurses room examination room, Labour waiting room and Store room in the existing Hospital at Vinukonda. No proposal is pending for the construction of a separate 30 bedded Hospital at Vinukonda.

(b) Rs. 2,92,700.

(c) The Director of Medical & Health Services has submitted Plans and Estimates to the Government for according administrative sanction and it is under active consideration.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—ఇక్కడ వినుకొండ తాలూకాకు దాదాపు 100 ఊర్లు ఉండగా ఆ తాలూకాలో యీ ఒక్క హాస్పిటల్‌తప్ప ఆక్కడ యింకా ఇంపేషంట్ హాస్పిటల్స్ లేవు. కాబట్టి యిందా ప్లాన్స్ పంపుతున్నాం దానిపై అంటే తొందరగా 100 గ్రామాలకు పనికివచ్చేది అది ఒకటే సెంటర్‌లో ఉంది. అందుకని వెంటనే అది పూర్తికావడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందా?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—As it is we have provided 50,0 0 in 1971-72, The work will be taken up shortly.

HIGH HANDED BEHAVIOUR OF S. I. PORUMAMILLA

324—

*1031—Sri V. Srikrishna (Mangalagiri) :—Will the hon. Minister for Home be pleased to state.

(a) whether the Government received a memorandum dated 23-4-72 from Sri K. Tirupathi Reddy of Rajasaheb.et, Badvel Taluq, Cuddapah District regarding the highhanded behaviour of the Sub-Inspector of Police, Porumamilla ; and

(b) if so, what action the Government have taken so far in this matter ?

The Minister for Home (Sri V. Krishnamurth Naidu) :-(a) Yes, Sir.

(b) The matter was enquired into by the Deputy Superintendent of Police, Proddutur and in this enquiry it has not been established that the Sub-Inspector of Porumamilla, behaved in a high-handed manner. However, in the interest of maintaining law and order, the Sub-Inspector of Police and a Head Constable have been transferred from Porumamil'a Police Station.

CONSTRUCTION OF GUEST HOUSES AND HAVATORIES ON THE HILL OF GUDALI, NELLORE DISTRICT

325—

*312 Q. Sri Nallpareddi Srinivasulu Reddy :—Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

(a) who has constructed the guest houses, compound walls and lavatories on the hill at Gudali in Nellore District near Bheemeswara temple ;

(b) whether the guest houses and other structures were gifted to the temple ;

(c) whether prior permission of the Endowments Department has been obtained before starting the construction of guest houses ;

(d) who are using the guest houses ;

(e) who have repaired the steps to the hill where guest houses were constructed ; and

(f) what is the approximate expenditure for the construction of guest houses, compound walls, lavatories and repairing the steps ?

The Minister for Endowments (Sri Ch. S. R. V. P. Murthy Raju) :—(a) Sri N. Balakrishna Reddy and his family members of Vakadu village.

(b) No, sir.

(c) The land does not belong to the temple. Hence the question of obtaining the permission of Endowments Department does not arise.

(d) Sri N. Balakrishna Reddy and his family members are using the guest houses on the day of 'Arudra Nakshatram' in every month and the piligrims are using them on the rest of the days.

(e) Sri N. Balakrishnareddy and his family members.

(f) As this is not a Departmental work, details of the expenditure will not be available on record.

(శ్రీ) నల్లపురెడ్డి (శ్రీనివాసులురెడ్డి :—పూజారి కుటుంబం పాడుబడుతున్నారని అంటున్నారు. దేవళానికి కానుకగా యిచ్చిన పిల్లిగిమ్మ ఎట్లా ఉంటున్నారు ? అది కొండమీద ఒక దేవళముంది. కొంచెం చేస్తే మంచి ఇంటి గెస్ట్‌హవుస్ కట్టివేళారు. ఆ గెస్టుహవుస్ దేవాదాయానికి యిస్తున్నామని అన్నారు. ఇవ్వలేదు. దేవళానిది కాదు అంటున్నారు. దానిమీద విచారణ జరిపిస్తారా ?

(శ్రీ) ఎ. భగవంతరావు :—విచారణ చేసేదేముంది. ఇనాంఆబ్లిగేషన్సునబట్టి అక్కడ శ్రీనివాసులురెడ్డిగారియొక్క ప్రపోజల్సువల్లనే అక్కడ కట్టినట్లుగా ఉంది.

(శ్రీ) నల్లపురెడ్డి (శ్రీనివాసులురెడ్డి :—హొరపాటు, నాగచెప్పింది దేవళానికి కట్టబోతున్నామని అన్నారు. కట్టినతర్వాత దేవళానికి యివ్వలేదు. దేవళానికి ప్రక్కన గెస్ట్‌హవుస్‌కట్టి దానిని విలాసాలకు, వినోదాలకు ఉపయోగిస్తూఉండే న్యాయంగా ఉంటుందా అని అడుగుతున్నాను.

(శ్రీ) ఎ. భగవంతరావు :—ఒక్కరోజే వాళ్లు వెళ్ళేది. మిగిలిన రోజులలో పిల్లిగిమ్మ యెవరైనావస్తే వాళ్లకు యిచ్చేటట్లుచేసి ఉన్నారు. అది విలాసాలకు ఎందుకు చేస్తారు ?

(శ్రీ) నల్లపురెడ్డి (శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఊరికే కొండ దూరంగా ఉంది. అక్కడ ఆ ఊరికిపోయి అడ్డంపోవడానికి వీలు ఉంటుంది. దానిమీద విచారణ చేయాలని కోరుతున్నాను.

STRIKE BY THE WORKERS OF COPPER MINES AGNIGUNDALA

326—

*471 Q.—Sri M. Nagi Reddy :—Will hon. the Minister for Labour be pleased to state :

(a) Whether the employees working in the copper mines of Agnigundala Vinukonda Taluq, have resorted to strike during the month of March, 1972. for achieving their demands ;

(b) If so, what are their demands ;

(c) the steps taken by the Government for settling the demands?

The Minister for Labour (Sri T. Anjaiah):—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) Does not arise.

The Minister for Labour (Sri T.Anjaiah) the Minister Labour:—(a) There was no strike by the workers of Agnigundala (Vinukonda Taluq) Copper Lead Project, Venikonda, during the month of March, 1972.

(b) The employees numbering about 130 at the instance of Agrigundala Employees Union (ITUC) Vinukonda, went on strike from 25-4-72 protesting against the termination of the services of 9 mining workers, for non-production of medical certificates.

(c) The strike was called-off, following a Memo signed between the Management and Union, before the Labour Commissioner, (Central Hyderabad), on 12-5-1972, and the workers resumed duty on 15 5-1972.

(శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—ఇప్పుడు మెడికల్ ఫిట్‌నెస్ సర్టిఫికెట్స్ సబ్‌మిట్ చేయనందువల్ల రెట్రిన్‌చ్‌మెంట్ చేసినారని మంత్రిగారు చెప్పినారు. దానికి మేనేజ్‌మెంట్‌వారు ఒక డాక్టరును పంపించి సర్టిఫై చేయవచ్చునుకదా. అక్కడ ఎక్కడా డాక్టర్ లేదు. ఎక్కడో వినుకొండకుపోయి తేవాలికదా, ఆ విషయం చెబుతారా?

(శ్రీ టి. అంజయ్య :—అవి సెంట్రల్ సబ్జెక్ట్స్. మనస్టేట్‌తో సంబంధం లేదు. మరల వారు చెప్పినట్లయితే తిరిగి మాట్లాడుతాను.

(శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఈ మైన్స్‌లో మైనింగ్ యాక్టురూల్స్‌కాని, తర్వాత లేబర్ యాక్టు రూల్స్‌కాని సరిగా అక్కడ యింప్లిమెంట్ చేయడంలేదు. హెల్‌మెట్స్‌గాని యితర్రా యిచ్చేటటువంటి వస్తువులుకూడా అంతే సబ్‌స్టేండియల్ పెరైటీస్‌గాని మంచివి యివ్వడంలేదు. యివన్నీ డిస్‌ప్యూట్‌కు కారణాలు అవుతున్నాయి. చాలా యింపార్టెంట్ ప్రాబ్లమ్. మరి సెంట్రల్‌కు వదలివేయకుండా యిక్కడ సెంటర్ లేబర్ ఆఫీసులో వారి రిప్రజంటేటివ్ ఉంటూడు కాబట్టి యెప్పటికప్పుడు యివి కంప్లిమెంట్ అయి అక్కడ వర్కింగ్ కండిషన్స్ బాగా ఉండేటట్లుగా మన ప్రభుత్వం లేబర్ డిపార్టుమెంటు ప్రయత్నం చేస్తుందా?

(శ్రీ టి. అంజయ్య :—మా దృష్టికి తీసుకువచ్చినట్లయితే తప్పకుండా నేను సెంట్రల్ గవర్నమెంటుతో మాట్లాడుతాను.

LOWER SILERU HYDRO-ELECTRIC PROJECT

327—

*651 Q.—Sarvasri M. Nagi Reddy, Vanka Satyanarayana and N. Venkataiah:—Will the hon. Minister for Power and Women, Welfare be pleased to state;

(a) when will the 1st Unit of the Lower Sileru Hydro-Electric Project be commissioned;

(b) the estimated expenditure for the 1st Unit;

(c) the amount already spent;

(d) the amount required for completion of the 1st Unit; and

(e) whether it is a fact that the Project suffered from the beginning due to very meagre allotment of funds, thereby causing delay for the completion and resulting in the increase of the cost of the Project?

The Minister for Home deputised the Minister for Power and Women Welfare and answered the question (Sri V. Krishna Murthy Naidu):—(a) The first unit of the Lower Sileru Hydro Electric Project is expected to be commissioned by March. 1975.

(b) The estimated expenditure for commissioning the first unit is about Rs. 54 Crores.

(c) The total expenditure incurred to end of March, 1972 is Rs. 17.82 Crores.

(d) The balance amount required for commissioning the first unit is Rs. 36.24 Crores, out of which an amount of Rs. 9.90 Crores has been allotted for the Project for the current year i.e. 1972-73.

e) Much progress could not be achieved due to very meagre allotment to this Scheme. The cost of the project has gone up not only due to meagre allotment of funds during the past years but also due to some changes in the scope of the project.

(శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—ఈ ప్రాజెక్టు మొత్తం ఎన్ని యూనిట్లుగా పని పూర్తిచేయబడింది? మొదటి యూనిటు 1975 వ సంవత్సరంలో వస్తుంది అంటున్నారు. ఆ లెక్కన మిగతా యూనిట్లు ఎప్పటికి పూర్తి అవుతాయి?

(శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు,—మొదటి దశలో మూడు యూనిట్లు రెండవ దశలో రెండు యూనిట్లు చేయాలని మొదట ఈ ప్రాజెక్టు సంకల్పించ బడింది మొదటి దశలో ఒక్కొక్కటి 100 మె.వా చొప్పున మూడు యూనిట్లకు రూ. 25 26 కోట్లు ఖర్చు చేయాలని అంచనా వేయబడింది. తరువాత మొదటి దశలోనే ఒక్కొక్క యూనిట్టు 100 మె.వా చొప్పున నాలుగు యూనిట్లు వేయాలని అనుకున్నారు. తరువాత డిజైన్స్ మార్చడం వల్ల మెటీరియల్ కాస్ట్, లేబర్ కాస్ట్ పెరగడంవల్ల రివైజ్డు ఎస్టిమేటు రూ. 49 95 కోట్లకు పెరిగింది. మొదటి యూనిటు 1975 లో ప్రారంభించినప్పుడు తరువాత సంవత్సరాలలో తొందరగానే మిగతావి పూర్తి కావడానికి అవకాశం ఉంది.

(శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—దీనికి ఫారిన్ ఏడ్ ఏమైనా ఉందా? అలస్యం కావడంవల్ల డబ్బు ఖర్చు ఎక్కువ మాత్రమే కాకుండా ఎలక్ట్రిసిటీ

విషయంలోకూడా నష్టం వస్తున్నది. దీనిని ఎక్స్‌పిడైట్ చేయడానికి ఏమి చేస్తున్నారు ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— పూర్తి చేయడానికి ఇప్పుడు 28 కోట్లు అవసరం ఉంది. దాదాపు 10 కోట్లు ఈ సంవత్సరం ఎలాట్ చేసినా, అది సరిపోదని అంచనా వేయబడింది. అందువల్ల సి.డబ్ల్యు. పి.సి. వారి వద్దకు పోయి ఫేర్మెన్ సంప్రదించిన తరువాత ఈ సంవత్సరం 6 కోట్ల మేరకు సహాయం చేయడానికి వారు అంగీకరించారు పది రోజులలో ఆ సహాయం వస్తుందని ఆశిస్తున్నాము. ఈ లెంపో కంటిన్యూచేసి 1975 నాటికి పూర్తిచేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

Opening of Elementary School at Thipparupupadu, Gudur Taluk

328—

*700 Q.—Sri M. Nagi Reddy :—Will the hon. Minister for Education and Cultural Affairs be pleased to state :

(a) whether it is a fact that there are 100 school going children in Harijanpalem of Thipparupupadu, Gudur taluk, Nellore District now ;

(b) if so, whether there are any proposals with the Government to open an Elementary School in the village ; and

(c) if not, the reasons therefor ?

The Minister for Education and Cultural Affairs (Sri B. Sriramamurthy) :—(a) Yes,Sir.

(b) No,Sir.

(c) No proposals have been received by the District Educational Officer, Nellore from the Block Development Officer for the opening of the School.

I may add that we have recently issued instructions to the D.E.O. to go to the village and take such steps as are necessary to open a school there.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—100 మంది స్కూలు వయస్సు కలిగిన హరిజనులు ఉన్నారని మంత్రిగారే చెబుతున్నారు. డి.ఇ.వో. పంపలేదు, ఇప్పుడు ప్రయత్నం చేస్తున్నాము అంటున్నారు. అట్టడుగునవున్న వారిని పైకి తేవాలని రోజూ చెబుతున్నారు. దయచేసి ఇప్పుడైనా మేము ప్రశ్న వేసేవరకు ఆగకుండా ప్రాథమిక విద్యకు సంబంధించి అయినా అందరికి అవకాశం వచ్చేట్లు గ్యారంటీ ఇవ్వండి.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— ఈ స్కూలుకు సంబంధించి మనవి చేశారు. డి.ఇ.వో. కు ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. 100 మంది పిల్లలున్నారు. కాబట్టి పాఠశాల పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేయాలని చెప్పాము. రిపోర్టు పంపాలని

చెప్పాము. అటువంటి కొన్ని గ్రామాలున్నాయనే మాట నిజమే. ఇప్పుడు కవర్ కాని గ్రామాలు విషయమై ప్రత్యేకంగా ప్రపోజల్సు తీసుకుని ఆలోచించాలని మొన్న బడ్జెటు ప్రసంగంలోకూడా మనవిచేసాను.

(శ్రీ సి. దాను :—100 మంది విద్యార్థులున్నారని మంత్రిగారు చెప్పారు. దానిని సోషల్ వెల్ఫేరు స్కూలు చేయడానికి మంత్రిగారు ప్రయత్నం చేస్తారా?

(శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి : — వారిచ్చిన సలహాను నేను పాటించవలసి ఉంటే వారి కాలాలకు సిఫార్సును సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటుకు పంపి డీరుకోవలసి ఉంటుంది.

(శ్రీ వల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి : — గుండూరు సమితికి అక్కడి పరిస్థితిని బట్టి సరిపడదు. సమితినుంచి ప్రపోజలు ఎప్పటికిరాదు. సమితిని అడుగకుండా డి. ఇ. వో. గారు ప్రపోజలు పంపాలని డైరక్షన్ ఇస్తారా?

(శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—సమితి నుంచి సిఫార్సు వచ్చింది లేదు అనే దానితో సమిష్టం లేకుండా. The D.E.O , Nellore is requested to examine the proposal for opening an elementary school for Harijanapalem of Thipparapudu and take suitable steps for opening the school at the earliest date. ఇది మేము ఇచ్చిన ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్.

(శ్రీ డి. వెంకటేశం : — పొలిటికల్ సెంక్షన్ వల్ల హరిజనులకు అన్యాయం జరిగిందని శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు చెబుతున్నారు. ప్రశ్నవచ్చిన తరువాత డి.ఇ.వో. గారికి రిపోర్టు పంపాలని వ్రాశామని మంత్రిగారు అంటున్నారు. పొలిటికల్ సెంక్షన్ల ఇటువంటి అన్యాయాలు జరగుతుంటే ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదా? ప్రశ్న వచ్చేవరకు అక్కడ హరిజనులున్నారో లేదో మీ దృష్టికి రాలేదా?

(శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—ఆ ప్రశ్న ఆఖరుకు అఫిషరంగా సంతృప్తిని ఇస్తే ఆ సంతృప్తిని తొలగించడానికి నేను ప్రయత్నం చేయడం లేదు. ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు, ఈ విషయం మా దృష్టికి వచ్చినప్పుడు, వెంటనే దీనిని గురించి చర్య తీసుకోవాలని నిర్ణయించి తగిన ఉత్తరువులు ఇప్పుడు జరిగింది. ఇటువంటివి అక్కడా అక్కడా లేవని చెప్పలేను. ఎక్కడెక్కడ ఇటువంటి స్కూల్సు లేకుండా ఉన్నాయో వాటిని గురించి ప్రత్యేకించి ఆలోచన చేయవలసి ఉంటుంది. ఆ ఆలోచన చేస్తూనే ఉన్నామని మొన్న మనవి చేసాను. అందులో అభ్రద్ధ లేదు, హరిజనులు ఉంటారా లేరా అని తెలియకకూడా కాదు. ఉంటారని తెలిస్తే సమితి నుంచి ప్రపోజలు లేకపోయినా డి. ఇ. వో గారు చేయాలని ఆలోచించడం జరిగింది.

VERIFICATION OF ANTECEDENTS OF TEACHERS

829—

*783 Q.—Sri Nallapareddi Srinivasul Reddy :—Will the hon Minister for Education and Cultural affairs be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to dispense with the system of verification of antecedents before regularising the services of teachers ; and

(b) when will it be materialised ?

Sri B. Sriram Murthy :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— డిమాండు మీద మాట్లాడుతూ యాంటిసిడెంట్స్ లేకుండా క్రమబద్ధం చేసే విషయం ఆలోచనలో ఉంది అన్నారు. ఇప్పుడు ఆ ప్రతిపాదన లేదు అంటున్నారు. యాంటిసిడెంట్స్ వెరిఫై కాపడానికి ఐదు సంవత్సరాలు పడుతోంది. అది వస్తే కాని సర్వీసు రెగ్యులరైజ్ చేయడానికి లేదు, ఇంక్రిమెంట్లు లేవు. యాంటిసిడెంట్స్‌తో నిమిత్తం లేకుండా సర్వీసు రిగ్యులరైజ్ చేయడం, ఇంక్రిమెంట్లు, ప్రొబేషన్ ఇవ్వడం వంటివి చేస్తారా ?

శ్రీ బి. శ్రీరాసుమూర్తి :— యాంటిసిడెంట్స్ సిస్టం డిస్పెన్స్ విత్ చేస్తారా అంటే లేదు అన్నాను. ఈ సిస్టం ఉన్నప్పటికి ఇందులో జరిగే జాప్యం తగ్గించి చానిపిల్లలకు ఇబ్బంది తొలగించి ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకోడానికి వీలుంటుందేమో ఆలోచన చేయడం జరుగుతోంది. అది ఇదివరకు చెప్పింది పోలీసు డిపార్టుమెంటుకు పంపిన తరువాత సంవత్సరాల తరబడి ఇంకా రాకపోతే ఇబ్బంది అవుతున్నది. వారితో సంప్రదించి వారినుంచి సమాధానం రావడానికి గరిష్ఠ పరిమితి. ఈ లోగా వచ్చి తీరాలి, అని నిర్ణయించి చేయడం ఒక పద్ధతి. వంద మందికి వెరిఫికేషన్ కావాలని పంపారు అనుకోండి. 50 మందికి వస్తుంది. 50 మందికి రాదు. ఎవరికైతే వచ్చిందో ఆ 50 మందిని కూడా ఇప్పుడు రిగ్యులరైజ్ చేయడం లేదు. అందరికి వస్తే కాని సీనియార్టీ మొదలైనవి నిర్ణయం చేయడం సాధ్యం కాదు. అందువల్ల వచ్చిన వారికి పెంపరరీగానైనా ఇవ్వడానికి వీలుంటుందా అనేది ఆలోచిస్తున్నాము. మరొకటి ఏమిటంటే— చదువుకునే రోజులలోనే, ట్రైనింగ్ పొందే రోజులలోనే, ముందు వెరిఫై చేసుకునే ఎడ్మిషన్ ఇవ్వడం, లేదా ట్రైనింగ్ పూర్తి కాకముందే వెరిఫికేషన్ పూర్తి అయేట్లు చూడడం— ఈ రకంగా కూడా ఆలోచన జరుగుతోంది. ఈ మూడింటి గురించి ఆలోచన జరుగుతోంది కాని మొత్తం సిస్టం తీసి వేయడం సాధ్యం కాదు.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— యాంటిసిడెంట్స్ ఆలస్యమైతే ఇంక్రిమెంట్స్ ఇస్తారా అనే దానికి సమాధానం రాలేదు.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— నేరుగా చెప్పలేదు కాని రిగ్యులరైజ్ అతే తప్ప రిగ్యులరైజ్ అన వారికి ఉండే సౌకర్యాలు వారికి రావు. రిగ్యులరైజ్ కావాలంటే యాంటిసిడెంట్స్ సర్టిఫికేటు వచ్చిన తరువాతనే జరుగుతుంది. తొందరగా వచ్చేట్లు చేయాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే యాంటిసిడెంట్స్ వస్తే కాని అవి జరుగవంటే సరిపోతుంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—యాంటిసిడెంట్స్, పర్సనల్ ఫైల్స్ ఇవన్నీ మనకు లభిస్తే వారి వారసత్వం అనుకోండి. వారు పెట్టుకున్న కొలబద్దలు ఏమిటంటే అభ్యుదయ భావాలు ఉండకూడదు, అభ్యుదయ నిరోధక భావాలుండడమే క్వాలిఫికేషను, సోషలిస్టు అంటే డేంజరస్, ఈ పద్ధతి మీద ఉంటే ది. ఆ పద్ధతిలోనే ఇప్పుడుకూడా ఆలోచిస్తున్నారా, లేక ఆలోచనలలో ఏమైనా మార్పు వచ్చిందా? ప్రోగ్రెసివ్ భావాలున్న వారికి అవకాశం ఇస్తున్నారా?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన భావాలలోని స్పిరిట్‌తో నాకు ఏ విధమైన తగవులేదు. అంగీకరించవలసిందే అని నేనుకూడా హృదయపూర్వకంగా అనుకుంటాను. అభ్యుదయ భావాలు కలిగిన కారణంగా డిస్‌క్వాలిఫై కాకూడదనడం సబబే. ఏ వారస్సు పెట్టుకున్నా ఒక్క డిపార్టుమెంటుకే ఎర్త్ంచడం సాధ్యంకాదు. మొత్తం అన్ని డిపార్టుమెంటులకు ఏ రకమైన పద్ధతి అనుసరిస్తున్నారో అదే ఇక్కడకూడా అనుసరిస్తున్నారు. ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటును ప్రత్యేకమైన వాడమ్స్ లేవు. యాంటిసిడెంట్స్ అనేది అవసరమా కాదా, అవసరమైతే ఏ మేరకు అవసరం, ఏ రూపంలో అవసరం అనేది జనరల్ సమస్యగా తీసుకుని చర్చించవలసి ఉంటుంది. ఉపాధ్యాయులను సంబంధించి వేరే సమాధానం ఇవ్వడం సాధ్యంకాదు.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—ఇది ముఖ్యమైన సమస్య. యాంటిసిడెంట్స్ విషయంలో పోలీసులకు ఇచ్చిన డైరక్షన్ ఏమిటి? ఏ ఏ పూర్వ చరిత్రలు చూస్తున్నారు? ఈ మధ్యనే తణుకు కాలేజీకారు చెందిన ఒక విద్యార్థికి ఐ.ఎ.ఎస్. సెలక్షన్ పోయింది ఏదో మీటింగుకు ఎటెండ్ అయిన కారణంగా. ఈ పద్ధతిని తీసివేస్తారా? ఇతర రాష్ట్రాలలో తీసివేసారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఇది ఒక్క డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించింది కాదు. It is a general question. I will look into the matter.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఈ డిపార్టుమెంటు పరిస్థితి వేరు, మిగతా డిపార్టుమెంట్సు పరిస్థితి వేరు. స్పెసిఫిక్ పర్పస్ కోసం వారికి ట్రైనింగ్ ఇస్తున్నారు. వారికి స్టయిపెండుకూడా ఇస్తున్నారు. చదవకముందే యాంటిసిడెంట్స్ వెరిఫై ఎందుకు చేయించకూడదు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అదికూడా నిజమే, ఖర్చు పెట్టక పూర్వమే వారి సంగతి తెలుసుకుంటే మంచిది. అదికూడా ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—ఏమైనా తప్పు చేస్తే అప్పటికప్పుడు చర్య తీసుకోవచ్చును కాని యాంటిసిడెంట్స్ పేరుతో మొత్తం ఉద్యోగులందరి జీవితాలు వాతావరణం చేసే దుష్ట పద్ధతి విషయమై జనరల్ గా ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. వాగిరెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సబ్జెక్టు ఒక్క విద్యామంత్రి గారిది మాత్రమే కాదన్నారు. అందరి తరపున పాలసీ మాటర్ కాబట్టి

(శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అదే చెప్పాను. ఈ రోజులలో బ్రిటిషు వారి కాలంలో మనకున్న కన్నిడరేషన్స్ ఉండడానికి వీలులేదు కాని ఇప్పుడు మనకు అనుగుణమైన కన్నిడరేషన్స్ ఉండిఉం చాలా అవసరం అనుకుంటాను. ఒక మనిషికి ఉద్యోగం ఇవ్వకపూర్వమే ఆ మనిషి మన పాలసీ ను మన ఔట్‌లుక్‌ను ఎంతవరకు ప్రభావిస్తున్నాడు అనేది చూడవలసి ఉంటుంది. ఏమైనా అనేకి వ్యతిరేకమైన భావాలున్నాయేమో చూడవలసి ఉంటుంది. After all giving employment is a matter of discretion Where all other things are equal, merit మొదలైనవి సమానమైనప్పుడు కొంచెం ఆలోచించినలని ఉంటుంది.

(శ్రీ నల్లపురెడ్డి (శ్రీనివాసులురెడ్డి :—యాంటిసిడెంట్స్ నిబంధనలు మంత్రుల నియామకంలో అనుసరింపజేస్తారా ?

(శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—చాలా వరకు అనుసరించాము. కాని వారికి చెప్పలేదు.

(Sri M. Nagi Reddy put the question. No. 330.

The Minister for Technical Education, Sri A. Madan Mohan was not present in the House, and no other Minister rose to answer the question on his behalf.)

Sri A Sriramulu (Eluru) :—This is objectionable. The question is put on the order paper, and the Minister is not to be seen.

Sri P. V. Narasimha Rao :—There is some mistake. I do not know. He is not in town. He has gone to Delhi-this is subject to verification I cannot quite assure whether he has gone. I am speaking subject to verification.

(శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పవలసిన ప్రశ్న ఈ రోజున ఉన్నది. వారు ఊరు వదలిపోవాలంటే తమ పర్మిషన్ తీసుకుని మరొకరికి తన పనిని అప్పగించి వెళ్ళవలసి ఉంటుంది. అది ఆచారంగా వస్తున్నది. మంత్రిగారు ఢిల్లీ వెడితే తమ పర్మిషన్ తీసుకుని వెళ్ళారా ?

(శ్రీ పి వి నరసింహారావు :—ఇందులో ఆచారం లేదు, అనాచారంలేదు. ఆయన వెళ్ళారని నేను అనుకుంటున్నాను. సబ్జక్టు టు వెరిఫికేషన్ చెబుతున్నాను.

Sri B. Ratnasabhapathi :—I take very strong objection to the manner in which the Chief Minister is answering. ఆచారం లేదు. అనాచారం లేదంటే అనాచారం స్థాపించడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రయత్నం చేస్తున్నారా ? ఎవరైనా మంత్రిగారు ఇక్కడ సభ జరుగుతుండగా సిటీ వదిలి వెళ్ళినప్పుడు If he goes out of the city, it was the convention that he should inform the Speaker. take his permission and go. Where is *'anacharam'*? The Chief Minister wants to hoodwink the House. The House is not at his disposal, at his feet. Let that be understood. The Chief Minister should know how to behave himself.

Sri P. V. Narasimha Rao :—I take very strong objection.

Sri B. Ratnasabhapathi :—We have already taken objection to the way in which the Chief Minister is dealing with the Assembly.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ప్రతిపక్ష సభ్యులు అడిగిన దానికి సరైన సమాధానం చెప్పవలసి ఉంది. మేము స్పీకర్ గారిని అడుగుతుంటే మీరు మంత్రిగారిని బలపరచడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. తప్పు కాదంటారా ?

Mr. Speaker :—Let me raise a point. When the issue is raised, what should I do? The question is put. The concerned Minister is absent. Then what is the procedure that I should follow for the future ?

Sri B. Ratnasabhapathi :—Am I to understand that the Speaker is abandoning the procedure that he has been following? Why should the Speaker ask the Chief Minister for the procedure? You have to set the procedure yourself. It is not for the Chief Minister to dictate the procedure. Am I to understand that the Speaker has decided to abandon the procedure that he has been following till now·

Mr. Speaker :—Such a situation has never arisen so far.

Sri B. Ratnasabhapathi :—You have to take the Minister to task. The Minister concerned has to apologise to the whole House for going away without asking for or taking your permission. That is the minimum that you can expect.

Sri P. V. Narasimha Rao :—There have been occasions in the past when the Minister concerned could not be present in the House at the moment the question was put· But when he came later, he used to explain for his absence. Now, Sir, you can ask the Minister when he comes. I also will find out why he did not come. I only plased the information before the House that was brought to my knowledge some days back. If he had gone, he would have entrusted the question to somebody else for being answered. Let him come and explain for his absence. Then you can decide about the procedure·

శ్రీ కె. లక్ష్మణబాపూజీ (భువనగిరి) :—అధ్యక్షా, సమస్య ఎందుకు రాలేదు అనేది కాదు. రాకున్నాగాని అల్టర్ నేటివ్ వ్యవస్థ ఎందుకు చేయలేదు అని. రాకపోవచ్చును. వాలిడ్ రీజన్ వుండవచ్చును. అప్పుడు వేరే మంత్రి గారికి వారి భారాన్ని అప్పగించి తమకు లెటరు వ్రాయవచ్చును కదా. హౌస్‌ని ధిక్కరించి, పోతేపోయి, లేకపోతే యేమి అనే దృష్టి మంత్రిగారికి వుండడము చక్కని డెమోక్రసీకాదు. చాల సీరియస్‌గా తీసుకొనే విషయము. ముఖ్య మంత్రిగారు ఇటువంటి విషయములో వారిని రక్షించే ప్రయత్నముగా మాట్లాడడము కూడా బాగా వుండదు. మంత్రులు హౌస్‌లో ఆర్డరు మెయిన్‌టెయిన్ చేస్తే వారికి గౌరవము. హౌస్‌కి గౌరవము. ట్రెజరీ బెంచీలకు గౌరవము.

Sri V. Srikrishna :—It is not only a disrespect to the House but it is disrespect to the Chair also· ఇదివరకు చాల సందర్భాలలో మంత్రులు హౌస్‌లో లేకపోవడము, ప్రశ్న వేయడము జరుగుతున్నది. ప్రశ్న ఇక్కడకు వచ్చిన తరువాత, ఎజెండా సర్క్యులేట్ చేసిన తరువాత ఎజండాను చూసుకొనే తీరికలేక నిర్లక్ష్యము చేస్తే ఎట్లా ? రావలసిన బాధ్యత వున్నది.

రావడానికి అవకాశము లేనపుడు మీకు తెలియకుండా పోవడము ఒకటి. దీనిని సహించకూడదు. దీనిని అపాలజీ క్రింద చేస్తే ముందు మంత్రులు జాగ్రత్త వహించడానికి అవకాశము వుంటుంది.

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు :—అదే మనవిచేశాను. Let us first know from the Minister under what circumstance he was not able to come and why he was not able to entrust the work to some other Minister. After he tells us we shall see what has to be done.

Sri Syed Hasan:—In the meanwhile let the Chief Minister apologise.

Mr. Speaker:—We do not know under what circumstance he could not come. Let us first know it.

(శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, ఏ మినిస్టరుగాని హౌస్ మీట్ అవుతున్నప్పుడు పోకూడదని వుంది. పోయినపుడు మీకు ఇంటిమేషను ఇవ్వాలి కదా. ఈ క్వశ్చను వచ్చినదని కాదు. క్వశ్చను ఒక నెల ముందు పంపుతాము మంత్రుల పెర్మిషన్ లేకుండా దీనిలో రావడానికి అవకాశంలేదు. ఇక్కొన్ని బులిటీ తప్ప మరొకటికాదు. ఇంకొకరికి డెప్యూట్ చేయకుండా కేర్ లెస్‌గా వున్నారు. ఈ మినిస్టరును సస్పెండ్ చేయాలి.

(శ్రీ) డి. వెంకటేశం :—అధ్యక్షా, బాధ్యతగల మంత్రులు వారు ఎక్కడ వున్నారో మీకు తెలియదు. ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియగు. అనివార్యకారణాల వల్ల రాలేకపోతే మీకు తెలియచేయాలి. మంత్రిగారికి కావలసిన సిబ్బందివుంది. సిబ్బంది కూడ తెలియ చేయలేదు. మిస్సింగ్ క్రింద వారిని కమకోక్కనలసి వస్తుందా ?

(శ్రీ) వి. (శ్రీ)కృష్ణ :—జరిగిదానికి ముఖ్యమంత్రిగారు అపాలజీ యిస్తే సౌడవ లేకుండా వుంటుంది.

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు : —ఏమి జరిగినదో తెలుసుకోవాలి కదా.

Sri Syed Hasan:—We demand an apology from the Chief Minister.

Mr. Speaker:—We shall find out when the Minister comes into the House under what circumstances he was absent, and lay down the procedure.

SHORT-NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

PROVIDENT FUND SCHEME TO THE TEACHERS OF PRIVATE AIDED COLLEGE IN TELANGANA

S. No. 330-A.

S. N. Q. No. 1517-P.—Smt. J. Eswari Bai and Sri N. Srinivasul Reddy:—Will the bon'ble the Chief Minister be pleased to state:

the reasons for denying the benefit of provident fund scheme to the teachers of private aided colleges in Telangana inspite of repeated representations when their counter parts in Andhra area have been enjoying this benefit?

Sri P. V. Narasimha Rao :—(a) The question of extending the Teachers Provident Fund Scheme to the Teachers of Private Aided Colleges in Telangana is under consideration of the Government. It is therefore not correct to say that the benefit has been denied.

(శ్రీమతి కె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :—అధ్యక్షా, ప్రయివేటు కాలేజీ టీచర్స్ ఆంధ్రలోను. తెలంగాణాలోను కూడ వున్నారు ప్రావిడెంటు ఫండ్ స్కీము ఆంధ్రలో వుంది. ఇక్కడి వారికి లేదు. 1969 నుంచి వీరు ముఖ్య మంత్రి గారిని కలుస్తున్నారు. కన్సర్డ్ ఆఫీసర్లను కలుస్తున్నారు. రీజినల్ కమిటీ చైర్మన్‌ని కలిశారు. వారు డిప్యూటి సెక్రటరీ రామయ్య గారికి ఫోన్ చేశారు. కే మేన్ కమిటీని చేశారు. యమ్. యల్ సి. రాఘవాచారిగారు, మరిద్దరు ప్రొఫెసర్స్ వున్నారు. వారు కమిషన్‌కి వచ్చారు. 1970 నుంచి వీరికి ప్రావిడెంటు ఫండ్ స్కీము అమలులోకి తీసుకురావాలని కమిషన్‌కి వచ్చారు. ఒకే స్టేటులో ఒక ప్రాంతము వారికి యిస్తూ రెండవ ప్రాంతము వారికి యివ్వ డములో ఈ తికల్లి ప్రేమను ఎందుకు చూస్తున్నారు? ఎప్పుడు కమిషన్ తీసు కొంటారు?

(శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—చర్చలు జరిగిన తరువాత అంగీకరించాలని డి. పి. ఐ. నుంచి ప్రొపోజల్ వచ్చినది. డబ్బు లేని కారణముచేత నగదేహిస్తు న్నాము. నిర్ణయము తీసుకొంటాము.

(శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి (గూడూరు) :—అధ్యక్షా, ఆలోచించడము ప్రతి ప్రశ్నకు వస్తున్న సమాధానము. దీనితో కూడ సప్లిమెంటరీ అడగగానే ఆది ఎప్పుడు పూర్తి అవుతుందో కూడ చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

(శ్రీమతి కె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, 1969 నుంచి అంటే 4 సంవత్స రాలుగా ఆలోచనలోవుంది. ఈ స్కీము గురించి డి. పి. ఐ. నుంచి ప్రొపోజలు వచ్చినదన్నారు. ఇవ్వడము మీద ఆలోచనా? లేక డబ్బు లేకపోవడమా?

(శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఏయే స్కీములకు అదనముగా డబ్బు కావల వస్తుందో అప్పుడు ఆలోచన సుదీర్ఘముగా వుంటుంది. డబ్బు గురించి నిర్ణయము ముందు తీసుకోవలసి వుంటుంది. రిక్రమెండు చేశారు అని చెప్పాను. ఒక ప్రాంతములో వుండి, ఇంకొక ప్రాంతములో లేకపోవడము సబబయిన విషయము కాదని అంగీకరిస్తున్నాను. డబ్బు గురించి ముందు ఏర్పాటు చేయవలసి వుంది. ఆ తరువాత నిర్ణయము తీసుకొంటాము.

(శ్రీమతి కె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, కమిటీ రిక్రమెండేషను ప్రకారం 1970 నుంచి రెక్కట్టి యివ్వడానికి సిద్ధముగా వున్నారా?

(శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఎప్పటి నుంచి యివ్వడమనేది నిర్ణయము తీసుకొనే సందర్భములో ఆలోచిస్తాము.

(శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా, ఇది చాల కాలము నుంచి వున్న సమస్య. గాట్యుయిటీ లేదని, లిబరలైజ్‌డు పెన్షన్ స్కీము కోసము వారు ఆందోళన చేస్తున్నారు. చాల రోజులుగా ఆలోచిస్తామని చెప్పడము జరుగుతున్నది. మిగతా ఉద్యోగులు ఇవే క్వాలిఫికేషన్స్ కలిగిన వారితో సమానముగా వీరికి కూడ చేయవచ్చును కదా.

(శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—రెండు ప్రాంతాలలో అందరికి సమానమైన అవకాశాలు అంటే కొన్నింటిలో తెలంగాణాలో వున్నవి అక్కడ లేవు. ఇక్కడ వున్నవి యిక్కడ లేవు. యూనిఫారమ్ చేయడానికి ప్రతిసారి డబ్బు అవసరము. ప్రపోజలు వచ్చినపుడు డబ్బు గురించి ఆలోచించడము జరుగుతుంది.

(శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ఇది ప్రభుత్వానికి సిగ్గుచేటు అయిన విషయము 16 సంవత్సరములు అయినా అక్కడ వున్నవి యిక్కడలేవు. అక్కడ వున్నవి అక్కడ లేవు అంటే వాటిని చక్కపెట్టుకోరా? ఒక స్టేటులో ఒకే విధముగా నడవరా?

SALARY PAID TO ADVISERS TO CHIEF ENGINEERS WORKING IN A. P. S. E. B.

S. No. 330-B.

S. N. Q. No. 1515-V—Sarvasri K. Ram Reddy, Paga Pulla Reddy and Jinna Malla Reddy:—Will the Hon'ble Minister for Power and Women Welfare be pleased to state:

(a) how many Chief Engineers are working in the Electricity Board;

(b) whether it is a fact that the Board has appointed advisers to each of these Engineers; and

(c) what is the salary paid to the advisers?

The Minister for Home Sri V Krishnamurth Naidu:—(a) Four Chief Engineers are working in the A. P. State Electrity Board, three on the Electricity side and one on the Civil side.

(b) and (c) No, Sir. However, the Board has appointed a "Technical Expert" as a "Consultant" to the A. P. State Electricity Board. The Technical Expert whose term of appointment is for a period of six months has been sanctioned a consolidated pay of Rs. 1250 per month. The 'Adviser' draws a daily fee of Rs. 75 for the actual days of working subject to the proviso that the total fee does not exceed Rs. 600 per month.

(శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా, సి. ఇ. ఒకటి టెక్నికల్ ఎక్స్‌పర్ట్ ఆట. సి. ఇ. టెక్నికల్ ఎక్స్‌పర్ట్ కాదా? ఒకరికి 1250 రూపాయలు జీతము క్రింద రెండవవారికి 75 రూపాయలు డెయిలీ ఫీ క్రింద యిస్తున్నారు. దీనివల్ల మనం అనుకొన్న ఎకానమీని అబ్జర్వ్ చేస్తున్నారు.

(శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—చీఫ్ ఇంజనీరుకు అడ్వయిజర్ కాదు. బోర్డుకు అడ్వయిజర్స్. బోర్డుకు సంబంధించినంతవరకు ఒకరు కన్సల్టెంటు గాను,

ఒకరు టెక్నికల్ ఎక్స్‌పర్టు గాను వున్నారు. కొత్తగూడెం థర్మల్ స్టేషన్ థర్టు స్టేజి పైన చదువుతాను. "While reviewing the Board revised estimates for 71-72 and the budget estimate for 72-73, it was found that operative and maintenance cost of thermal stations were going up. The coal consumption at these stations was also increasing and the efficiency of these thermal stations was coming down". ఈ రిజల్ట్స్‌ల్ల సంవత్సరంలోపలో ఆలోచన చేశాము. కన్సాలిడేటెడ్‌గా ఒక బోర్డువేసి ఎగ్జామిన్ చేయాలని అనుకొంటున్నాము. రామచంద్రరావు టెక్నికల్ ఎక్స్‌పర్ట్, సూపరెంటెండింగ్ ఇంజనీరుగా పనిచేసి రిటైర్ అయ్యారు. పైవేటు ఫరలో ఎక్కడైనా పనిచేస్తే చేసివుండవచ్చు. టెక్నికల్ నాలెడ్జివున్న మనిషి. ఈ ఇద్దరినీ ఎగ్జామిన్‌చేసి రిపోర్టు ఇవ్వవలసిందని ఎప్పాయింట్ చేయడం జరిగిందికాని చీఫ్ ఇంజనీరుకు ఎడ్వైజ్ చేయడానికి కాదు. ఇంతకు ముందుకూడా వాళ్ళు వుండేవారు. వెంకట్రామన్ సివిల్ ఇంజనీరుగా వుండేవారు. ఇలా టెక్నికల్ ఎక్స్‌పర్టును అప్పుడప్పుడు ఓ, రి మాసాలకు పోస్టుచేస్తూ వున్నారు. కన్సల్టెంట్‌గావున్న లక్ష్మీపతిగారు చీఫ్ ఇంజనీరుగా వుండి రిటైర్ అయ్యారు. ఆయన కేంద్ర పి. డబ్ల్యు.డి లో మెంబరుగా వున్నారు. వారి పర్మిషన్ తీసుకుని కొత్తగూడెం థర్మల్ స్టేషన్‌కు తీసుకోవడం జరిగింది.

(శ్రీ) రామిరెడ్డి :.. వి. కి నో అని చెబుతూ తరువాత ఎ ప్పా యి ం ట్ చేశామన్నారు బోర్డులాస్‌లో రన్ అవుతున్నప్పుడు రిటైర్ అయిన చీఫ్ ఇంజనీర్, సూపరెంటిండింగ్ ఇంజనీర్లను పెవీ శాలరిస్ ఇచ్చి ఎప్పాయింట్ చేయడం సమంజసమా ? తాతా కన్సల్టెంట్ ఎక్స్‌పర్టు ఎ వై ల్ బు ల్ గా వున్నప్పుడు వీరిని ఎప్పాయింట్ చేయడం సమంజసమా ?

(శ్రీ) వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—ఎక్కువ లాస్‌లో నడుస్తున్నది కనుక దానికి కారణాలు డిక్లెర్టు చేయడానికి వేశారు. పవర్ జనరేషన్ పెరుగుతున్నా ట్రాన్స్‌మిషన్ లో అవుతున్నది. ఆపరేషన్‌లోనూ, ట్రాన్స్ మిషన్ లోనూ, మెయిన్‌టెనెన్స్‌లోవున్న అవకతవకలను పరిశీలనచేసి సమగ్రమైన రిపోర్టు ఇవ్వటానికి లక్ష్మీపతిగారిని చేయడం జరిగింది. ఇలా అప్పుడప్పుడు వేస్తూ వుంటారు. ఓ, రి మాసాల కొరకు కన్సల్టెంట్‌ను, ఎక్స్‌పర్టును ఎప్పాయింట్ చేస్తూ వుంటారు.

(శ్రీ) ఎ. (శ్రీ) రాములు :—ముగ్గురిని ఎప్పాయింట్ చేశారు. టెక్నికల్ ఎక్స్‌పర్ట్, టెక్నికల్ కన్సల్టెంట్, టెక్నికల్ ఎడ్వైజర్. వీరు ముగ్గురు రిటైర్డ్ ఆఫీసర్స్. Is the Board developing into a centre for rehabilitation of retired persons ?

(శ్రీ) వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—ముగ్గురుకాదండి. ఇద్దరే.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—దేరీజ్ నో అబ్జెక్షన్.

(శ్రీ) ఎ. (శ్రీ) రాములు :—ఇద్దరినైనా రిటైర్ అయినవారిని వేయడానికి

Is it a centre to rehabilitate the retired persons or a commercial organisation to be useful to the people?

(శ్రీ) వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—లాభనష్టాలు చూసుకొని బోర్డు రన్ చేస్తూవుంటారు. ఇట్ ఈజ్ ఎ కమ్మర్షియల్ ఆర్గనైజేషన్. ఎప్పుడపసరం అయితే అప్పుడు వేసుకునే అధికారం బోర్డుకు వుంది.

Sri M. Narayan Reddy ;—This question has to be viewed in the background of mounting establishment charges in the Board as well as the over-staffing which is well known with the Board. One retired S. E. has been appointed as technical adviser to the Chief Engineer. It would show that the Chief Engineer concerned is not competent nough. This has been done for the first time by the Board. The Board is an autonomous body. Except government issuing directions from time to time, it has nothing to do in the Board's matters. Therefore, I would ask the hon. Minister to see whether the technical Adviser, Mr. Ramachandra Rao, who has been recently appointed has had any connections with a big firm which had supplied things on contract to the Board for a long time or is there any other adviser who is now in the staff of the Board who has had any such dealings with a big firm supplying them very huge contracts and with that background whether it is desirable to continue such advisers in addition to other counts against their appointments?

Sri V. Krishnamurthy Naidu :—He is not appointed as adviser to the Chief Engineer. He is appointed as technical expert to the Board. బోర్డ్ చీఫ్ ఇంజనీర్స్‌కు వర్క్‌లోడ్ ఎప్పుడుగా వుండవచ్చు. సెక్నికల్ మేటర్స్ ఎట్టెండ్ కావడానికి కాలం సరిపోదు. కాబట్టి కొన్ని మాసాలకు ఎక్స్‌పర్ట్స్‌ను ఎపాయింట్ చేసి రిపోర్టులు తెప్పించడం తప్ప చీఫ్ ఇంజనీర్స్ డ్యూటీస్‌తో సంబంధంలేదు. పైగా వీటు ఏజన్సీలో పనిచేసివున్నాడా అంటే చేసి వుండవచ్చు His services are required now by the Board. He has been appointed for a short period of months to give technical information on some matters to the Board.

Sri M. Narayan Reddy :—About his previous connections, whether the hon. Minister would look into, he has not said any thing.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వుండివుండవచ్చు అన్నారుకదా.

(శ్రీ) వి. (శ్రీ)కృష్ణ :—బోర్డుకు నలుగురు చీఫ్ ఇంజనీర్స్ వున్నారు. వారు అసమర్థులని, కరెప్టెడ్ అని వీరిని ఎపాయింట్ చేశారా ?

(శ్రీ) వి. కృష్ణమూర్తి వాయుడు :—బోర్డుకు నష్టం వస్తున్నది కాబట్టి ఆ నష్టాన్ని తగ్గించటానికి ఏమి చేయాలనేదానికి ఎక్స్‌పర్ట్స్ అభిప్రాయం తెలుసుకోవటానికి ఇలా వేస్తూవుంటారు. పంచాయితీలకు కమిటీ వేశారు. మున్సిపాలిటీలకు సంబంధించి నరసింహంగారి కమిటీ వేశారు. ఇలా పెంపరరీగా వేస్తూ వుంటారు.

Sri B. Ratnasabhapathi :—He is an adviser, not a committee He does not constitute a single man committee. He is an adviser

Is there any precedent to such appointment earlier? అటువంటి అలవాట్లు ఎప్పుడైనా వున్నాయా?

(శ్రీ) వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు:—టెక్నికల్ ఒపినియన్‌కోసం అవసరం వచ్చినప్పుడు ఇలా టెంపొరరీగా వేయడం, డెయిలీఫీజ్ ఇవ్వడం, తీసుకురావడం జరిగేదే.

(శ్రీ) బి. రత్నసభాపతి:—ప్రిసిడెంట్స్ వున్నాయా?

(శ్రీ) వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు:—వున్నాయి. నా దగ్గర పర్టిక్యులర్స్ లేవు కాని నంబియార్, వెంకట్రామన్ గారలను ఇదివరకు వేశారు.

(శ్రీ) బి. రత్నసభాపతి:—పర్టిక్యులర్స్ లేవంటే ఎలా? Atleast let him assure the House that he will provide the particulars tomorrow.

(శ్రీ) వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు:—నేను వుండేటప్పుడుకూడా వెంకట్రామన్ వుంటూ వుండేవారు. పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టుల విషయంలో సివిల్ సైడ్, ఎలక్ట్రికల్ సైడ్ అనుభవం వున్నవారిని ఇలా 5, 6 మాసాలకు తీసుకోవడం నాకు తెలుసు. ప్రస్తుతానికి వారెంతకాలం పనిచేశారో ఆ ఇన్ఫర్మేషన్ లేదు. ఆ డిటైల్స్ కావాలంటే I shall place those details on the Table of the House.

(శ్రీ) వి. (శ్రీ)కృష్ణ:—మనకు సి. ఇ. లు, ఎస్. ఇ. లు చాలామంది వున్నారుకదా. వారు అసమర్థులు, పనికిరానివారు అని రిజైర్ అయిన వారిని తీసుకువచ్చి వేశారా, ఎందుకు వేయాల్సి వచ్చింది?

(శ్రీ) వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు:—వర్క్ లోడ్ ఎక్కువ అయినందువల్ల ఇప్పుడున్న సి. ఈ. లు ఎట్టెండ్ కావటానికి అవకాశం లేదు కాబట్టి వీటిలో నిపుణత కల్గినవారినుండి ఈ లాపెస్ లేకుండా ఏమి చేయాలనే విషయంలో రిపోర్టు తెప్పించటానికి వేస్తూవుంటారు. 6, 7 మాసాలకు వేస్తే 7, 8 వేల రూపాయలు అయితేనేమీ సమగ్రమైన రిపోర్టు వస్తుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఆయన ఇచ్చే రిపోర్టు ఎవరు ఎగ్జామిన్ చేస్తారు?

(శ్రీ) వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు:—బోర్డు.

మిస్టర్ స్పీకర్:—బోర్డు అంటే చీఫ్ ఇంజనీరే కదా.

(శ్రీ) వి. (శ్రీ)కృష్ణ:—స్టాఫ్ పెంచుతున్నారు. ఇంజనీర్స్ ఎక్కువమంది వుంటున్నారు. విద్యుచ్ఛక్తిబోర్డు వర్క్ లోడ్ ఎక్కువ సంఖ్యలో పెరిగింది. మరి లాస్ రావటానికి....

(శ్రీ) వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు:—(శ్రీ)కృష్ణగారికి ఏమి చెప్పాలి? 600 మెగావాట్స్ వున్న ప్రాజెక్టు 1200 మెగావాట్సుకు పెంచుతోవాలనే నొత్తపద్ధతి చేపట్టేస్తే వర్క్ లోడ్ పెరగడం కాదా?

(శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— 27 వేల గ్రామాలలో 9 వేల గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటి వేసుకున్నాము. ఇంకా వేసుకోవాలి, మేంశేన్ చేయవలసి వస్తే పవ్వు లోడ్ పెరుగుతుంది, పెరిగినప్పుడు వేసుకోవలసిన అవసరము వుంది. ఎందుకు పెరుగుతుంది అని మోటివ్ ఎట్రిబ్యూట్ చేస్తే ఏమి సమాధానము చెప్పలేను

(శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—ముగ్గురు చీఫ్ యింజనీర్లు మనకు వున్నారు. చాలుగవ వారిని ఏర్పాటు చేశారు, యీ నలుగురు చీఫ్ యింజనీర్ల కంటే ఆయన ఎక్స్‌పెర్టా ? గతములో ఆయన సూపరింటెండింగ్ యింజనీర్‌గా వున్నారు, అందుచేత ఆయనకు, యీ నలుగురి కంటే ఏమీ ఎక్స్‌పీరియన్స్ వుందని దాఖలా అయిందో మంత్రిగారు చెప్పాలి.

(శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— టెక్నికల్ మేటర్స్, ఆయన వుద్యోగము చిన్నది చేసినా బ్రయిన్ పెద్దది అయితే వుపయోగము వుండవచ్చు, ఒకప్పుడు కె. ఎల్. రావుగారు అసిస్టెంట్ యింజనీరుగా వుండి డిజైన్ ఎక్స్‌పర్టుగా సలహాలు యిచ్చిన పరిస్థితి వున్నది. లేదని గాదు, ఈయన కాలూకు కెపాసిటిని బట్టి బాగా డిసైడ్ చేయగలరనే నిర్దేశముతో యివ్వడం జరిగింది. తమరు అడిగిన ప్రకారము ఏమంటే, ఈయన రిపోర్టు తయారు చేస్తే The Chief Engineers, Board and the Electricity Board will sit together and examine it and do whatever is necessary.

(శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—వారి ఎక్స్‌పీరియన్స్ చెప్పకుండా ఏదో చెబితే లాభము లేదు, ఆయన ఎస్. ఇ. గా వున్నారు, అప్పట్లో ఆయన శక్తి సామార్థ్యాలు మన డిపార్టుమెంటుకు తెలియవు, వారు రిటైరు అయిన తర్వాత ప్రైవేటు రంగంలో వుద్యోగము చేసిన తరువాత వారి ఎక్స్‌పీరియన్స్ మనకు అర్థము అయింది. ఆ అర్థము అయిన ఎక్స్‌పీరియన్స్ ఏమిటో హౌస్ ముందు పెట్టాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడున్న చీఫ్ యింజనీర్సు కంటే ఆయన ఘనత ఏమిటి ? ఈయన చేసిన ఘన కార్యాలు ఏమిటో చెప్పాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆయన రిపోర్టు యిచ్చిన తరువాత గదా.

(శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—ఇప్పుడు ఎపాయింటుమెంటు చేశారు గదా, బిఫోర్ ఎపాయింట్‌మెంట్ ఆయన ఘన కార్యాలు ఏమిటో చెప్పాలి, ఏ బేసిస్ మీద తీసుకున్నారు. ఆయనను వున్న ఘనత ఏమిటి ? రేపు ఒక సూపర్ టైజర్‌ను తీసుకవచ్చి అడ్వయిజర్ అంటూ చీఫ్ యింజనీర్ల మీద పెడుతారా ? ఈ ఎపాయింటుమెంటును అసలు చీఫ్ యింజనీర్లు యాక్సెప్ట్ చేశారా ?

(శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— టెక్నికల్ ఎక్స్‌పెర్టు ఒపినియన్ — ఎగ్జిక్యూటివ్ యింజనీరు ఎలక్ట్రిసిటిలో ఒక పుస్తకము వ్రాసి డిజైన్ పైన ఒక ఒపినియన్ యిచ్చారు. That is accepted by the Chief Engineers. He has got 10 to 15 years experience. ఏముంది ? తెలివితేటలనుబట్టి అట్లా ఎక్స్‌పెర్టు కావచ్చు. ఈయన ఎస్. ఇ. గా 7, 8 ఏండ్ల క్రితము రిటైర్ అయినారు. ఈనాడు వున్నటువంటి చీఫ్ యింజనీర్సు they were once juniors to him.

(శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— ఈ యాస్పెక్ట్ ఒకమారు చర్చచేశాము. అటువంటిది ఏదైనా జరిగితే ఎవరు దృష్టికి తీసుకువచ్చినా మరుక్షణమే చర్య తీసుకోబడుతుంది, స్పెసిఫిక్‌గా ఫలానావారు ఫలానాచోట బ్లాకు మార్కెటు చేస్తున్నారని తెలిపితే వెంటనే దాడి జరిపి, పరిస్థితి తెలుసుకొని చర్య తీసుకుంటాము.

(శ్రీ డి. వెంకటేశం :—సేషనలైజ్డ్ అనే పేరుతో ప్రభుత్వము ప్రింటు చేస్తున్నది. కాస్ట్ ఆఫ్ ప్రొడక్షన్ పెరిగిన మాట వాస్తవమే. కాస్ట్ ఆఫ్ ప్రొడక్షన్ పెరిగినందువల్ల ఎలిమెంటరీ ఎగ్జామినేషన్‌కు సంబంధించిన పుస్తకాలు మూడు రూపాయలు ఆరు రూపాయలకు అమ్ముతున్నారు. పైకేటు పార్టీస్ 50 శాతము రేటుకు ముద్రవేసి యిస్తామంటే ప్రభుత్వము ఒప్పుకోలేదు పిల్లలు పుస్తకాలులేక యిబ్బంది పడుతున్నారు. పెంచి రేట్లు పెట్టవలసిన అవసరము వర్ణించండి. మీరు అచ్చు వేయలేని పరిస్థితిలో వున్నప్పుడు ఎప్పుడైనా పైకేటు పార్టీస్ వచ్చి ప్రింటు చేయడానికి రేటు గురించి అడిగారా ?

(శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—వారు చాక్ స్వాతంత్ర్యంతో మాట్లాడుతున్నారు. నిర్మొహమాటంగా మాట్లాడుతున్నారు. ఇది సేషనలైజ్డ్ కెక్స్‌టబుక్సు ప్రభుత్వం వారు ప్రచురిస్తారు. ఇది ప్రయివేటు వారికి ఇస్తే సవరణికి తక్కువగా ప్రింట్ చేస్తారని మేము అందుకు అంగీకరించడంలేదని వారంటున్నారు. అది యదార్థము కాదు. ప్రయివేటు వారు ఎవరూ మా దగ్గరకురాలేదు. ఇది ప్రయివేటు వారికి అప్పగిస్తే యీ ధరకు యీ క్వాలిటి పుస్తకము దొరకదు.

(శ్రీ జి. వి. ఆంజనేయశర్మ :— గవర్నమెంటు కెక్స్‌ట్ బుక్ ప్రెస్‌లో గవర్నర్మెంట్ ఉందని ట్రాన్స్‌పోర్టు చార్జెస్ ఎక్కువగా అవుతున్నవని ఉంది. కాబట్టి రీజినల్ ప్రెస్ ఒకటి బెజవాడలోనూ ఇతర చోట్ల పెట్టే ఆలోచన చేస్తారా ?

(శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— అది చూస్తాము.

(శ్రీ డి. కృష్ణారెడ్డి :— పుస్తకాలు ఇంకా ప్రింటులో ఉన్నాయి ఇంకా రాలేదని అంటున్నారు. వేడవ తరగతి పబ్లిక్ పరీక్షలు వస్తున్నాయి. అది వాస్తవమా ?

(శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— ఇది ప్రయివెస్‌కు సంబంధించిన ప్రశ్న. ఇన్ ఫర్మేషను లేదు.

(శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— పుస్తకాల సిలబస్ లిస్టు అనౌన్సు చేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వంమంచి యీ పుస్తకాలు పిల్లలు చదవాలనే సిలబస్ లిస్టు ఇంకా రాలేదు. అది అనౌన్సుచేయాలి.

Sri B. Sree Rama Murthy :— If that is true, it is a serious matter. We will see those things are rectified and I will also pass on the information to the Member.

(శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి :— పుస్తకాలు బ్లాక్ మార్కెటులో అమ్ముతున్నారు కొనుక్కొనడానికి పిల్లలు ఇబ్బందిపడుతున్నారంటే స్పెసిఫిక్ ఇన్‌స్టెన్సస్ చెప్పమన్నారు. వారు తమ బిడ్డలమ పాత గుడ్డలు కట్టించి స్కూలుకు పంపిస్తే వాస్తవం తెలుస్తుంది.

(శ్రీ బి. (శ్రీరామమూర్తి :— మా బిడ్డలకు పాత బట్టలు కట్టించి పంపించ మని సలహా ఇచ్చారు. సంతోషము. వారే అటువంటి ప్రయత్నముచేసి వారి అనుభవం నాకు పంపిస్తే బాగుంటుంది.

(శ్రీ వంకా. సత్యనారాయణ :— అధ్యక్షా, తమరు ఇటువంటి విషయాలలో రూల్స్ బిగించవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. కాల్ ఎటెన్షను నోటీసు ఇస్తే పుస్తకాలు త్వరలో రిలీజు చేస్తామన్నారు. పుస్తకాలు ఇంతవరకూ రాక పిల్లలు ఇబ్బందిపడు తున్నారు. మేము ప్రశ్నలు వేశాము మంత్రిగారు రిప్లయి ఇచ్చారు. కాని పుస్తకాలు రాలేదు. మేము ఆ ప్రాంతాలకు పోతే మమ్ములను తిడుతున్నారు. పుస్తకాలు త్వరలో రిలీజు చేయించాలి.

Mr Speaker :— I think it is coming up tomorrow. Even other wise, I will give opportunity to you to speak.

There is one postponed question. I shall take it up now. Smt. Vijayaramanujam to put the question.

NATIVITY CERTIFICATES FOR ANDHRAS LIVING IN OTHER STATES

300—A

* 1516 O.—Smt. Vijaya Ramanujam (Guntur) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is necessary that domocile Andhras living in other States should produce nativity Certificates for prosecuting higher education in Andhra Pradesh ;

(b) if so, the reasons therefor; and

(c) the facilities created by the Government in this State for such Andhras ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir, I will read out the answer.

(a) According to the existing rule, domicile certificate from the District Collector is necesssary for admission into Colleges, College institutions in the Telangana area. No such restriction exists in the Andhra Region.

(b) Does not arise.

(c) At present there are no special facilities for Andhras domiciled in other States.

Smt. Vijayaramanujam :—The problem is that the Andhras settled in other States are finding it very difficult to continue their higher education in those States. Even though, they are born there, they were not given preference because of th ir language. Can the Government allot some seats for them to come over here for continuation of higher studies in our State, Sir?

Sri P. V. Narasimha Rao:-I am afraid, Sir, that is not the proper solution to it. While we are giving seats to people from other language groups in our State, it is the duty of the other State Governments also to see that Andhras are not discriminated merely because they are Andhras and they do not belong to that State. This will have to be taken up as a matter of importance with the Commissioner of Linguistic Minorities and we shall take up the matter if there is any genuine difficulty like that.

The Minister for Technical Education (Sri A. Madan Mohan):-I am extremely sorry, Sir. I never meant any dis-respect for having caused inconvenience because of my absence Because of personal reason I could not reach the House. I am now ready with the Answer If the hon. Member puts the question, I will answer the question, Sir.

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

AGNIGUNDALA MINES

330—

* 342 Q.—Sri M. Nagi Reddy:-Will the hon. Minister for Technical Education be pleased to state:

(a) the names and quantities of minerals that will be available from the mines at Agnigundala, Guntur District;

(b) to what extent investigation has been completed; and

(c) whether any proposal is under the consideration of the Central and State Governments to start factories for purifying the minerals available from those mines?

Sri A. Madan Mohan:—(a) Lead and Copper.

(b) Exploratory mining is still in progress.

(c) The Government of India are examining possibilities for setting up a smelter plant.

(శ్రీ) యం. నాగిరెడ్డి:—ఇప్పటికి అయిన సర్వే ప్రకారంగా ఎంతెంత వీమి లభ్యం అవుతాయని ఉంది. రా మెటీరియల్ ఫ్యూర్‌గిపై చేయడానికి వైనుకొండలో ఫ్యాక్టరీ పెట్టే ఆలోచన ఉన్నదా?

(శ్రీ) ఎ. మదనమోహన్:—అది ఆలోచనలో ఉన్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వాళ్ళాము.

(శ్రీ) వి. (శ్రీకృష్ణ:—యూ ఫ్యూరిఫికేషను ప్లాన్ట్ యూ మైన్సు నేను చూచాను. లెడ్ మైన్సు ఉన్నాయి. కాని కాపర్ మైన్సు విషయంలో వాటర్ పైకి లాగితే కాని రాదు. కరంటు పెయిల్యూరుకూడా ఉంది. ఈ కరంటు పెయిల్ కాకుండా చూడడం, యూ వాటరు అందించడం యూ రెండు చేస్తారా?

Sri A. Madan Mohan:—I will have to examine.

ANNOUNCEMENT

re : BUSINESS OF THE HOUSE

Mr. Speaker :—I have to make an announcement.

I am to announce to the House that the Assembly will sit in the evening also on 20-7-72 from 4.00 p.m. to 8.00 p.m. to take up discussion on the following subjects :

Differential Levy Sugar Price fixed by Government of India. . two hours

Soaring prices of food grains and scarcity of Kerosene in the State .. two hours

(శ్రీ యం. నారాయణరెడ్డి :—ఆర్డర్ ఆఫ్ ప్రిఫరెన్సులో సిరింగ్ ప్రయిసెస్ ఆఫ్ సుగర్ ముందు పెట్టించాలని కోరుతున్నాను.

(శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి :—రూలు 341 క్రింద నేను ఇచ్చాను. నాకు తెలిగ్రాములుకూడ వచ్చాయి. కామారెడ్డి ఆర్ట్స్ కాలేజీలో డోనేషన్స్ విషయంగా పరుగులు చేస్తున్నారు. పిల్లలు వేదవారు. వారు బాధలు పడుతున్నారు.

Mr. Speaker :—The procedure I am following about 341 is, immediately after you give the notice and where I feel that it should be raised in the House, I am sending it to the concerned Minister to obtain the information the next day. If they fail to get the information by the next day, I will have necessarily to take it only on the day the information is readily available with the Minister concerned.

(శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—341 క్రింద మేము ఏదైతే ఇస్తామో అది అర్ధ గంట ముందుగా ఇవ్వాలి. ఇది మోస్టు ఇంపార్టెంటు అని ఇస్తే చీఫ్ మినిస్టరుగారికి పంపిస్తాను అయన చెబుతారంటే నాకు అర్థం కాకుండా ఉంది. వారు తెలిపేను మీద తిరుగుతున్నారు. వాళ్లవద్ద చాలా మంది స్టాఫ్ ఉన్నారు.

Mr. Speaker :—The position is this. It was disallowed under 341. However, I have requested the Chief Minister to obtain the information and communicate to the Member direct.

(శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—Why direct, Sir ? నాకు డైరెక్టు చేసేకంటె వాళ్ళతో చెబితే బాగుంటుంది.

Mr. Speaker:—To make the position very clear, direct contact is always better.

Smt. J. Easwari Bai :—Not that Sir. (Laughter)

Sri. B. Ratnasabhapathi:—It is only good when both the people like it, Sir.

శ్రీమతి కె. ఈశ్వరీబాయి :— రేపు అయినా తీసుకొని రావాలి మరుచాత మాకు అతెండా పంపిస్తున్నారు. అందులో ఒక్కొక్కసారి క్వశ్చన్సు ఉండవు. ఈ రకంగా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి.

MATTERS UNDER RULE 341

re : SCARCITY OF WATER IN PALERU RESERVOIR.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ :— అధ్యక్షా, ఖమ్మం జిల్లాలో ఉన్నటువంటి పాలేరు రిజర్వాయరుకు తొలకరి ప్రారంభమై నెల 15 రోజులు అయినప్పటికీ యింతవరకు ఒక చుక్క నీళ్ళు లేవు. దాని క్రింద 20 వేల ఎకరాలకు పైన అయకట్టు ఉంది. రెండవది 4, 3 సంవత్సరాల నుంచి వరుసగా వర్షాలు లేనందువల్ల నాలుగు సంవత్సరాలుగా ఆ రైతులందరూ కేవలం ఒకే పంట పండించారు. 50 వేల వ్యవసాయ కార్మికులు కటిక కరువుతో కాలాన్ని గడుపుతున్నారు. ఇది చాలా దారుణమైనటువంటి స్థితిగా వుంది. ఈ కరువు రాకముందు నుంచి ప్రజలను ఆదుకోవాలంటే నాగార్జునసాగర్ నుంచి నీళ్ళు రావలాలి. ఇప్పుడు నాగార్జునసాగర్ ఎడమ కాల్వ ఏదైతే ఉందో దాని 78 మైలురాయివరకు పని పూర్తిగా అయిపోయింది. కేవలం 78వ మైలునుంచి పాలేరు రిజర్వాయరులో కలపడానికి 60 యార్డుల పని మాత్రమే మిగిలి ఉంది. ఆ పని ప్రభుత్వం తలచుకుంటే 8 రోజులలో రేయింబవళ్ళు చేస్తే అయిపోతుంది దానికి లక్ష రూపాయలకు తక్కువ అవుతుంది. ఈ మధ్యనే మేము అక్కడికిపోయి చూసినాము. నీళ్ళు వదలడానికి ఏమీ అటంకంలేదు. నాగార్జునసాగర్ నుంచి నీళ్ళు వదిలి 8 రోజులలో ఆ రిజర్వాయరును నింపడానికి వీలవుంది ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకొని ఈ సంవత్సరం పర్వడినటువంటి నీటి ఎద్దడి నుంచి రైతాంగాన్ని కాపాడాలి. యిది ఏమైనా ఆలస్యం చేస్తే 50 వేల మంది ప్రజలు ఇప్పుడు పాగుకు సిద్ధంగా పోసుకొన్న నార్లు అన్నీకూడా ఎండిపోయే ప్రమాదం పర్వడింది. యిది చిన్న విషయంకాదు. కరువు కాటకాలతో వుంటున్నటువంటి దానికి ఎంతో చేయూత ఇచ్చేటటువంటి ఎడమ కాలువ అర్ధాడ అందుబాటులో ఉంది. ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంటుందోనని రైతులందరూ ఉడికిపోతున్నారు. గతంలో ఉన్నటువంటి అనేక ఇరిగేషను మంత్రులు చీఫ్ మినిస్టరు లగాయతు అందరూ కూడా 72 నాటికి రిజర్వాయరు చాటించి కట్టిలేరులో కలుపుతామని, ఖమ్మం జిల్లాను సస్యశ్యామలం చేస్తామని, పై లెవెల్ కెనాల్ను అందులోపెట్టి పంటలను గ్యారంటీ చేస్తామని చెప్పినటువంటి ప్రకటనలు చూస్తే స్పష్టంగా ఉన్నాయి. కరువుకు గురి అవుతున్న ప్రాంతంగా మన ప్రాంతం అంతా ఉంది. కనుచూపు మేరలో ఉన్నటువంటి ఈ వాటర్ను అందులో కలపడానికి ప్రభుత్వం దీక్ష పూనినట్లయితే ఒక నిమిషములో జరిగిపోతుంది. 20 వేల ఎకరాల పంటను కాపాడడానికి ఒక పెద్ద ఘనకార్యాన్ని మనం సాధించినట్లు అవుతుంది. డీప్ కట్ అన్నీ మేము చూసి వచ్చాము. అన్ని పనులు అయిపోయినవాయి. ఈ మధ్యనే చాలా మంది ఉన్నతోద్యోగులు కూడా చూసారు.అది చాలా తేలికగా అయ్యే పని అందుచేత కరువు రాకముందు

re: Murder of a woman in Chinnayapeta, Palakonda Taluk.

ఎలాగైనా ప్రజలను కాపాడాలి. మూడు రోజులలో ఆ రిజర్వాయరు నింపడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. అటువంటి స్టేటు మెంటు తమద్వారా మంత్రి గారి నుంచి వస్తుందని ఆశిస్తూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

Sri P. Narasa Reddy:—Mr. Sperker, Sir, the Nagarjunasagar Left Main Canal crosses the Paleru reservoir between miles 85 and 87. The Paleru Reservoir acts as a level crossing. The crops that are being raised now are in the ayacut under Paleru reservoir. If the waters of Nagarjunasagar are to be let into the reservoir, the excavation of the Left Main Canal has to be completed upto mile 85. So far excavation has been completed upto mile 72. The works beyond mile 72 are in different stages of progress. Under the programme drawn up by the Chief Engiener with reference to the availability of funds, the canal excavation upto mile 85 can be completed in all aspects by July. 74 and earlier. But in view of the severe summer and as the ayacut under Paleru reservoir is affected due to drought condition last year, it was proposed during my inspection in May, 1972 that the canal excavation be done atleast for a truncated section to allow the water to pass through and fall into the Paleru reservoir to fill it up thereby stabilise the ayacut under Paleru reservoir. The works are accordingly pushed through. But there are still some ridges in it and excavation has to be done to allow flow of water. Most of these works are being executed by the contractors Every effort is being madetoget the balance of work done speedily and completed by theend of this month, The work-sites are proposed to be handed over back to the contractors to continue their work after filling up of the reservoir in August, 1972 Where the contractors express inability to do the work within the time. It will be got done departmentally and completed to allow flow of canal water into the Paleru reservoir. The Joint Secretary, P.W. D. (Projects Wing) was deputed to personally inspect the works and look into the cases. The Government are aware of the anxiety of ryots and agricultural labour in the area and it is the earnest desire of the Government that water flows into the Paleru reservoir by 1st August, 1972.

re: Murder of a Woman in Chinnayapeta, Palakonda taluk.

(శ్రీ కె. నరసయ్య (పాలకొండ):—అధ్యక్షా శ్రీకాకుళం జిల్లా నుని 17వ తేదిన ఒక సెలిగ్రాం అందింది.

"On 18th July, 1972 a day-light murder took place in the Chinnayapeta village in the Rajam Police Station limits, Palakonda taluk. Srikakulam District. A female was murdered and cash and gold worth Rs. 60,000 were looted. Public in the surrounding villages are fearstricken. So far the culprits were not traced."

ఈ పరిస్థితులలో మరికొన్ని ఉత్తరాలు కూడా వచ్చాయి. 15 గ్రామస్థులు చాలా భయ స్థితిలో ఉన్నారు. అదే పద్ధతిలో శ్రీకాకుళం జిల్లాలో కరజాడ దగ్గర ఒక గిరిజను మర్డర్ జరిగింది. అందువల్ల ఇక్కడ చాలా భీభత్సావాంగా వర్ధిల్లుతున్నది. అందువల్ల లా అండ్ ఆర్డరును అదుపులో పెట్టి ప్రజలకు ఉన్న

re: Supply of the Administration Reports.

భయాన్ని పోగొట్టేటట్లు చూడాలని చీఫ్ మినిస్టరుగారిని వారిమిత ఒక స్టేట్ మెంటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir, on 13th July, 1972 one old woman Vavillapalli Ramamma, aged 65 years was found dead in her house in Chinnayyapeta village. On a report from Yedla Suramma, the niece of the deceased a case in Crime No. 61/72 under Sec. 396 I. P. C. was registered at Rajyam Police Station. It appears that the cause is the result of a family dispute The deceased was throttled to death by the accused. It is suspected that her own relatives had committed this offence. All the six suspected accused are absconding and police parties have been sent to apprehend them. About sixty tolas of gold, Rs. 4,300 in cash and a bundle of documents are reported to have been taken away. This is reported to be not a Naxalite offence. The case is under investigation.

re: Supply of the Administration Reports.

(శ్రీ సి. వి. కె. రాపు (కాకినాడ) :— అధ్యక్షా, నేను అంతకుముందు హౌస్‌లో ఒక విషయం లేవదీశాను. అది చీఫ్ మినిస్టరుగారు గత్సరం లేక్సెస్ట్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ రిపోర్టు సబ్మిట్ చేయాలని అన్నాను. 1969-70 కి ఇచ్చారు, 1970-71 కి యిప్పాను, వాళ్ళలో సబ్మిట్ చేస్తానని పదే పదే చెప్పుతూవచ్చి ఇంతవరకు సబ్మిట్ చేయలేదు, వారు యిచ్చిన వాగ్దానాన్ని అమలు పెట్టలేదు. ఎందుచేతను అడ్మినిస్ట్రేషన్ రిపోర్టు అడిగానంటే, వర్షపాతాలూ వ్యవసాయము గత సంవత్సరంలో జరిగినటువంటిది సభ్యులముందు లేనిదే గతములో జరిగినటువంటి విషయాలు సభ్యులు తెలుసుకోవడం కష్టము. ఈ సమాచారం కోసం అది రాలేదు కాబట్టి అది తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను, 341 క్రింద ఇది వారి దృష్టికి తెస్తున్నాను ఎందుకు అది అర్జెంటు అంటే, ఆయన యిచ్చినటువంటి వాగ్దానాన్ని అమలు పెట్టలేదు అండర్ రూల్సు ఆయన హౌసు యెడల అగౌరవ దృక్పథంతో ఉన్నందుకు. అంతే కాకుండా గతములో 67-68 కి తెలుగు తర్జుమా అడ్మినిస్ట్రేషన్ రిపోర్టు యిచ్చారు. ఈ సంవత్సరంలో వారు ఇంత చులకనగా, ఇంత నిర్లక్ష్యముగా వ్యవహరించినప్పుడు సభ్యులు కొంత ప్రత్యేకంగా మెలకువతో ఉండి చెప్పవలసిన బాధ్యత ఉన్నది. కనుక ఇప్పుడు మళ్ళీ 341 క్రింద ప్రత్యేకంగా ఇచ్చాను ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావాలని. యిది గతమంలో తమ దృష్టికి తెచ్చినప్పుడు, దానికి ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని తమరు అన్నారు. నూరు వారాలైనా ఇప్పటికీ వారి సమాధానము రాలేదు. ఇది నా ఒక్కరి సంబంధించిన విషయముకాదు, సభ్యులందరికి సంబంధించినటువంటిది మరి ఈ విషయంలో అంత నిర్లక్ష్యము చూపుతున్నప్పుడు, ఇది మళ్ళీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. దీనికి ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమి చెప్పుతారో అర్థంకావడం లేదు, ఈ నాడు అటువంటి ఇంపార్టెంటు డాక్యుమెంటు మెంబర్లకు లేకపోతే మా కార్యక్రమము కుంటు పడుతుంది కాబట్టి ఈ విషయాన్ని తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

(శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—యిది మాడావిడిగా ఏమీ చెప్పలేను. దేన్ని ప్రొద్దున కనుకొని చెప్పుతాను.

(శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— గతములో ఈ 70-71 అడ్మినిస్ట్రేషను రిపోర్టు హౌసులో పెడతాను అని వాగ్దానము చేస్తూవచ్చి, మళ్ళీ ఇప్పుడు నాకు జ్ఞాపకము లేదు అంటే మరి యింక బరువు ఎందుకు వారు మోయడం ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—Let us not go into other matters. ఇప్పుడు 341 క్రింద నాకు నోటీసు ఇస్తే, యిక్కడ జవాబు చెప్పవలసిందని, నేను దానికి తయారై చెప్పవలసియుంటుంది. నేరుగా జవాబు పంపించవలసిన సందర్భంలో ఇంతవరకు నాకు ఆ కాగితము రాలేదు, కనుకొని చెప్పుతాను.

(శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—యిది త్వరగా ఎక్స్‌పెడైట్ చేయవలసిందిగా మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: Unemployment of Dental Surgeons in the State.

Sri C. V. K. Rao :—I have given notice of the Call Attention concerning the unemployment of Osmania Dental College graduates who have been turned out in large numbers. Osmania University Dental College, Hyderabad is the sole Dental college for the entire Andhra Pradesh established in 1959 with a student strength of 30 only. So far the College produced 175 Dental Surgeons out of whom 153 are unemployed. During the last twenty years and four Five-year Plans only 25 Dental Surgeons are being absorbed with Government Medical Service leaving 15 unemployed whereas in the adjoining Southern States like Tamilnadu, Mysore and Kerala, all the trained Dental Surgeons are being utilised. And the Central Government aid of Rs. 2 lakhs for establishment of Dental clinics was not utilised by our State. And what is more, Rs. 8 lakhs Central aid for Dental and Medical Post Graduate Education is also not being utilised, which should be now diverted for establishment of Dental clinics.

Dental Hygiene and care is of highest importance for school-going children including grown ups and the old and as such the Government should bestow attention to this and start 50 Dental clinics in Taluk Headquarters hospitals which need about Rs. 3½ lakhs initial investment and a recurring expenditure of about Rs. 3½ lakhs which is not much and which will give a boon to the people of the State. Therefore I would request the Government to absorb these unemployed Dental Surgeons and it is of highest importance I hope the hon. Minister will make a favourable announcement now, Sir.

The Minister for Health and Medical (Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari) :—Sir, a sum of Rs. 10 crores had been provided in the New Fourth Five Year Plan (1969-70) and it was proposed to open 16 Dental Clinics in some of the important Taluk Headquarters Hospitals in the State But subsequently in view of the limited financial

resources of the state, the plan provision had pruned· However a sum of Rs. 80 00 lakhs had been provided in the Budget Estimate for 1969 70 for the medical and health schemes. during the year 1969 – 70 three dental clinics were opened in the following Taluq Headquarters Hospitals.

1. Taluq Headqarters Hospital, Gudivada,
2. Taluq Headquarters Hospital, Suryapet.
3. Taluk Headquarters Hospital, Adoni.

During the year 1971–72 a sum of Rs. 115.00 lakhs has been provided in the Budget Estimate for 1971–72 for the Medical and Public Health Schemes. The question of opening a Dental Clinic in the Government Hospital, Ongole is still under consideration of the Government.

The Government of India have offered a sum of Rs. 10 lakhs to be sanctioned as loan to unemployed B. D. S· Graduates, but details of the schemes have not been worked out· The Director of Medical & Health Services has also sent proposals to Government in his letter dated so and so for the sanction of loan assistance to the Dental Graduates for establishing Private Dental Clinics in the Rural areas. The Government in the Planing and Co-operation is examining the principles to be followed in sanctioning the loans. The amount of Rs 10 lakhs has not so far been released by the Government of India The matter will be vigorously pursued.

No offer has so far been received from the Government of India for the establishment of Government Dental Clinics in the State. As such, the question of non utilisation of the the amount of Rs. 2, lakhs does not arise.

A sum of Rs. 8 lakhs was allotted by the Government of India to Andhra Pradesh for the creation of post Graduate Departments in the Medical Institutions in the State. The Government have accordingly created the following Post Graduate Departments in the Medical Institutions.

(i) Pathology Department in the Osmania Medical College,

(ii) Forensic Medical Department in the Osmania Medical College,

(iii) Microbiology Department in the OsmaniaMedical College,

(iv) General Medicinet Departmen in the Andhra Medical College, Visakhapatnam.

The amount of Rs. 8 lakhs has been utilised for opening the above four Departments in the above Medical Institutions The amount of Rs 8 lakhs is not meant for opening of Dental Clinics in the Taluq Headquarters Hospitals in the State. As such, the question of utilising the amount of Rs. 8 lakhs for opening of Dental Clinic in the Taluk Headquartes Hospitals in the State does not arise·

There are no proposals with the Government for the establishment of Dental Clinics in the Taluk Headquarters Hospitals in the State, in view of the acute Financial position of the State. The Director of Medical & Health Services has estimated that a sum of Rs.10 lakhswould be required for the establishment of 50 Dental Clinics in the Taluk Head quarters Hospitals in the State, and not Rs.3 lakhs as stated by the Member.

Certain Dental Graduates have submitted a Memorandum to the Government to open Dental Clinics in some important Taluk Headquarters Hospitals in the State as to enable them to get employment. The matter will be examined in consultation with the Director of Medical and Health Services. It should be pointed out however that educated unemployment is not confined to Dental Graduates and that the efforts of the Government will be directed primarily towards increasing employment for a large number of trained and qualified personnel in all fields, rather than for providing employment for a few graduates in the Government itself.

Sri C. V. K. Rao :— The hon. Minister's answer is not hot and cold. The fact is 153 unemployed had been there. It is only very small minority that had been absorbed since Osmania University Dental College had at random 175. Now it is 153 unemployed are there It is a painless business. After all dental care is of highest importance. If the mouth is healthy body also will be healty and his mind will be healthy. He knows pretty well. His evasive and apologetic way of giving the answer is not fair. What I want him is let him assure the House that at least 10 Graduates may be taken into service this year which is within the purview of the Government. There should be some final reply. This reply does not serve anything. Therefore I request the Minister to be sympathetic and take 10 graduates into service and work out for the rest to be taken at a later period by various schemes. I would like that the hon. Minister would give an assurance.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:—We are sympathetically considering.

re: UNAUTHORISED OPERATION OF PRIVATE ENTERPRISES IN THE TWIN CITIES AND DISTRICTS FOR ACCEPTING "RACING BETS" OUTSIDE THE RACE CLUB

Sri M. Narayan Reddy :— I draw the attention of the hon. Home Minister to the unauthorised and irregular 'Racing bets' between the out siders and Race Clubs. There are three such private enterprises operating in the twin Cities and some more in the districts. They are (1) Manjeera Enterprises in Fateh Maidan (2) Turfkins of Hyderabad and (3) Hanuman Enterprises in Secunderabad. Under Section 12 of the Hyderabad Horse Race and Betting Act, a licence is to be obtained by private enterprises if they accept any profits on betting on the totalisers' tickets for a particular race

Calling attention to a matter of urgent public importance:

re : Unauthorised operation of private enterprises in the twin cities and districts for accepting "Racing bets" outside the Race Club.

either here or elsewhere. The first two have been operating for the last four to five years with enormous profits without any licence or regulation over them. What they are doing now, is, that they are charging service charges at the rate of Rs 2 for a single ticket and Re 1 for a combination and making huge profits. Then they are also accepting bets with respect to races that are held in Bangalore, Bombay and Madras by keeping their own agents and firms there. Under Section 12 of the Racing Act, this kind of enterprises without any licence obtained from Race Club or so, are prohibited. I wish to bring to your kind notice that it is also prohibited under the Hyderabad Gambling Act under the provisions of Sections 3 and 4. Then what about the losses that we are incurring apart from other assets. If these bettings of the people who bet, are taken inside the Race Club, 25% of the admission tickets go to the Government Revenue. Really we are losing this on account of the unauthorised profits outside the race club. The second thing, Sir. On the tickets shown, Government would get by way of tax 6 1/4% as well as 12 1/2%. That revenue also we are losing during the last four to five years. That is as far as the Government is concerned. As far as betters are concerned, on account of their being irregular and unlicenced character, if somebody has got or wins lakhs and if that huge money is to be paid, his ticket number is not correspondingly concerned in the concerned register of other State. There is an element of cheating. Cheating is inherent in that unlicenced book maker. If he did not want to pay, there is nothing that can be done against him. Why lakhs of rupees from our State, from middle class and other people should be sent without getting anything. Therefore we are also learning that some more agencies are also operating in Andhra Region also. In view of these, what action has been taken by the Government so far for regulating these under the Act or prohibiting them completely in the public interest.

Sri V. Krishnamurthy Naidu:—The following 5 private enterprises and agencies were accepting racing bets outside the Race-clubs in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad.

(1) Manjeera Enterprises,
(2) Turfkins,
(3) Hanuman Enterprises,
(4) M/s. Ujagar Singh Co.,
(5) Govardhan and Satyanarayana Co., Kurshid Ahmed, c/o Govardhan.

The Inspector-General of Police has reported that in so far as Districts are concerned there are no unauthorised enterprises accepting racing bets except in Nellore town where there are two agents accepting racing bets on behalf of Manjeera Enterprises and Turfkins of Hyderabad.

Since Manjeera Enterprises, Turfkins and Sri Hanuman Enterprises having their branches at Hyderabad Secunderabad were acceptign bets on each race and also purchrsing jackpot tickets for the

races being run in Bangalore City and other places contravening section 4 of the Andhra Pradesh (Telangana Area) Gambling Act and Section 12 of the Andhra Pradesh (Telangana Area) Horseracing and Betting Regulation 1358 Fasali the City Police conducted raids simultaneously on all the above firms on 25-6-72 both in Hyderabad and Secunderabad. Altogether an amount of Rs. 10,300 was seized by the Police and 24 persons were arrested. Ujagar Singh & Co., was raided on 10-6-72 an amount of about Rs. 5,300 was seized. In the above said 36 persons were arrested. The firm Goverdhan & Satyanarayana & Co., was raided by the Police in 1971 as well as in the year 1972 and an amount of Rs. 5,300 and over Rs. 800 was seized in the two raids respectively. Three persons were arrested in each of the two raids.

Except Manjeera Enterprises who along with Turfkins and Sri Hanuman Enterprises has been granted interim stay order by the Andhra Pradesh High Court pending disposal of the Writ Petition filed by them, no other firm or agency is continuing its business. Action has been taken to file a counter affidavit to vacate the stay orders given by the High Court.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—ఇప్పుడు హైకోర్టు స్టే పల్లా వారు ఎడైనా యాక్షను తీసుకోడానికి వీలు పడని పరిస్థితిలో పడుతున్నాము. హైకోర్టు స్టే యిచ్చి అది కంటిన్యూ అయిన దాపల్లా ప్రతివారం హైదరాబాద్ సిటీలో కొన్ని వేల రూపాయల టికెట్ బుక్స్ దొంగలనంగా అమ్ముతూ పోతున్నాయి. దీనిని గురించి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోకుండా ఎంకరేజ్ చేస్తూ ఉండే దానినుంచి యింకా కొనసాగుతూనే ఉంటుంది. ఎంతకాలం లోపల స్టే వెకేట్ చేయించి లైసెన్స్ క్యాన్సిల్ చేసి ఈ అన్యాయం జరగకుండా చూస్తారా ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—చాలాసార్లు రెయిడ్ చేయడం, వారిని అరెస్టు చేయడం ఆ డేట్స్ కూడ చెప్పి ఉన్నాను. 10-6-72 న చేశాము. తరువాత వారు వెంటనే బెయిల్ చేయడం బెయిల్‌పైన స్టే ఆర్డర్ తీసుకోవడం జరిగింది. అపీదవెయిల్ చేయడానికి చూస్తున్నామని కూడ మనవి చేస్తున్నాను. గత నెలలో జరిగిన వ్యవహారం యిది. అంతకుముందు దీనిపైన పెటిషన్స్ ఉన్నప్పటికి లీగల్ ఒపీనియన్స్ తీసుకొన్నాము. అందుకు ఆలస్యం అయిందిగాని ఎంకరేజ్ చేయడం అనే ఆరోపణ న్యాయంకాదు.

Sri M. Narayana Reddy :— Sir, in the first instance the High Court had granted stay. The final arguments were over yesterday in this matter. We need not wait for the outcome of the High Court decision in which particular sections are challenged. Those sections were put there in the 1305 Fasli by the late Nizam by a regulation or Firman. Irrespective of the High Court decision and even without giving thought to that, whether the Government propose to bring an amendment to cover the same and bring the whole transaction within the ambit of this law and within this session in the larger interest. we have shown such leniences during the last four years.

Calling attention to a matter of urgent public importance:

re: Non-merger of D. A with pay for calculation of pension of the employees of the Municipal Corporation of Hyderabad.

Sri V Krishnamurthy Naidu:—I shall keep that in view. Any action can be taken only after the High Court decision is known.

re: NON-MERGER OF D.A WITH PAY FOR CALCULATION OF PENSION OF THE EMPLOYEES OF THE MUNICIPAL CORPORATION OF HYDERABAD.

Sri Syed Hasan:—In service matters the Local Administration Department is identical with that of the State Government. The pension rules and conditions are same as in the case of Government. In G.O.M. No. 178, dated 26th May, instructions were issued stating that for pension purposes allowances should be included in the salary and that the pension be issued on that basis Similarly the Municipal Corporation had sent the pension papers of their employees to the Accountant General, but the Accountant General had returned them saying that unless another G. O. is issued by the Government they will not be able to do that. Again the Municipal Corporation had referred to the Government and so far the G. O. has not been issued. Those who had to get their small pensions are suffering on account of that.

Sri M. Manik Rao: -Sir, the Government have already issued orders in G.O.Ms. No. 277,M.A. dated 30-3-1971 extending the concessions granted to the Government servants to the employees of the Municipal Corporation of Hyderabad also for treating a portion of the admissible dearness allowances drawn by the employees as "Dearness pay" for purpose of pension and gratuity. The Accountant General has requested the Goverament to clarify whether the benifit of reckoning "Dearness Pay" can be extended to the Family Pension, admissble under Family Pension Rules 1964. It has since been decided that the dearness pay shall count as 'Pay' for purpose of the Family Pension under the Family Pension Scheme 1964 to the employees of the Corporation also on par with the Government employees. A clarification in this regard has since been issued to the Accountent-General.

In G. O. Ms. No. 178, Finance (PC) dated 26-5-1971, Government have issued orders granting certain further concessions to the Government employees who retired within three years from the crucial date. The Special Officer, Municipal Corporation of Hyderabad, who is of the view that the orders issued in the said Government order will automatically apply to the employees of the Corporation also, sent the pension papers to the Accountant-General. As the pension papers of these employees were returned by the Accountant-General for want of separate orders extending the above concessions to the Corpoartion employees, the Special Officer, Municipal Corporation of Hyderabad has requested theGovernment to issue separate orders extending the further concessions granted in G. O.Ms. No. 178, Finance (PC) dated 26-5-1971. Orders in this regard have since been issued in G. O. Ms. No. 591, M. A. dated the 18th July.

re :Request of the Andhra Pradesh Government to the Centre for Neyveli power and the attitude of the Centre thereon.

(శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మనకు పవర్ కొరతవల్ల, అప్పుడప్పుడు బ్రేక్ డౌన్స్ వల్ల, అప్పుడప్పుడు వర్షాభావం వల్ల మన పరిశ్రమలు మొదలైనవి దెబ్బతినడం, తదుపరి ప్రజలకు చాల యిబ్బంది కలగడం జరుగుతున్నది. ఈ సందర్భంలో మన గవర్నమెంట్ సెంటర్‌ను నైవేలి నుంచి పవర్ సరఫరా చేయమని కోరిందని ప్రకటన అయింది. కేరళ కూడ యిందుకు అంగీకరించిందని తెలుస్తున్నది. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ నుంచి ఎటువంటి సమాధానం వచ్చినది. దాని విషయం పైన స్టేట్ మెంట్ యివ్వాలని పవర్ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

Sri V. Krishnamurthy Naidu (Deputising the Minister for Power) :-Sir, with your kind permission I would like to state that the installed capacity of the Neyveli Generating Stiaion in Tamilnadu is at present 400 M.Ws. and it is being further expanded from 400 M.Ws. to 600 M. Ws. in third stage. The first generating Unit on Neyveli was commissioned on 23-5-62. in the year 1963. the Andhra Pradesh State Electricity Board took up with the Government of India for allocation of 25 M. Ws. from Neyveli project to meet power situation in the State. Sri N. Sanjeeva Reddy, the then Chief Minister had addressed the Union Home Minister Sri G. L. Nanda to consider the question of allotting power from Neyveli to this State. The matter was subsequently taken up at the third meeting of the Southern Regional Electricity Board held in April, 1965. At that meeting the Members of Andhra, Kerala and Mysore indicated in principle their agreement to the sharing of the benefits of the Central Project. The Chairman, late Sri Lalbahadur Shastri had agreed to the above principle but the Madras representative stated that such sharing might only be considered after satisfying the need of the local region where such a project was situated. In December, 1967, however, the Government of India, the Minister of State, Mines and Metals wrote to this Government stating that the capacity of the power station at Neyveli was being expanded and as a result of a review carried out by them in consultation with the Minister for Irrigation and power it was found that it might be possible to make available power upto 100 M. Ws. from Neyveli to Andhra Pradesh subject to availability of necessary transmission facilities. They, therefore requested the Government to intimate to them the firm requirements of the power in Andhra Pradesh during 1969-70 and whether this Government would be interested in utilising a portion of the power available in Neyveli so that the Government of India might take a decision in the matter. The State Government intimated its intention to obtain supply of the power from Neyveli to the extent of 150 M. Ws. from 1969 onwards. Therefore the matter was again taken up with the Government of India in August pressing for the need for allocation of power from Neyveli. On 25-2-69 the matter was taken up with the Prime Minister by the Chief Minister for helping this State to secure a part of the Electricity generated at Neyveli

Sri D. Venkatesam :—Is the Minister aware that these people have passed L Ts. and undergone teaching training and that they have been deprived of their promotions ?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—అధ్యక్షా, ఈ జూనియర్ కాలేజెస్ స్టాఫింగ్ పాటర్న్ చెప్పాను. ఈ స్టాఫింగ్ పాటర్న్‌లో హెడ్ మాస్టర్సు ఉండదు. హెడ్ మాస్టర్సులేనప్పుడు ఆ పోస్టులు వుండివుంటే వాళ్ళకు యీ అవకాశం వచ్చి వుండేది. అదిలేదు కాబట్టి వాళ్ళకు ఆ అవకాశం పోయింది అని అంటే నేను హెల్ప్ చేయలేను. ఈ స్టాఫింగ్ పాటర్న్‌లో హెడ్ మాస్టర్సు పోస్టులులేవు. భూగర్భం కంటిన్యూ చేయాలనుకున్న మాట నిజమే. తరువాత, యీ పోస్టుల అవసరంలేదను కోవడం జరిగింది. జూనియర్ కాలేజ్ స్టాఫింగు పాటర్న్ నుంచి హెడ్ మాస్టర్ పోస్టు ఎలిమినేట్ చేశారు. వారికి కావాలని ప్రత్యేకంగా హోర్డుమీవ్ కలిగించవలేమీలేదు. మాకు ఇబ్బంది వచ్చింది అంటే నేను దానికేమి చెప్పలేను.

Mr. Speaker: Now, the hon. Minister for Co-operation will move the Demand under Co-operation.

ANNUAL FINANCIAL STATMENT (BUDGET) FOR 1972-73
VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS
DEMAND No. XXIII-CO-OPERATION-Rs. 2,67,83,000.

Sri B. Subba Rao :—Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 2,67,83,000 under demand No. XXIII - Co-operation."

Mr. Speaker :—Motion moved.

Sri M. Nagi Reddy :—Sir, I beg to move :

"To reduce the allotment of Rs. 2,67,83,000 for Co-operation by Rs. 100

గుంటూరు జిల్లా వల్లూరు తాలుకాలోని వెల్దుర్తి, మాచెర్ల, కారంపూడి ఫిర్కాల ప్రజలు తీవ్రకాలీక, సుబ్బితులకు గురైనప్పటికి భూమి తనఖా బ్యాంకు వారు నిర్బంధంగా అప్పుల వసూళ్ళకు పూనుకున్నా ప్రభుత్వం నిర్బంధము చేయుటకు పూనుకోనందులకు—

Sri A. Sreeramulu :—Sir, I beg to move :

"To reduce the allotment of Rs. 2,67,83,000 for Co-operation by Rs. 100

("To spotlight attention on the failure of the consumer co-operatives — domination of the rural rich in credit institutions.) — the misuse of funds in various institutions.)

Sri Md. Rajabali :—Sir, I beg to move :

"To reduce the allotment of Rs. 2,67,83,000 for Co-operation by Rs. 100

సహకార కేంద్ర బ్యాంకులలో జరుగుతున్న ద్రవ్య దుర్వినియోగాన్ని అదుపులో వుంచలేని ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా—

Sri B. Rama Sarma :—Sir, I beg to move:

"To reduce the allotment of Rs. 2,67,83,000 for Co-operation by Rs. 100

కోఆపరేటివ్ మార్ట్‌గేజ్ బ్యాంకు ద్వారా రైతులకు ఎక్కువగా అప్పులు అందే సౌకర్యం కల్పించక అవసరమైన రూల్సులలో పండ్ల వరకడి అప్పులు లభించక బాధపడుతున్న రైతుల యిబ్బందులు గమనించని ప్రభుత్వ చర్యకు నిరసనగా—

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

(శ్రీ) బి. రత్నసభాపతి :—అధ్యక్షా, ఈ రోజు మన వద్ద రెండు గ్రంథాలు ఉన్నాయి. ఒకటి—మినిస్టర్ గారు యిచ్చినటువంటి స్పీచ్ ; రెండు—డిపార్టు మెంటువారు, డెప్యూటీ గవర్నర్ ఆఫ్ రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా ఇక్కడ జరిపిన చర్చలు. ఈ రెండు గ్రంథాలూ చూస్తే ఒకదానికీ ఎక్కడా కుదిరిక ఉన్నట్లు లేదు. రెండు గ్రంథాలూ పరస్పర వైరుధ్యాలతో ఉన్నట్లుగా కనబడుతున్నది. కాని, మన ఆంధ్ర దేశంలో ప్రత్యేకించి యీ సహకారోద్యమానికి ఒక ప్రత్యేకత ఉన్నది. ఈ ఉద్యమం మొట్టమొదట చాలా విచిత్రమైన పరిస్థితులలో ప్రారంభమైనది. ఆ రోజులలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలను ప్రోత్సహించడంగాని, కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలను ప్రోత్సహించే వారిని ప్రోత్సహించడం గాని చేయలేదు. అది కేవలం బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా వారు తలచి, ఆ రోజు, కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలకు వ్యతిరేకంగానే ప్రవర్తిస్తూ వచ్చారు. కాని, కొన్ని విరుద్ధమైన పరిస్థితులలో మహా పురుషులు, పుణ్య పురుషులు వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు, కళా వెంకట్రావుగారు, పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు, డాక్టర్ పట్టాభి సీతారామయ్యగారు ప్రజలమండి వచ్చిన పేర్లతో, ఆ డబ్బుతో యీ సంస్థలను వారు సృష్టించారు. అటువంటి మహా సంస్థకు యీ రోజున యిటువంటి దుర్గతి పట్టిందా ? దీనిలోని కొన్ని విషయాలమ గమనిస్తే చాలు ఎట్టువంటి పరిస్థితి నెలకొన్నదీ తెలుస్తుంది. సంతృప్తి పడవలసిన అవసరం గాని, సంతోషపడవలసిన అవసరం గాని వీటిలేకపోవడం మీకు మనవి చేస్తున్నాను. కాకపోతే, యీ రోజు యీ ఉద్యమం అంతా పాడు చేతుల్లో పడింది ? అనేది మనం ఆలోచించాలి. ఆ విషయాన్ని యీ స్థితప్రజ్ఞాన్ని అయిన తరువాత సభవారికి అర్థం అవుతుందని అనుకుంటున్నాను. మన రాష్ట్రంలో యీ ఉద్యమానికి ఎందుకు యిటువంటి దుర్గతి పట్టింది ? అనేది ఆలోచిస్తే —యితర రాష్ట్రాలలో కూడా యిలాగే ఉందా ? లేక మెరుగ్గా ఉందా ? మహారాష్ట్ర, గుజరాత్ రాష్ట్రాలలో సహకారోద్యమం మంచి పరిస్థితులలో, అక్కడ వున్న రైతాంగానికి ప్రక్రమమైన సహకారం, సహాయం చేస్తుంటే, మన రాష్ట్రంలో యీ సహకారోద్యమానికి ఎందుకు యీగతి పట్టింది ? అందుకు ఒక కారణం కనబడుతున్నది ; దీనికి మన ప్రభుత్వం తీసుకున్న

ప్రశ్న రైతాంగానికి మేలు చేయాలని, కో–ఆపరేటివ్ ఉద్యమాన్ని పెంచడానికి, ప్రమోట్ చేయడానికి కాదు. వారి స్వంత మనుషులను అందులోకి తీసుకు పోయి, యీ ఉద్యమాన్ని సెల్ఫ్ ఇంటరెస్టు కొరకు, స్వలాభానికి, స్వంతానికి ఉపయోగించుకోవడానికి ప్రభుత్వం వారికి కావలసిన వారికి అండదండలు యిచ్చి, యిందులోకి పంపించడంవల్ల యీ గతి పట్టినదని మనకు అర్థమవుతున్నది. యీనాడు మహారాష్ట్రలో యీ కో–ఆపరేటివ్ మూవ్‌మెంటు సక్సెస్‌ఫుల్‌గా జరుగుతోందంటే కారణం ప్రభుత్వం దానికి చాలా దూరంగా ఉంటూ, ప్రజలకే ఆ కో–ఆపరేటివ్ ఉద్యమాన్ని వదలిపెట్టడం తప్ప మరొకటి కాదు. యీనాడు అక్కడి ప్రభుత్వాలు ఆ విధంగా చేయడంవల్లనే గుజరాత్, మహారాష్ట్రలలో సుప్రసిద్ధమైన కో–ఆపరేటివ్ మూవ్‌మెంట్ ఉన్నది. అందువల్ల మనం నేర్చుకోవలసిన మొట్టమొదటి గుణపాఠం ఏమంటే—ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన కాన్సిక్వేటర్సును కొంత దూరంగా ఉంచడమే. అప్పుడే కో–ఆపరేటివ్ మూవ్‌మెంటు సక్రమంగా జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఆ తరువాత, మంత్రిగారు వారి ఉపన్యాసంలో కొన్ని స్టాటిస్టిక్స్ ఇచ్చారు. వాటిని చూస్తే వారికి అనుకూలమైన స్టాటిస్టిక్స్, యిదివరకు మంత్రులు యిచ్చిన స్టేటుమెంట్సు, వారి ప్రచారానికి ఎంతవరకు ఉపయోగపడతాయో అంతవరకే ఇచ్చారు కానీ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా, యీ ఉద్యమంలో వున్న లోటుపాట్లను గురించి గానీ, అన్యాలను గురించి గానీ బయటపెట్టడానికి వారు తయారుగాలేరనే విషయం అర్థమవుతోంది. ఇందులో వారికి ఉపయోగపడే స్టాటిస్టిక్స్, కో–ఆపరేటివ్ మూవ్‌మెంటును యింకా దోచుకోడానికి ఉపయోగపడే స్టాటిస్టిక్స్ యిచ్చారు కానీ వాస్తవంగా వున్న విషయాలను బయటపెట్టడానికి ఎందుకు జంకుతున్నారని నేను మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. నేను రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా డెప్యూటీ గవర్నరు గారి డిస్కషన్‌లో వచ్చిన విషయాలను పొందుపరచి తమ ముందు యీ స్టాటిస్టిక్సు పెడుతున్నాను. The Co-operative Agricultural Credit Sector is in doldrums. 13 out of 25 District Co-operative Central Banks are considered as 'operationally weak. Out of 14,916 agricultural credit societies, only 528 are viable. డిప్యూటీ గవర్నరుతో వచ్చిన చర్చల సందర్భంలో వచ్చిన ఫిగరు యీది. మంత్రిగారిచ్చిన స్టేటుమెంటులో 15,040 అని ఉన్నది. ఆగ్రికల్చరల్ కో–ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ అని ఇచ్చారు. అందులో 528 సొసైటీలు వయబుల్. అగ్రికల్చరల్ క్రెడిట్ సొసైటీస్ ప్రైమరీ అగ్రికల్చరల్ క్రెడిట్ సొసైటీస్, గ్రాస్ రూట్స్—గ్రామాలలోవున్న అగ్రికల్చరల్ సొసైటీలు—యీవాళ్ళు చిన్నకారు రైతులకు ఏదో సహాయం చేస్తామని వారి ఉపన్యాసమంతా తెలియజేశారు. శిఖర సెక్షన్సు, ప్రైమరీ క్రెడిట్ సొసైటీలు అని పేజీకి నాలుగైదుమాట్లు ఆమాటల ప్రస్థావన చేశారు. ఆ సొసైటీ

లలో యీనాడు ఎన్ని కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రలు బాంకు నుంచి అప్పులు తీసుకో గలిగిన స్థోమత కలిగి ఉన్నాయి—ఎన్ని ఆపరేషనల్ ప్లాగ్—అని తెలియ జేశారంలే 15,040 అగ్రికల్చరల్ క్రెడిట్ సొసైటీలు. అందులో 628 మాత్రమే వయబుల్. దీనినిబట్టి సన్నకారు రైతులకు, గ్రామీణ ప్రాంతములోని వారికి ప్రభుత్వం యీ కో-ఆపరేటివు సంస్థల ద్వారా ఎంత సహాయం అందచేస్తున్నదో అర్థమవుతోంది. Co-operative credit has practically stagnated. Bad debts have mounted upto the extent of Rs. 2.3 lakhs. To save the movement, no amount of palliatives will do; the surgeons knife is called for. బాడీ డెట్సు 2 23 క్రోర్సు ఉండగా, మంత్రిగారు 2.67 క్రోర్సుకు డిమాండులో అడుగుతున్నారు. దానిని అసెంబ్లీని గ్రాంటు చేయమని కోరు తున్నారు. బాడ్ డెట్స్ తీసేసి ఉపయోగిస్తే 20-30 లక్షలంలే ఎక్కువ మిగలదు. As on 30-4-1972, a sum of Rs. 25 crores were overdue from the 25 District Co-operative Central Banks in the State out of 40 crores. The farmers in the State need 200 crores annually for seasonal agricultural operations of which the co-operatives have barely met to the extet of 25 crores. In Tamil Nadu a sum of Rs. 79 crores, was drawn. A relatively small State, Tamil Nadu was able to draw Rs. 79 crores and it is our misfortune, misfortune of our farmers that we were able to draw only Rs. 25 crores. Why is it so? Why is it our Co-operative Depaitment is not able to draw more money-I want the hon. Minister to answer when he replies.

In our State the people's deposits are Rs. 9·86 crores as on 31-3-1972, whereas in Assam, a comparitively smaller State, the deposits have gone up to Rs. 12.24 crores. Much more backward and smaller, Assam State has been able to collect Rs. 12.24 crores from the people. It is a matter of shame that the co-operative movement in our Sirte was able to collect only Rs. 9.86 crores by way of deposits from the people.

It is our misfortune that the State Co-operative Bank has not been utilising to the full extent the generous credit limits sanctioned by the Reserve Bank of India. Only Rs. 3 crores have so far been utilised, thus driving the honest small farmer into the clutches of money-lenders. I ask, 'Why?'. Why is it that the co-operative Bank in our State was able to utilise only Rs. 3 crores? ఇది సర్కేవల్ల తెలిసింది. ఈ నాడు గ్రామీణ పాంతాలలో వ్యవసాయాన్ని సరైన పద్ధతిలో పెట్టబడులు కుంలే, వ్యవసాయం అభివృద్ధి కావాలనుకుంలే, హయ్యర్ ప్రొడక్షను కావా లంలే 200 కోట్ల రూపాయలు కావాలి. The marginal farmer of whom the Government has been so much talking is driven into the clutches of money lenders. This is a matter of shame, and we have not been told why the situation was like that. What happened to our credit facilities and credit worthiness? Is the Co-operative movement so weak and the State co-operative Bank so bankrupt? Could it not get more from the Reserve Bank of India? I will let you know why-why we have not been able to utilise the credit limits sanctioned by the Reserve Bank to the fullest extent. మన రాష్ట్రం చాలా పెద్దది. కొలుగవ రాష్ట్రం అన్నాము. 2½ కోట్ల రూపాయలు.....It is a matter of

shame that the co-operative movement in the State could meet the requirement to the extent of only Rs. 25 crores out of the annual requirement of Rs. 200 crores.

Now, I will confine myself only to one District to show how woefully neglected this movement was and how the movement has been thrown into the hands of self centered persons who are exploiting. I refer to the Guntur Co-operative Central Bank. The drafts issued by the Guntur Co-operative Central Bank on other Banks were dishonoured. If the Co-operative Central Bank, Guntur, should issue drafts, it has to issue them only on another Bank either in the Guntur District or elsewhere, and if tae drafts issued by the Central Bank are being dishonoured, it only shows that the Guntur Co-operative Central Bank has no creditworthiness. Further depositors were denied payment of their monies. Under Sections 18 and 24 of the Banking Regulation Act statutory minimum cash reserve and liquid assets have to be maintained to meet the due payments of depositors. In this, the Bank failed miserably even after manipulating its accounts. I with to draw your attention to this particular point with reference to this Bank-manipulating of accounts. When the liquid assets were only actually 60 thousand, it was manipulated to 6 lakhs by adding a zero to it. It is clear fraud. It is a mischief done by those people who are now in power in the Guntur Co-operative Central Bank and the figure 60 thousand has been manipulated to 6 lakhs. I want the Minister to tell the House who are the people who are responsible for such manipulation of accounts and who are thus playing fraud on the people's money. Then, liquid assets were diverted towards payment of overdues to the State Co-operative Bank. This is a big question to be answered.

Under the rules a director of the State Co-operative Bank ceases to be as such if the District Co-operative Bank of which he is a representative defaults to the State Co-operative Bank. The Guntur District Co-operative Central Bank of which Sri Kasu Vengala Reddy is the representative was in danger of defaulting. The previous Chief Minister's corrupt regime hoavers us and the present Government is also working under the traditions of its predecessor Government. Traditions are not being changed. So, if this was allowed to happen namely, the Guntur District Co-operative Central Bank of which Sri Kasu Vengala Reddy is the representative defaulting in payment to the State Co-operative Bank—then he loses his position as President of the State Bank This Bank had therefore to choose either (1) to pay its depositors and have its drafts honoured, or (2) to clear the overdues to the State Bank just to keep its representative Sri Vengal Reddy as the President of the State Bank. It chose the later, and thus violated the Banking Regulation Act.

The Central Co-operative Land Mortgage Bank debentures to the extent of nearly Rs. 70 crores are guaranteed by the Government. It cannot invest even a rupee of its funds without the permission of the trustee, the Registrar of co-operative Societies. But it chose to invest a sum of Rs. 15 lakhs as a call deposit in the Guntur District Bank without permission. I ask the Minister to tell me how the Registrar was a party to such a thing and how he allowed this viola-

tion of the rules and the provisions of the Act. It is clear that loot was deliberately indulged by these people—people in high office—the Registrar, the Secretary and everybody colluded and that is how this loot was going on

The State Co operative Bank on its part generously made a loan, donation, of Rs. 10 lakhs which was meant to cover the liquid assets without which the District Bank had to close its shop and which in its turn would have cut short the life of the President, State Co operative Bank, Sri Vengal Reddy. I again draw your attention to the fact that the Vice President of the State Co operative Bank when Mr. Kasu Vengal Reddy was the president He is Chandrasekhara Reddy. So the whole thing is something like a legacy being handed down from father to son.

So, so long as these two persons enjoy the friendship of each other, they work handing love in playing fraud on the people. All this was done deliberately for a different purpose to perpetuate an individual as President of the State Co operative Bank all his life, and this how the co-operative movement has been functioning in our State.

Therefore in order to keep himself in power, he has committed all sorts of acts which violated the rules, which violated the regulations, and which violated the morals. Had all this been done in the interests of the Bank and the thousands of agriculturists in Guntur, one could view this leniently. But it was all done deliberately for a different purpose to perpetuate an individual as President of the State Co-operative Bank all his life.

I shall now read out a letter from the Reserve Bank of India, Agricultural Credit Department, Ref: No 2139 '72/71 72 dated 29-12-71, marked secret to the President State Co-operative Bank This is a very interesting letter. If this letter is read and if the members under the import of it they will understand also to which extent the concerned persons have gone:

"The affairs of Guntur District Co-operative Bank have been under our observation for some time. And we have viewed with grave concern the consistent failure of the Bank to maintain statutory cash reserves and liquid assets as required under Sections 18 and 24 of the Banking Regulation Act. We have also noted with equal concern that some drafts issued on other Banks were dishonoured and that some depositors have been persuaded to wait for the refund of their deposits. The position of over dues has been steadily deteriorating so that at the end of October '71 the overdues amounted to Rs. 513 lakhs with the societies. This has naturally made it impossible for the Bank to honour its commitments to the State Co-operative Bank. With a view to keeping the defaults to the apex Bank to the minimum, the Central Bank has ignored its liquid assets and cash reserves."

Sir, this para of the letter is much more important:

"Please acknowledge receipt of the letter and inform us the action taken by the State Co-operative Bank in the

matter. Copies of the letter are being sent to the Secretary to Government, Co-op. Department. the Registrar of Co-operative Societies and the Chairman of the Guntur District Central Co-operative Bank for their information and necessary action. We are also advising our Deputy Chief Officer to make a detailed study of the bank's working with a view to suggesting a concrete programme of action to put the Central Bank's functioning on a normal footing and will revert to the subject on his report."

కనుక నేను అడిగేది ఏమిటంటే గుంటూరు బ్యాంకులో జరుగుతున్నటు వంటి ఘోరమైన పరిస్థితులు కో-ఆ. రేటివ్ రిజిస్ట్రారుకు తెలిపారు. శక్రటరీ, కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటుకు తెలిపారు, గవర్నమెంటుకు తెలిపారు. ఈ రోజు ముఖ్యమ్మంత్రిగారికి, కో-ఆపరేటివ్ మంత్రిగారికి ఈ లూటీ అంతా తెలిసే జరుగుతున్నదా ? ఏమి చర్యలను తీసుకున్నారు ? తీసుకో కూడదు అనుకున్నారా కోల్యూడ్ అయి ఈ రోజు లూటీ జరుపుతున్నరా ? తరువాత, కో-ఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్ అనేది ఒక పెద్ద సంస్థ. దీనికి కొన్ని సంవత్సరాలుగా కొన్ని సాంప్రదాయాలు కలిగించుకున్నారు.

This Sector is one on the brink of bankruptcy under one item alone. Amounts due to Government on account of supply of fertilizers; the position is as follows: As on 30-9-70 a sum of Rs. 11 crores 41 lakhs was overdue to Government of which a sum of Rs. 6 crores 24 lakhs has been misused by the Federation. In my own district Cuddapah, I suspect crores of rupees have been misappropriated and I demand a thorough enquiry into the matter.

It is of interest to know that there are more criminals in the Co-operative Movement than outside. If an honest and strict enquiry is conducted into the whole activities of the Department, I would be surprised if the number of cases that have to be booked would go beyonds thousands. As it stands to day, there are 821 criminals pending before the Judicial Magistrate. All these pertain to misappropriation, out of which my own District Cuddapah accounts for 166 cases under various stages of investigation and enquiry.

అధ్యక్షా, మరొక ముఖ్యమైన విషయం కూడా చెబుతున్నాను. గుంటూరు జిల్లాలో ఈ రోజు వసూలు కాకుండా నిలిచిపోయింది ఫెడరేషనువారి డబ్బు గుంటూరు డిస్ట్రిక్టు మార్కెటింగ్ సొసైటీలో 30-9-70 నాటికి రు. 151.58 లక్షలు, ఈ రోజు బ్యాలెన్సు రు. 81 98 లక్షలు, ఆగ్రర్ ఆఫ్ ప్రయారిటీలో సంగారెడ్డి రు. 53.84 లక్షలు. మహబూబ్‌నగర్ 52 94 లక్షలు, ఈ విధముగా ఒక్కొక్కరి చరిత్ర చెప్పుకుంటే ఘనత వొందిన చరిత్ర ఉంది. గాని ఏ జిల్లా కూడా ఒకరి కంటె మరొకరు తగ్గినటువంటిది ఏమీ లేదు. మిస్-అప్రొప్రి యేషను చేసి లక్షణంగా తినేస్తున్నారు. వీరి అధ్వర్యంలో జరుగుతున్నది.

When this is the fate of two important sectors (Agricultural Credit and Marketing) one need not be surprised that the Co-operative Movement had not made any headway. And who are running the movement today.

1. Sri Kasu Vengala Reddy, President, State Co-operative Central Bank;
2. Sri T. Chandrasekhara Reddy, President, Central Land Mortgage Bank;
3. Sri V. Raghunatha Reddy, President, Federation of Consumers' Co-operatives;
4. Sri M. Ramgopal Reddy, President, Co-operative Sugar Factories;
5. Sri M. Bhoj Reddy, President, State Co-operative Union;
6. Sri Jagapathi Rao, President, State Co-operative Marketing Federation.

I am now asking the Government, the Chief Minister and the Minister concerned whether they are prepared to face an enquiry by the people, whether they are prepared to appoint a Committee of this House to probe into the whole matter or whether they would follow the previous practice of wallowing in corruption, wallowing in nepotism, wallowing in all that is bad in the Co-operative Movement.

(శ్రీ వై. సత్యనారాయణ :-అధ్యక్షా, సహకార డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను. సహకార సంఘాలను బలహీనవర్గాల కోసం ఏర్పాటు చేసినారు. అందులో మత్స్య పారిశ్రామికుల సహకార సంఘాలున్నాయి. అట్టి సహకార సంఘాలను కోఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటువారు నిర్వర్తించక మత్స్యశాఖకు అప్పగించడం జరిగింది. ఆ డిపార్టుమెంటులో ఈ సహకార సంఘాలకు ఏమీ సహకారం లభించడంలేదు. ఆ సొసైటీలు మాత్రం 800-400 ప్రాథమిక సహకార సంఘాలు మత్స్యపారిశ్రామికులు ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. అటువంటివారికి యిటు ప్రభుత్వం తరఫునగాని అటు సహకార సంస్థ తరఫునగాని జ్యాంకుల తరఫునగాని ఎటువంటి లోన్సు లభించడంలేదు. వారి షేర్సు అక్కడ పెట్టుకుని బిజినెస్ చేయడం జరుగుతున్నది. అటువంటి వారికి కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటుద్వారా లోన్సు యిప్పించాలని మీ ద్వారా సహకారశాఖ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. మత్స్య సహకార సంఘాలను తెలకొల్పుకొనడానికి మత్స్యశాఖలో ప్రెయిసింగు లేనివారున్నారు. అక్కడ కో-ఆపరేటివ్ జూనియర్ యినస్పెక్టర్సును పోస్టు చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటె మత్స్య సహకార సంఘాలలో ఉన్నవారికి కో-ఆపరేషన్ రూల్సు రెగ్యులేషన్సు విషయం అనుభవంలేదు. మత్స్య పారిశ్రామికులకు విద్య ఏమీరాదు. కాబట్టి ఆ సొసైటీలు డిఫంక్టు అవుతున్నాయి. వారు లెక్కలు చూసుకొనడానికిగాని సొసైటీలను నిర్మించుకొనడానికిగాని వారికి సలహాలు యివ్వడానికి మత్స్యశాఖలో లేరు కాబట్టి తప్పకుండా డిస్ట్రిక్టు లెవెలు జూనియరు ఇనస్పెక్టరు కో-ఆపరేషన్‌లలో ప్రెయిసింగు పొందినవారిని ఏర్పాటు చేయాలి. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మూడు పెద్ద మత్స్య పారిశ్రామిక సహకార సంఘాలు, తెలంగాణా మత్స్యపారిశ్రామికసంఘం, 2. ఆంధ్ర మత్స్య

పారిశ్రామిక సెంట్రల్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ, శ్రీ. అమలాపురం మత్స్య పారిశ్రామిక సహకార సంఘం. దానిలో గవర్నమెంటు ఉద్యోగులు ఆ సొసైటీలకు అధ్యక్షులుగా ఆ సొసైటీకి డిప్యూటీ డైరెక్టర్లు, అసిస్టెంటు డైరెక్టరు, మానేజింగు డైరెక్టరు, ఉండికూడా గవర్నమెంటు పదయినా కొద్దో గొప్పో యిచ్చినటువంటి లోన్సును దుర్వినియోగపరిస్తే అటువంటి సొసైటీలనుకూడా సూపర్ సీడ్ చేయించి పర్సనల్ యిన్‌చార్జి వేయడం జరుగుతున్నది. కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటులో అనుభవం వున్నవారు లేరు కాబట్టి యిటువంటి లోటుపాట్లు జరుగుతున్నాయని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మత్స్య పారిశ్రామిక సంఘాలు నెలకొల్పేటప్పుడు పరియా ఆఫ్ ఆపరేషనుకింది చెరువులు, కుంటలు, రివర్సు ఉంటాయి కాబట్టి కో-ఆపరేటివు సొసైటీలకు యివ్వాలని జి. ఓ. ఉన్నది. ఆ జి. ఓ. మాత్రం గ్రామ సర్పంచిలు, గ్రామాధికారులు అమలు చేయడంలేదు. సొసైటీలకువున్న చెరువులు, కుంటలు ఆక్షను, చేయడం జరుగుతోంది. కో-ఆపరేటివు సొసైటీలకు మూడు సంవత్సరాలకూ ఐదు సంవత్సరాలకూ లీజుకు యివ్వాలని ఖచ్చితంగా బైలాస్‌లోకూడా రిజిష్టరు చేయబడివుంది. గ్రామాలలో పీటిని మత్స్యపారిశ్రామిక సంఘాలకు యివ్వాలనేది చెబుతూ, అవసరమైతే గ్రామపంచాయితీల చట్టాన్ని మార్చాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆంధ్రలోకానీ, తెలంగాణాలోగానీ ఒకేఒక రిజర్వాయరుకు— మాక్కెటింగు కో-ఆపరేటివు సొసైటీ ఉన్నది. 52 రిజర్వాయర్సు ఉన్నాయి. వారికి ఆర్థిక పరిస్థితిలేక, లోన్సు లభించక సొసైటీలను పర్సాటు చేసుకోవడం లేదు ప్రభుత్వం వారికి బాంకులద్వారాగానీ, డిపార్టుమెంటుద్వారా కానీ సదుపాయాలు కల్పించినట్లయితే మాక్కెటింగు సహకార సంఘాలు నెలకొల్పుకోడానికి వారు సిద్ధంగా ఉన్నారు.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరత్నం నాయుడు :—అధ్యక్షా, సహకార ఉద్యమం మొదట రైతులకు పరపతి సౌకర్యాలు కలిగించే సాధనంగా భావించబడిందని వారిచ్చిన డిమాండులో మొదటి పదంగా వారు ఉన్నారు. మొట్టమొదట సహకార ఉద్యమం యొక్క ఉద్దేశ్యం అదిగానే ఉండవచ్చు కానీ కాలక్రమేణా అది చాలా లోపభూయిష్టంగా తయారైంది. చిన్న సహకార సంస్థలు కూడా పామకంగానే వ్యవహరిస్తున్నాయి. కాని వారికి వాటిలో అప్పులు యిచ్చే అవకాశం లేకుండా ఉన్నది. అప్పులివ్వకుండా ఉంటున్నారు కదా, పోనీ వాటి లేకుండా ఉండవచ్చువనుకుంటే యిప్పుడు వాటి లేని వారి దగ్గర కూడా అప్పులు వసూలుచేసుకోడానికి ఒక పథకం తయారుచేస్తున్నారు. జిల్లాబ్యాంకులు కొందరి గుత్తాధిపత్యంలోనే ఉండిపోయాయి. నెల్లూరు జిల్లా బ్యాంకు పరిస్థితి ఇప్పుడు అంతే. వారి ఆధిపత్యం క్రిందనే క్రింది సొసైటీలు కూడా పని చేయవలసిన అవసరం ఉంటుంది. క్రింది సొసైటీలలో అప్పులు సక్రమంగా వసూలు కావడం లేదు. ఆ జిల్లా బ్యాంకు పాలకవర్గం పాజిటివ్ దృష్టి తప్ప మరొకటికాదు దానికి కారణం. వారికి కాని వారికి అప్పులు యివ్వరు, కానీ అప్పులు యివ్వకుండా కూడా వసూలు చేయడానికి ఒక పథకం తయారు చేసి ఉన్నారు. దానిప్రకారం

యీనాడు రాయూరు నియోజకవర్గంలో నూతకివారి కండ్రిక అని ఒక గ్రామము లో ఎవరెవరు ఆ సొసైటీలో వున్నారో కూడా ఆ మెంబర్స్‌కే తెలియదు. కానీ యీనాడు ఆ మెంబర్స్ అందరి దగ్గర కూడా అప్పులు వసూలుచేయడానికి బ్యాంకు వారు తయారైనారు. బ్యాంకు అధికారులు వారి మీదకు పోతున్నారు మేము అప్పులు తీసుకోలేదు, మేము మెంబర్షి అయినది కూడా మాకు తెలియదు అంటున్నారు వీరు. వారికేమి తెలియదు. కానీ అక్కడ ఆ సొసైటీ పాలకులు గావించిన దుర్మార్గంతో అన్యాయం జరుగుతోంది. పాలక వర్గం దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని న్యాయం చేసేటట్లు కనిపించడం లేదు. అధికారుల దృష్టికి తీసుకువెళ్ళినా వారు కూడా సరైన సమాధానం చెప్పే పరిస్థితి లేదు. అప్పులు తీసుకొని చెల్లించకుండా తినేసినవారు—బినామీ లోన్స్ ఉంటాయి. సొసైటీలో డబ్బు తీసుకొని మెంబర్స్ ఉంటారు. బినామీ లోన్స్ వున్నాయని పాలకవర్గానికి తెలిపినా కూడా పెద్దగా పట్టించుకోరు. కానీ వారి మీదకు వచ్చినపుడు ఆనాడు చర్య తీసుకోడానికి తయారవుతారు. చర్య తీసుకోవడంలో కూడా చాలావారిని కాపాడుకోడానికి గాను లిక్విడేషన్ కోసమే ముందు ప్రపోజల్స్ పంపిస్తారు. లిక్విడేట్ అయిన సొసైటీల మీద కంట్రిబ్యూషన్స్‌కు ఆర్డర్సు పంపించడం—వారికి కాని వారి మీదకు పంపించటం జరుగుతోంది. అన్‌లిమిటెడ్ లయబిలిటీ ఉన్నది కాబట్టి — ఒకరినుంచే కంప్లీటుగా పట్టుకోవచ్చునని చెట్టములోనే యీ లోపం ఉన్నది. అందువల్ల అప్పులు తీసుకోకపోయినా కూడా, వారికి తెలియకపోయినా కూడా అప్పు వున్నట్లు అక్కడ ప్రూపువేసి ఆ అధికారులు జిల్లా కేంద్ర బ్యాంకుయొక్క అదుపాజ్ఞలలో ఉంటారు కాబట్టి వారికి పంపించి, కాని వారి మీద దాడి చేయడం జరుగుతూ ఉంటుంది. దీనిని మంత్రిగారు గమనించాలి. నెల్లూరు జిల్లాబ్యాంకును పాలకవర్గం వారు తమ ప్రాంతానికి ఉపయోగించుకొంటున్నారు. డిసెంబరు నుంచి మొన్న మార్చి వరకూ పెరిగిన పెరిఫోన్ బిల్స్ వగైరాలు చూచినట్లయితే ఆ బ్యాంకును కేవలం ఒక వర్గం వారు తమ సొంత గుత్తాధిపత్యాన్ని సీలుపుకోడానికి వాడుకొంటున్నారనేది అందరికీ కూడా విదితమవుతుంది. దానిని కూడా గౌరవనీయ మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఆ బ్యాంకు కానీ, ఆ జిల్లాలో యితర బ్యాంకులు గానీ, లాండు మార్టిగేజ్ బ్యాంకు కానీ సహకార సంస్థలు కానీ—వాటిలో జరుగుతున్న అన్యాయాలూ, అవకతవకలు కూడా ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవడానికి ఒక విధంగా మేము తయారవుతున్నాము. దాని మీద ఒక కమిటీని గానీ, ఒక న్యాయాధికారిని కాని వేసి విచారణ జరిపించినట్లయితే ఆ జిల్లాలో వున్న లోపభూయిష్టమైన యీ సహకార వ్యవస్థ ఎట్లా పని చేస్తున్నదో కూడా అర్థం కాగలదు. ఈ పని చేయాలని నేను కో-ఆపరేటివ్ శాఖామంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. చిన్నకారు వారికి యీ సహకార సంస్థలు చాలా చక్కగా అప్పులు అందిస్తున్నాయి అంటున్నారు. కానీ అందడం లేదు. కొంత వరకూ ఒకవర్గం వారికి మాత్రమే అప్పులు దొరుకుతున్నాయి. కో-ఆపరేటివ్ మంత్రిగారు ఒక చక్కని పద్ధతి పెట్టారు. ఎవరికి ఎప్పుడు అప్పు వచ్చినా వారి అడ్రసుకు పోస్టు ద్వారా పంపిస్తామనే పద్ధతి పెట్టారు. కానీ దానివల్ల కూడా

లాభంలేదని మనవి చేస్తున్నాను. అవతలి వారికి యిందులో ప్రవేశానికి అవకాశం లేకప్పుడు వారికి అప్పులు దొరికే అవకాశం ఎక్కడ వుందని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. అవతలి వర్గానికి కూడా అప్పులు దక్కుతుండేయాలంటే వయబుల్ యూనిట్సుగా చేయాలనే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వం దృష్టిలో వున్నట్లుగా సర్వే చేయడం జరిగింది. వయబుల్ యూనిట్సు ఏర్పాటుచేసి, ఒక అధికారినిపెట్టి వచ్చిన దరఖాస్తులు చూచి అప్పులు యివ్వాలి అని నిర్ణయం కూడా చేసుకుంటే అప్పుడే సక్రమంగా యీ సహకార సంఘాలు పని చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది కానీ నానఫిషియల్స్ పెత్తనం చెలాయిస్తూ వారి యిష్టం వచ్చిన వారికే అప్పులు యివ్వడం అనే పరిస్థితి కొనసాగితే దానివల్ల ప్రయోజనం ఉండదు. దీనిని గురించి దీర్ఘంగా ఆలోచించాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. మల్లికార్జునరావు:— అధ్యక్షా, ఈ నాటి సహకార శాఖ డిమాండుపై మంత్రిగారు నోటులో కొన్ని మహదాశయాల్ని వెల్లడించారు. సహకార సంస్థలు సాంఘిక ఆర్థిక ప్రగతికి దోహదము చేసే సాధనాలనీ, సహకార వ్యవస్థలో పాతుకుపోయియున్న లోపాలను సమూలముగా నిర్మూలించి, చైతన్యాన్ని సంతరింపచేసి, పురోగమింపచేయడం మన ప్రథమ కర్తవ్యమనీ, అస్తి గుత్తాధిపత్యాన్ని నిర్మూలించి, ఆర్థిక తారతమ్యాలు లేని నవ సమాజాభివృద్ధికి సహకార రంగమే సాధనమనీ, యీ నాటి సాంఘిక పరివర్తనకు సహకారోద్యమం తప్ప ప్రత్యామ్నాయ సాధనం మరేదీ లేదని, ఇంకా చాలా చాలా చెప్పారు. కాని సహకార రంగాన్నీ, అందులో ఉన్న మనుష్యుల్నీ ఏ విధంగా మరమ్మత్తు చెయ్యదలచుకున్నారో మంత్రిగారి నోటులో చెప్పలేదు.

కొంతమంది వ్యక్తులు కలిసి సామూహికంగా కొన్ని ప్రయోజనాలు సాధించడానికి యీ సహకార సంస్థలు ఏర్పడ్డాయి. ఆశయం మాత్రం ఎంతో ఉన్నతమైనదే. కాని యీ నాటి సహకార సంస్థలు పనిచెయ్యడం చూస్తుంటే ఇవి కో ఆపరేటివ్స్ కావనీ ప్రజల సొమ్ము మింగివేయడానికి కొందరు స్వార్థపరుల కో...ఆపరేషన్....అంటే కలిసి మింగివేసే కార్యక్రమం అనీ అనేక నిందలకు గురి అవుతున్నాయి. దీనికి బాధ్యులెవరు? అని ప్రశ్నిస్తే ఒక వైపు అధికారులు. మరొకవైపు అనధికారులు అనే సమాధానము వస్తుంది. పీరిద్దరూ అంతా సవ్యంగా జరిగిపోతుంటే బాగానే ఉంటారు. ఒకరికొకరు కో ఆపరేట్ చేసుకుంటూ కో ఆపరేటివ్ కేసెస్ మీద వాళ్ళ సంఘ విద్రోహ కార్యక్రమాలు సాగిస్తుంటారు. కాని ఎదైనా గొడవ వచ్చి పడిందంటే ఒకరుమీద ఒకరు తమ తప్పుల్ని తోసుకుంటూ సహకార సంస్థలకే మాయని కళంకాన్ని తీసుకు వస్తుంటారు. ఇందువల్లనే ప్రజలకు సహకార సంస్థలంటే నమ్మకం పోతూంది. చాలావరకు పోయింది కూడా. ఇలాంటి దిగజారిపోయిన పరిస్థితిని, యిలాంటి క్రమబద్ధమైన లూటీని, యిలాంటి అధికార అనధికారుల కో ఆపరేషన్‌ను ఏ విధంగా ఆపరేట్ చేసి సహకార రంగము వట్ల ప్రజల్లో గౌరవం, విశ్వాసం కలిగేటట్లు చెయ్యదలచుకున్నారో మంత్రిగారు వివరించలేదు. బలుపూ లోతుగా పాతుకుపోయిన వ్యాధిని పెకిలించడం అంత సులభము కాదేమో. ఇంతకూ

నేను మనవి చేసేదేమంటే ప్రభుత్వం అన్ని సహకార సంస్థలకూ ధన రూపేణా, యితరత్రా అనేక విధాలుగా సహాయపడుతుంది. అందుకు నిజంగా ప్రభుత్వాన్ని అభినందించవలసినదే. కాని తాము చేసిన సహాయం ఎంతవరకూ సద్వినియోగం అవుతుంది అనే విషయం, ప్రభుత్వం పట్టించుకున్నట్లు కనిపించదు. ఈ సంస్థలమీద నిరీక్షణ అజమాయిషీ ప్రభుత్వము చెయ్యటం లేదు. చాలా సంస్థల్లో అజమాయిషీ అధికారులు ఆ సంస్థలకు సంబంధించిన వారితో కలిసిపోయి వాళ్లు ఆపరేట్ చేస్తుంటే వీళ్ళు కో ఆపరేట్ చేస్తున్నారు. అందుచేత, కంచే చేను మేస్తున్న పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వము నిస్సహాయ స్థితిలో ఉంది. చివరకు ఏదైనా సహకార సంస్థ దివాలాతీసే స్థితికి వచ్చినపుడు ప్రభుత్వం ఎంక్వయిరీ చెయ్యడం, అప్పటికి అందులో ఉన్న డబ్బు కాస్తా హారతి కర్పూరంలా వెలిగిపోవడం, అందుకు సంబంధించిన వారు ప్రభుత్వాన్ని శరణుజొచ్చినపుడు ప్రభుత్వం నుంచి సాంత్వనం ప్రకారం ఏ జీవికీ హింస చెయ్యకూడదు గనుక వారిని కనికరించి వదిలెయ్యడం జరుగుతూంది.

అందుచేత మనవి చేసేదేమంటే ప్రభుత్వం యీ సహకార సంస్థలు యిన్ని లక్షలిచ్చాము. ఆ సహకార బ్యాంకులు ఇన్ని లక్షలిచ్చాము అని చెబితే సరిపోదు. ఇచ్చిన ధనాన్ని సక్రమంగా ఉపయోగిస్తూ ఆ సంస్థలు సరిగ్గా పని చేస్తున్నాయా లేదా అని ప్రభుత్వం సాధ్యమైనన్నిసార్లు వాటిని పరీక్షించడము ఎంతో అవసరం. అందుకు నీతి, నిజాయితీ గల అధికారుల్ని ప్రభుత్వం నియోగించాలి. ఒక అధికారి పనిని అతని పై అధికారి పరిశీలించాలి. తప్పు చేసిన అధికారులనుగాని, అనధికారులనుగాని, ఎంతో కాలవ్యవధి కాకుండా సక్రమముగా శిక్షించేటందుకు అనువుగా కో ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ యాక్టును సవరించాలి. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా పరిశీలించి యిలాంటి దురాచారాలకు వీలు లేకుండా కో ఆపరేటివ్ చట్టాన్ని మార్పు చెయ్యాలి. అప్పుడే ప్రజల్లో సహకార సంస్థలపై విశ్వాసాన్ని పునరుద్ధరించగలమని మనవి చేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి (నాగరికటకం) :— అధ్యక్షా, సహకార సంస్థలలో వున్న కొన్ని పరిస్థితులను తమ ద్వారా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకు వస్తాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో సన్నకారు రైతుల అభివృద్ధి పథకాన్ని అమలు చేయడం జరిగింది. మొత్తము 11 తాలూకాలకు 5 తాలూకాల్లో అమలుచేసి వీటిలో కొంత చేస్తున్నామని పేరుతో కోంత చేశారు కాని మిగతావారి విషయములో సమంజసముగా లేదు. ఏజన్సీ ప్రాంతాల్లో ఇస్తున్న ఋణాలు, ధన రూపములోగాని, వస్తురూపాలు, పశువులుగాని యిస్తున్నవి వారికి సక్రమముగా రైతాంగానికి చేరుతున్నవా లేదా అనేది వారి శాఖలో వున్న అధికారులు పరీక్ష చేశారా అని అడుగుతున్నాను. మెన్యూర్‌ని 40 రూపాయలు వుండే బస్తా సబ్సిడీ యిచ్చి 20 రూపాయలకు సైబల్స్‌కి. సప్లయి చేస్తున్నారు. వాటిని ఆ డిపార్టుమెంటులో వున్న అధికారులు 25 రు.

తీసుకొని వారికి డబ్బు యిచ్చి బయట మార్కెట్‌లో 50 రూ.లకు అమ్ముకొన్న పరిస్థితులలో కంప్లేయింట్సు యిస్తే ఒక్కొదాని విషయములోను చర్య తీసుకొన్న పరిస్థితి లేదు. క్రెడిట్ సొసైటీలు. సంవత్సరాల తరబడి గ్రామాలలో వున్న ప్రజలకు ఒక్క రూపాయి అయినా అప్పు తీసుకువచ్చి యిచ్చిన పాపాన పోలేదు. ఇవి పొలిటికల్ సొసైటీలుగా తయారైనవి. స్టేటు లెవెల్‌లో వుండే సొసైటీలకు డైరెక్టర్సుగా రావడానికి ఉపయోగపడే సొసైటీలుగా వున్నవి తప్ప మరేమీ కాదు. స్పిన్నింగ్ సొసైటీలుగా వుంటున్నవి. 2 సం.లు పని చేయని సొసైటీలను సూపర్‌వైజ్ చేసి తగు చర్య తీసుకొనకుండా వుంటున్నారు అంటే కళ్లు మూసుకొని నిద్రపోతున్నట్లు అర్థమవుతుంది. ప్రజలకు ఏ విధమైన సహకారము చేస్తున్నామని అడుగుతున్నాను. ప్రజాస్వామ్యము, సోషలిజము, ప్రజా రాజ్య స్థాపన మనుకొంటున్నాము. కో ఆపరేటివ్ సెక్టారులో షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ వున్నవి. మేర్ హోల్డర్స్ వున్నారు. 50 లక్షల మేరు ధనము పెట్టారు. 62 లో డైలాస్‌ని సృష్టించారు. కలెక్టరు హోదాలో వున్న అధికారిని మేనేజింగ్ డైరక్టరుగా పెట్టి ప్రజలు ఎన్నుకొన్న వారికి అవకాశం లేకుండా నిరంకుశముగా చేయడము అంటే అది ఎటువంటి ప్రజాస్వామ్యమో ఆలోచించాలి. ఆ డైలాస్‌ని అమెండ్ చేయడానికి ప్రయత్నము చేసి సైతుల కోర్కెలను తీర్చేదిగా చేయాలి. లక్ష్మరపుకోటలో సొసైటి పెట్టి 5 వేలు కలెక్ట్ చేశారు. బ్యాంక్ ద్వారా లక్ష రూపాయలు యివ్వడము జరిగింది. ఈ రోజున అక్కడ సొసైటీకి బిల్డింగే లేదు. బ్యాంక్ బాలెన్స్ లేదు. 6 సం.ల నుంచి ప్రజలు పచ్చి ప్రభుత్వానికి చెబుతూ వుంటే ఈ రోజుకు విచారణ జరిపించ లేదు. టాక్సీ డ్రైవర్స్‌కి, రిక్షా పుల్లర్స్‌కి వీకర్ సెక్షన్సు క్రింద లోన్సు శాంక్షను చేస్తున్నామన్నారు. యిచ్చే లోను ఎంతవరకు రికవరీ అవుతున్నది ? రిక్షా పుల్లర్‌కి లోను శాంక్షను చేశారు. మంచిదే, రోజుకు 5 రూ.లు సంపాదన వుంటే 2 రూ.లు పైరుకే పోతే వారి పరిస్థితి ఏమి బాగుపడుతుంది ? 10 రూ.ల పైరు 30 రూ.లు పెట్టి కోనుక్కోవలసి వస్తున్నది. దానివలన ప్రభుత్వము వారు వారికి లోను యిచ్చి ఋణగ్రస్తులను చేస్తున్నట్లు అవుతున్నది. సొసైటీల ద్వారా పైరును 100 రూపాయలకే ఎందుకు అందజేయకూడదు ? ఏవో కొన్ని సొసైటీలు స్థాపించి దేశమంతా ఈ విధంగానే చేస్తున్నట్లు చెప్పుకొంటున్నారు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 9 మాసాలుగా వర్షాలు లేవు. అక్కడి ప్రజలు అడవికి పోయి కట్టెలు తెచ్చుకొని బ్రతకవలసిన పరిస్థితులున్నవి. అక్కడి మైనారిటీ వర్గాలవారు కలెక్టరుకు అప్లికేషను పెట్టుకొంటే ఈ రోజుకు ఒక్క సొసైటీ రిజిస్టర్ కాలేదు. 10 రూపాయలైనా వారికి అప్పు యివ్వలేదు. కన్సరడ్ ఆఫీసర్లకు సరిఅయిన డైరెక్షన్సు యివ్వాలని, ప్రజల శ్రేయస్సును కోరి తగిన సహాయాన్ని చేయాలని కోరుతున్నాను.

Sri G. V. Anjaneya Sarma (Sattenapalli):-Sir, I rise to support the demand on Co-operation and I would like to make a few observations on the demand. The philosophy of Co-operation or the principles of co-operation which the Government is trying to implement, is not in question to-day in this House. Even the Members of

the Opposition feel that this is the right philosophy and these are the right principles to be adopted. But the only question is how far they are being actually implemented. Several Members of the Opposition have pointed out the lapses here and there, in one institution or another institution and especially some institutions of my own district, which they are taking very much interest in those matters and I am very glad about it. But individual lapses here and there will not show that either the system or the implementation is generally bad. I would like to make one submission in this matter, Sir. The origin of Cooperative movement in India being an attempt to meet the rural indebtedness has gone into the hands of landlords in the first instance, unlike in U. K. where the Co-operation has been used by the working class to better its lot. Co-operatives are the most powerful institutions in U. K. and that is the main component part of the Labour Party. Here the historic process was different; when it was intended to meet the rural indebtedness naturally the organisations have gone into the hands of peasantry and landlords and they had come to the view as positions of patronage and power.

I would like the Government to send a Study Team to Sweeden and Denmark, where the Co-operative system is accepted to be functioning in success. The Government should not think about the cost; they must immediately send a delegation. They must make a study as to how the institutions are working, what types of people are manning the Co-operative Societies etc. The reason for failure of cooperative movement here is politicalisation. De-politicalisation is only the remedy and towards de-politicalisation, I suggest that all the politicians i. e. Members of the Legislature, Presidents of Panchayat Samithies, Presidents of Local Boards, and other institutions should be barred from partieipating in the working of cooperatives. For that, rules can be amended. I also suggest to the Hon'ble Minister for his serious consideration the constitution of Control Commission in every district consisting of Legislators of the district to meet periodcially and make concrete suggestions to the Government for action, instead of coming in Legislature and making allegations against one or the other. If the Legislators also take the responsibility of supervising the co-operative institutions that would be better.

The Governmental control and non-official autonomy are the two conflicting things here. Some Members felt that the Government should have greater control and some others said that autonomy should be there. How both can reconcile in Co-operative System? What I would like to suggest is that non-officials must be whole time participants and others can be part time participants, if so necessary, in the cooperative system.

Non-officials only should be whole time people and they must take the responsibility both in implementing the policies and carrying on the administration. Workers participation in co-operative movement is insignificant. We cannot expect a real sense of cooperation unless there are radical reforms thought of by the Government. Beneficiaries of the co-operative movement should be

given the power to govern the co-operative institutions; otherwise it will be of no use. With these few words, I resume my seat, Sir.

(శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం (గుంటూరు–2) :— అధ్యక్షా, కోపరేటివ్ సిద్ధాంతం మీద ఎవరికీ వివాదం లేదు. కాని నడిచే పద్ధతి మాత్రం బాగాలేదని అందరూ అంగీకరిస్తున్న విషయం. 2,06,49,000 లతో గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ అండ్ కంట్రిబ్యూషన్ 18 లక్షలు తప్ప మిగిలింది అంతా ఓవర్ హెడ్ చార్జస్.... దాన్ని బట్టి ప్రజలకు ఎంత పర్సంటు అందుతున్నదో మనకు తెలుస్తున్నది. ఇందులో నీతి వున్నదని చెపితే ప్రజలు ఒప్పుకోరు. ఈ కోపరేటివ్ సొసైటీలు అనేది ప్రభుత్వ జేబూ సంస్థలుగా వున్నాయి. వాటిని ఏ పర్పస్ కోసం పర్పాటు చేశారో, ఆ పర్పస్ కోసం పని చేసే ప్రజలకు సేవ చేసినట్లే అవుతుంది. కోపరేటివ్‌కు సంబంధించి రెండు చేతులు కలిపిన సింబల్ పెట్టుకొన్నాం. ప్రస్తుత పరిస్థితుల బట్టి చూస్తే అవినీతి, అసమర్థతల కోపరేషన్ అని అర్థం చేసుకోవచ్చును. యాక్టు లోపభూయిష్టంగా వుంది. యాక్టు ఎవరు ఇంప్లిమెంటు చేస్తున్నారో వారే దానిపై వచ్చే వివాదాలను కూడా పరిష్కరిస్తున్నారు. ఎగ్జిక్యూషన్ వారే జడ్జెస్ కూడా వారే స్థాపించిన కొద్ది రోజుల్లోనే చాలా సొసైటీలు లిక్విడేట్ అయ్యాయి. కాని డబ్బు మాత్రం గుమాస్తాల నుండి వసూలు చేస్తున్నారు. వారి మీదనే కేసెస్ పెడుతున్నారు ఇక లోన్స్ విషయం చూస్తే ఎవరు పరిపాలన చేస్తున్నారో వారే అనుభవిస్తున్నారు తప్ప వాస్తవంగా సామాన్య ప్రజలకు అందటం లేదు. గుంటూరులో ఆటో రిక్షా కోపరేటివ్ సొసైటి పెట్టాలని ప్రయత్నిస్తే బెనిఫిట్ పెంచుదామనుకొన్న వారికి లోన్సు అందటం లేదు. సోషలిజానికి నాంది కోపరేటివ్ ఫార్మింగ్. కాని ఈ బడ్జెటు ఎలాట్ మెంట్‌లో దీనికి ఎంఫసిస్ మెంట్ కన్పించలేదు. కస్వీయన్స్ రాకెట్ వుంది. ఆకుల వ్యాపారం చేసే సొసైటీలు స్వంత ట్రాన్సుపోర్టు పెట్టుకోక కిరాయికి తెస్తున్నారు. ఓపెను మార్కెటులో ఒక్క రూపాయికి వచ్చే లారీ రాజకీయ కారణాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని తలా వారికి 5 రూపాయలిచ్చి లారీలు తెస్తున్నారు. కొన్ని ట్రేడ్స్ మత్స్య పారిశ్రామిక సహకార సంఘం, ఇటుక కార్మిక పరిశ్రమ సహకార సంఘం అని ఇలా పేర్లు తప్ప ఆ పరిశ్రమలు వున్నట్లు కన్పించదు. ఆ పేరు పెట్టుకొని వచ్చే లోన్స్ వాటిని మేనేజ్ చేసే వారు దిగమింగుతున్నారు. వీటి పైనిఘా వుంచటం అవసరమని మనని చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ ఎం. నానాదాస్ (పర్వేపల్లి) :— అధ్యక్షా, కోపరేటివ్ మూమెంటు సొసైటిజం స్థాపన చేసే దానిలో భాగంగా పర్పాట్లు చేశారు కాని మన ఆంధ్ర దేశంలో ఈ కోపరేటివ్ మూవ్‌మెంటు భూస్వాముల చేతుల్లో సంపన్నుల చేతుల్లో, రాజకీయ పలుకుబడిగల వారి చేతుల్లో పడి ఈ 25 సంవత్సరాల నుండి స్వార్థానికే ఉపయోగ పడింది. ఈ పోర్టిపోలియాను నిర్వహిస్తున్న మంత్రిగారు వికర్ సెక్షన్ నుండి వచ్చినవారే గత 20

సంవత్సరాలలో కోఆపరేటివ్ మూవ్‌మెంటులో అనుభవం సంపాదించిన వారే. అందుకే సెంట్రల్ బ్యాంక్ లోన్స్‌లో 50 పర్సంటు స్మాల్ ఫార్మర్స్‌కు, పీకర్ సెక్షనుకు ఇవ్వాలని ఆర్డరు వేశారు. దీని వల్లనే, ఆటో రిక్షాలు, టాక్సీలు, బార్బర్స్ వీరికి సంబంధించి కొన్ని సొసైటీలు పర్సాటు చేస్తున్నారు. ఫిషర్‌మెన్, సాల్ట్ వర్కర్స్ ఎగ్రికల్చరల్ లేబరు, కాంట్రాక్టు లేబరు వీరికి సంబంధించి సొసైటీలు పర్సాటు చేయటానికి ఆశక్తి చూపిస్తున్నారు. అందుకు వారిని అభినందించవలసినదే. కాని మన రాష్ట్రంలో ఈ జిల్లా మార్కెటింగ్ సొసైటీలు కాని, యింకా ఇతర సొసైటీలు కాని రాజకీయ పలుకుబడిగల వారి చేతుల్లో వుండి వారి ప్రయోజనాలకే ఉపయోగపడుతున్నవి. వారు, వారి బంధువులే భాగు పడుతున్నారు. కాబట్టి ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్ జరుగకుండా వుండేదానికి కో-ఆపరేటివ్ చట్టాన్ని మార్చవలసిన అవసరం వుంది. పీకర్ సెక్షన్స్‌కు చాలా చేస్తున్నామని ప్రోగ్రాం యిచ్చారు. ఎట్లా చేయగలరు? ప్రస్తుతము వున్నటు వంటి సెటప్‌లో పీకర్ సెక్షన్స్‌కు ఏ మాత్రము లోన్స్ దొరకడానికి అవకాశము లేదు. వడ్డించేవారు అంతా సంపన్నులు, పేదవారికి యివ్వరు. కో-ఆపరేటివ్ మూవ్‌మెంటు, సెంట్రల్ బ్యాంక్స్, మిగతా అన్ని కూడా సంపన్నుల చేతుల్లో వున్నవి. ఇది ఎట్లా వుందంటే గొర్రెలకు తోడెళ్ళను కాపలా పెట్టినట్లు వుంది. తోడేళ్లు కాపలా వుంటే గొర్రెలకు ఏమి న్యాయము జరుగుతుంది? అందువల్ల కో-ఆపరేటివ్ మూవ్‌మెంటు నుండి యీ తోడెళ్ళను తొలగించడానికి పర్సాటు చేయాలి. ఇంకొక విషయము, సెంట్రల్ బ్యాంక్ గాని డిస్ట్రిక్టు మార్కెటింగ్ సొసైటీ గాని కన్‌స్యూమర్స్ సొసైటీ గాని అన్నిటిలో ఒకే కుటుంబానికి సంబంధించినవారు వుంటున్నారు. ఒకాయన సెంట్రల్ బ్యాంకు ప్రెసిడెంటు వుంటే, యింకొకాయన మార్కెటింగ్ సొసైటీ ప్రెసిడెంటు, మరొకాయన కన్‌స్యూమర్స్ సొసైటీ ప్రెసిడెంటు, యిట్లా ఒకే కుటుంబములోని వారంతా వుండి అనుభవిస్తున్నారు. ఆ పద్ధతి తొలగించడానికి కో-ఆపరేటివ్ ఆక్టులో మార్పు తీసుకరావాలి. తరువాత హరిజనులకు, గిరిజనులకు ఏదో వెల్ఫేర్ ప్రోగ్రాం పెట్టి డెవలప్ చేయాలని అంటున్నారు. వారందరు కూడా సెంట్రల్ బ్యాంక్సునుండి అప్పులు తెచ్చుకోవాలి, అందువల్ల వారికి లోన్స్ దొరకడము లేదు. గత 25 సంవత్సరాలుగా వారికి డెవలప్ మెంటు జరుగలేదు. ఇకనైనా పీకర్ సెక్షన్స్ కొరకు సెపరేట్ బ్యాంక్స్ పెట్టి మనము యివ్వాలనుకున్న డబ్బులో 50 శాతము ఆ బ్యాంక్స్‌లో పెట్టి వారికి యివ్వాలని పీకర్ సెక్షన్స్ నుండి వచ్చిన మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. అట్లా స్పెషల్‌గా పెట్టి చేయక పోతే పీకర్ సెక్షన్స్‌కు న్యాయము జరిగే అవకాశము లేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు ల్యాండ్ రిఫార్మ్స్ తీసుకురావాలనే పట్టుదలతో వున్నారు, అందుకని కో-ఆపరేటివ్ మినిష్టరుగారు కూడా పట్టుదల చూపించాలి. పీకర్ సెక్షన్స్ యొక్క అభివృద్ధి కో-ఆపరేటివ్ మూవ్‌మెంటు మీద చాలా ఆధారపడి వుంది. దానిని విస్తృతము చేసి అన్ని రకాలైనటువంటి వృత్తి సంఘాలకు, వృత్తి దారులకు యీ కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటు ద్వారా లోన్స్ అందేట్లు చూడాలి, ముఖ్యంగా మనము ల్యాండ్ రిఫార్మ్స్ తీసుకువస్తున్నాము,గాబట్టి

సర్వీస్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ చాలా అవసరము. జాయింటు ఫార్మింగ్ సొసైటీస్, కలక్టివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీస్ గ్రామాలలో పెట్టాలి. జాయింటు ఫార్మింగ్ సొసైటీస్‌లో చేరడానికి యిష్టము లేనివారి సదుపాయం కొరకు సర్వీస్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ చాలా అవసరము. దాని గురించి ఆలోచించాలని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ నల్ల పరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అధ్యక్షా, కొత్తగా గ్రౌండ్ వాటర్ డైరక్టరేట్ అని ఒక దానినిపెట్టి ప్రాథమిక భూమితనఖా బ్యాంకులు వ్యవసాయ బావులకు అప్పు యివ్వాలంటే గ్రౌండ్ వాటర్ డైరక్టరేట్ నుండి సర్టిఫికేట్ తీసుకరమ్మంటున్నారు. ఎందుకంటే ప్రతి గ్రామానికి ఒక బావికి మించి సర్టిఫికేట్ యిచ్చినట్లు కనబడడములేదట. వారి వుద్దేశము ఒకటి అయివుండవచ్చు. విదేశాలలో బావులు త్రవ్వడమువల్ల భూగర్భ జలం అంతా అయిపోయి వారు యిబ్బంది పడ్డారట. అందువల్ల మన ప్రభుత్వానికి అనుమానము వచ్చిందేమో ఉన్నటువంటి బలము అంత అయిపోతుందేమోనని ఆ జలాన్ని పరిమితము చేసి వారికి ఒక బావి కంటే ఎక్కువ యిస్తావద్దని చెప్పినట్లు వుంది. గ్రౌండు వాటర్ డైరెక్టరేటు నుండి సర్టిఫికేటు లేనిదే యిరిగేషన్ వెల్‌కు ప్రాథమిక ఋణాలు అప్పులు యివ్వడానికి నిరాకరించడం జరుగుతోంది. దానివల్ల రైతులు చాలా యిబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. నిజముగా ప్రొడక్షన్ పెంచాలంటే వ్యవసాయ బావులకు ఫిల్టర్ పాయింట్సు పెట్టి నప్పుడే పెంచగలరు. ప్రతిచోట అండర్ గ్రౌండ్ వాటర్ ట్యాప్ చేస్తేనే వ్యవసాయ వుత్పత్తి ఎదుగుదల వేది నిర్వివాదాంశము. అటువంటప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకపోయి అవసరమైన యీ గ్రౌండు వాటర్ డిపార్టుమెంటును రద్దు చేయాలని కోరుతున్నాను. పోతే ప్రయివేటు ల్యాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంకు అప్పులు యివ్వడం మానివేశాయి. పది ఎకరాల లోపువారికి యిస్తున్నామని అంటున్నారు. జూన్ ఆఖరువరకు ఇవ్వలేదు, జూలైలో కూడా ఇచ్చినట్లులేదు. కలహస్తీ సీజన్ అని కలహస్తీలో వున్నారట, కాని పది ఎకరాల రైతులకు క్రాప్ లోన్స్‌గాని టర్మ్ లోన్స్‌గాని ఏ బ్యాంకులు యిచ్చినట్లు కనబడడములేదు, కేవలము ఎల్. ఎం. బి. ఎస్. గాకుండా, పది ఎకరాల కంటే ఒక సెంట్ హెచ్చుగా వుంటే యివ్వడానికి లేదంటున్నారు. పదిఎకరాల ఒక సెలటు వుంటే వారు ఒక పెద్ద భూస్వామి మన మంత్రుల దృష్టిలో పది ఎకరాల ఒక సెంటు వుంటే ఆర్థికన్నెస్సు అన్వయిస్తుంది గాబట్టి ఏ బ్యాంకులు కూడా అప్పు యివ్వడంలేదు. పది ఎకరాల లోపు వారికి అసలే యివ్వడంలేదు. ఇది యథార్థమైన విషయము. పోతే ఎల్.ఎం.బి.స్.కు ఎలక్షన్స్ జరుగుతుంటే ప్రతి ప్రయినరీ బ్యాంక్‌లో నాలుగైదు వేల మెంబర్సు వుంటారు, వారు ఆ బ్యాంకు హెడ్ క్వార్టర్సుకు వచ్చి కార్యవర్గాన్ని ఎన్నుకోవడమనేది చిన్న విషయముగాదు, ఎంతోఖర్చు అవుతోంది అవినీతి చెరుగడానికి అవకాశము కనబడుతోంది. అందుకొరకు పీలైనంతవరకు యింజైరక్టు ఎలక్షన్‌కు పద్ధతి మార్గము వుంటే దానిని అన్వేషించాలని కోరుతున్నాము. పోతే డిస్ట్రిబ్యూషన్ ఆఫ్ కెమికల్ ఫర్టిలైజర్స్ గురించి ఎం. పి. సి. ఎఫ్, అది మాత్రము చాలా

ఘోరంగా వుంది. మల్టీపర్పస్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ద్వారా మనము భర్టిలైజర్స్‌ను డిస్ట్రిబ్యూట్ చేస్తున్నాము. ఆ సొసైటీస్ నూటికి 90 డీఫంక్టు అయినాయి. డిఫంక్టు అయిపోయి భర్టిలైజర్స్ తెచ్చుకొని కూడా అమ్మి తిరిగి డిస్ట్రిక్టు కో-ఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ సొసైటీకి చెల్లించకుండా మిస్ ఎప్రోప్రియేషన్ చేసి భర్టిలైజర్సు లేవడం మానివేసి రైతులకు అందుబాటులో లేకుండా చేశారు కొన్ని మల్టీపర్పస్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ డిస్ట్రిక్టు హెడ్ క్వార్టర్సులోనే భర్టిలైజర్సును అమ్మివేసి రైతులకు అందకుండా చేస్తున్నాయి. అందుకని డిస్ట్రిబ్యూషన్ ఆఫ్ భర్టిలైజర్స్ గురించి జాగ్రత్త తీసుకోవలసిన అవసరముందని చెబుతున్నాను. పోతే సెనంట్స్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ అనండి, లేకపోతే కోఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీ అనండి, ఏదైనా, మచ్చుకు నేను ఒకటి చెబుతాను. చెల్లూరు జిల్లాలో తిక్కవరం అనేచోట ఒక సొసైటీ వుంది. ప్రభుత్వము 200 ఎకరాల భూమిని సాగుకు అని యిచ్చింది, పట్టాకు యిచ్చింది, యీ 200 ఎకరాలలో 70, 80 మంది హరిజనులు వున్నారు, యీ సొసైటీలో-వారికి పట్టా యిచ్చింది గాని ఎద్దులు కొనుక్కోడానికి ప్రభుత్వము లోన్స్ యివ్వలేదు, మరమ్మత్తులు చేసుకోడానికి లోన్స్ యివ్వలేదు. వ్యవసాయము అభివృద్ధి చేసుకోడానికి లోన్స్ యివ్వలేదు. లోన్స్ ఇవ్వకుండా పట్టా ఇచ్చింది. దాదాపు 7, 8 సంవత్సరాల అయి వుండవచ్చు, వారికి పెట్టుబడి లేక సాగులోకి తేలేదు. అప్పులేనందువల్ల అయితే యీ 7, 8 సంవత్సరాల నుండి కిస్తు కట్టుమంటున్నారు, కట్టకపోతే యీ భూమిని తీసుకొని, సొసైటీ నుండి విడ్రాచేసి యిండివిడ్యువల్‌గా పట్టాలు యిస్తామని రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు శ్రైటెన్ చేస్తున్నది. అప్పు యివ్వకుండా 200 ఎకరాల భూమి మీద హరిజనులను సాగు చేయుమంటే వారు ఎట్లా సాగు చేయగలరు? అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. పోతే హావర్ మెన్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ, టాక్సి డ్రైవర్స్ సొసైటీ, రిక్షా డ్రైవర్స్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ, ఏదైనా కాగితాల మీదనే రవబడుతున్నాయి. కాని, ప్రజలకు మాత్రము అధికారులు అందుబాటులో లేనందువల్ల సరిగా గైడ్ చేయనందువల్ల ప్రభుత్వము వుద్దేశించిన సహాయము మాత్రము వారికి అందడము లేదని మనవిచేస్తున్నాను. గూడూరు టౌన్‌లో హావర్ మెన్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ పెట్టాలని ప్రయత్నము చేస్తే యింతవరకు పెట్టించలేకపోతున్నాము. ఎందుకంటే అధికారులు పీకర్ పెడన్స్‌కు అందుబాటులో లేనందువల్ల సకాలములో సరైనటువంటి గైడ్ లేనందువల్ల యీ యిబ్బందులు పడుతున్నాయి. లేబర్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్‌ను ఎంకరేజ్ చేయవలసిన కార్యత ప్రభుత్వము మీద వున్నప్పటికీ కాంట్రాక్టు వేయ్యి ఎంతవరకు మీరు యిస్తున్నారు లేబర్ కాంట్రాక్టు సొసైటీస్‌కు—కార్మికులకు ఒక సొసైటీస్‌గా ఏర్పడి యీ కాంట్రాక్టు పనులు చేసుకొని లాభాలు పొందాలని నిజమైన వుద్దేశము ప్రభుత్వానికి వుంటే ఎక్కడ ప్రిఫరెన్సు యిస్తున్నాడు. కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ఫర్ డెస్టిట్యూట్స్ వుమెన్ అండ్ విడోస్‌కు 71—72 లో 9 సొసైటీస్‌కు 8 లక్షల 60 వేల అప్పు యిచ్చి వున్నారు. 72—73 లో 2 లక్షలు యివ్వబోతున్నారు. ఉద్దేశము ఏమిటి? ఏ ఫలితములు యిచ్చారు? నోటులో వూరుక నే ప్రశ్నలకు. ఫీజిబిలిటీస్ కు యిచ్చారనే లేదు, సద్వినియోగం కావాలనే

వుద్దేశము వుంచే స్పెసిఫిక్ పర్పస్‌కు యిస్తే, ఆ పర్పస్ సర్వ్ అయిందా లేదా అనేది తెలియడానికి ఫాలో ఆన్ యాక్షన్ వుండాలని కోరుతున్నాను. రైతులను ఆందోళన పరుస్తున్న విషయము, యీ నాడు రైతులు వంద రూపాయలు అప్పు తెచ్చుకొనే స్థితిలోలేరు, మళ్ళీ మనీలెండర్స్ దగ్గరకు వెళ్ళి ర్ రూపాయల వడ్డీ యిస్తామని చెప్పినప్పటికి మీ భూమి మీదకు మేము రాలేము, ఆర్డినెన్సు అడ్డు వుందని మనీ లెండర్స్ చెబుతున్నారు. ల్యాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంక్సు ఇవ్వడము లేదు, సొసైటీస్ యివ్వడం లేదు, మరి అలాంటప్పుడు రైతులు ఏమి కావాలని ప్రశ్నిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ) యం. యస్. పి. ప్రసాదరావు:—అధ్యక్షా, పేదవారికి ముఖ్యంగా షెడ్యుల్డ్ కులాలవారికి బాల్యంనుంచి సేవచేస్తూ వారి అభివృద్ధికోరకు సహకార సొసైటీస్ నిర్మాణంలో ఎక్కువగా కృషిచేస్తూ అనుభవంవున్న మన సహకార మంత్రి సుబ్బారావుగారు యీ విధంగా యీ పద్దును తయారుచేసి సమర్పించి నందుకు సంతోషం వ్యక్తం చేస్తున్నాను. సన్నకారు ప్రజలకు బలహీనవర్గాలకు సహాయం చేయడానికి వారి అభివృద్ధికి కృషిచేయడానికి యీ నలభై లక్షలు కాకుండా సంవత్సరానికి ఒక కోటి రూ. లు కేటాయించినట్లయితే బాగుంటుంది. ఇంకేకాకుండా రిజా యానిట్స్, మోటారు యూనిట్స్‌కు ఉత్సాహంగా ఉండే విధంగా రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఎక్కువగా సొసైటీస్ నిల్పించి వారి అభివృద్ధికి పాటుపడాలని కోరుతున్నాను. యఫ్. యల్. సి. సొసైటీలను బాంక్సులో చేర్చుకోకుండా ఉన్నారు. ఇలా చేర్చుకోనందువలన వారు వ్యవసాయం చేసుకోవాలంటే వారికి అప్పులు తీసుకోడానికి వీలు ఉండడంలేదు. కాబట్టి యఫ్. యల్. సి. సొసైటీలను బాంక్సులో చేర్చుకునేట్లుగా ఏర్పాటుచేయాలని కోరుతున్నాను లాబర్ కాంటార్క్టు సొసైటీలున్నాయి. ఆ సొసైటీలకు పనులు కాంట్రాక్టుకు ఇవ్వడంలేదు. ఏ పని అయినా ఏ శాఖ అయినా సొసైటీలకే కాంట్రాక్టు ఇవ్వాలి. అలాగ కాకపోతే మనం ఉద్దేశించిన ఉద్దేశం నెరవేరదు. ఇప్పుడు పదివేల రూ.ల వరకూ వారికి కాంట్రాక్టుకు ఇవ్వాలని ఉంది. ఇప్పుడు తయారుచేసిన చట్టం ప్రకారంగా పదివేల రూ.ల వరకే ఇవ్వాలి. ఇప్పుడు ధరలు పెరిగాయి కాబట్టి యీ పదివేల రూ.లు పది వేల రూ.లకు పెంచాలని కోరుతున్నాను. లంక సొసైటీస్ యఫ్. యల్. సి.స్ మూడు సంవత్సరములనుంచి చామాపామ బట్టి ఉన్నాయి. ఇచ్చట పెద్ద పెద్ద భూస్వాములు రేట్లు పెంచడంవలన లంకలో రేట్లు పెచ్చుగా ఉన్నాయి. వారికి పంటలు లేక వరదలువచ్చి యిబ్బందిగా ఉన్నది. వారికి పంటలు లేవు కాని అప్పు మాత్రం మిగిలింది. కాబట్టి రేట్లు తగ్గించి నామినల్ రేటు వారికివ్వాలి. పెద్దవారు భూస్వాములు సొసైటీలకు అధ్యక్షులుగా ఉండి అక్రమాలు చేస్తూ బలహీనవర్గాలకు దొరకకుండా బ్లాక్-అపరేటివ్ సొసైటీలో డబ్బు తింటున్నారు. మనం ముఖ్యంగా పేదలకు బలహీనులకు సహాయం చేయాలి కాబట్టి అటువంటి సొసైటీలను లిక్విడేట్ చేయాలి. తరువాత సెంట్రల్ బాంక్సులో ఇంతవరకూ షెడ్యుల్డు కులాలవారికి స్థానంలేదు. వారికి ఆ బాంకులలో స్థానం కలిగించాలని

కోరుతున్నాను. బంజరు లంక భూములకు సంబంధించిన వ్యవసాయ వ్యక్తిగత హామీ పైన అప్పులు యిచ్చేటట్లుగా సొసైటీలు పర్మాటుచేయాలని కోరుతున్నాను. బలమైనవారు పెద్ద భూస్వాములు సొసైటీలలో స్థిరంగా ఉండడానికి, స్వంతం చేసుకొనడానికి అవకాశం లేకుండా రెండు టరమ్సు కంటే మించే సొసైటీలలో ఉండకూడదన్నారు. అది స్ట్రిక్టుగా అమలు జరిగేటట్లుగా చూడాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సుల్తాన్ సలాహుద్దీన్ ఓవైసీ - మిస్టర్ స్పీకర్ సర్ - అమృత్ బాంకీ కే తాల్లుక్ సే జో డిమాండ్ పేష్ కియే గయే హైం ఉస్కే తాల్లుక్ సే మైం చాహూంగా కే అమృత్ బాంకీ కే ప్రోగ్రామ్ కో అగర్ హమ్ మంజమ్ తరీకే పర్ అర్ వసీ బునియాదోం పర్ చలాయేం తో హమారే సామ్నే కోయీ ఏక్ బాఖాయిదా మంజమ్ ప్రోగ్రామ్ హో తో ఠీక్ హై. షహర్ హైదరాబాద్ మేం కయీ మసాయిల్ పైదా హోచుకే హైం - ఏక్ సర్ఫ్ ట్రాఫిక్ కా మసలా హై పోలీస్ కహ్తీ హై కే ట్రాఫిక్ ఇస్ కదర్ జ్యాదా హోచుకీ హై కే హమ్ రిక్షావోం కో మజీద్ లైసెన్స్ నహీం దే సక్తే - దూస్రా మసలా యే హై కే షహర్ మేం బేరోజ్గారీ బహుత్ జ్యాదా హై - కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ చలాయే జారహే హైం షహర్ మేం ఆటో రిక్షా కీ తాదాద్ బఢాయీ జారహీ హై - తాకే రిక్షావోం కీ తాదాద్ కో ఘటాయా జాసకే - ఠీక్ హై - లేకిన్ హమ్ దేఖ్ రహే హైం కే ఆటో రిక్షా కీ జో కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ బనాయీ గయీ హైం - ఉన్మేం సినకరోం లోగ్ దిల్చస్పీ లేరహే హైం - లేకిన్ అఫ్సోస్ కే సాథ్ కహ్నా పడ్తా హై కే ఆటో రిక్షా హాసిల్ కర్నే కే లిఏ లోగోం కో దో దో తీన్ తీన్ బర్స్ తక్ ఇంతిజార్ కర్నా పడ్తా హై - జిస్ కీ వజహ్ సే ఉస్ కీ ఆఫాదియత్ ఖత్మ్ హోజాతీ హై - ఇస్కే సాథ్ సాథ్ ట్యాక్స్ వాలోం కే లిఏ కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ బనాయే గయే - మైం నే ఖుద్ భీ ఇస్ మేం దిల్చస్పీ లేకర్ సొసైటీస్ బనానే మేం మద్ద్ దీ హై - లేకిన్ ముఝే యే దేఖ్కర్ దుఖ్ హోతా హై కే దో దో బర్స్ తక్ మోటర్స్ నహీం మిల్తీం - ఔర్ జబ్ మిల్ జాతీ హైం తో ఇస్ఫాత్ భీ పురానే ఖానూన్ కే తహ్త్ వసూల్ కియే జాతే హైం - యే ఖానూన్ పాంచ్ సాల్ పహ్లే బనాయే గయే థే - లేకిన్ అబ్ ఉన్ కీ ఖీమ్తేం బఢ్ గయీ హైం - ఔర్ ఉన్కీ మాలీ హాలత్ ఇస్ ఖాబిల్ నహీం రహీ కే వో పాంచ్ సాల్ పహ్లే కే ముఖర్రర్ కర్దా ఇస్ఫాత్ అదా కర్ సకేం - ఔర్ అగర్ వో ఇస్ఫాత్ అదా కర్తే హైం తో ఉన్కో అప్నీ బీవీ ఔర్ బచ్చోం కా పేట్ పాల్నా హోతా హై - అగర్ ఇస్ఫాత్ వక్త్ పర్ అదా నహీం కర్తే హైం తో ఉన్కీ గాడీయాం జప్త్ కర్లీ జాతీ హైం - ఔర్ ఉన్ లోగోం కో మజీద్ పరేషాన్ హోనా పడ్తా హై ఇస్ లిఏ బెహ్తర్ యే హోగా కే మౌజూదా హాలత్ కే తఖాజోం కో దేఖ్తే హుయే ఇస్ఫాత్ కో ఆసాన్ రఖా జాయే ఔర్ జ్యాదా సే జ్యాదా ఇస్ఫాత్ మేం రఖ్మ్ వసూల్ కీ జాయే తో మునాసిబ్ హై -

షహర్ హైదరాబాద్ కీ ఔర్ ఖుసూసన్ పురానే షహర్ కీ హాలత్ బహ్ దిన్ దిన్ గిర్తీ జారహీ హై - ఇస్ తాల్లుక్ సే మైం యే కహూంగా కే కోఆపరేటివ్ మినిస్టర్ - మీనిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ మినిస్టర్ ఔర్ హౌజింగ్ మినిస్టర్ యే తీనోం బైఠ్కర్ గౌర్ కరీన్ కే పురానే షహర్ కీ ఖస్తా హాలత్ కో కిస్ తరహ్ ఠీక్ కియా జాసక్తా హై - జిస్ తరహ్ హరిజనోం కే లిఏ హౌజింగ్ సొసైటీస్ బనాయీ గయీ హైం ఉసీ తరహ్ షహర్ కీ హాలత్ బెహ్తర్ బనానే కే లిఏ హౌజింగ్ సొసైటీస్ బనాయీ జాయీం ఔర్ ఉస్కే లిఏ

امداد باهمی کی انجمنوں سے مدد لیجائے میونسپل اڈمنسٹریشن سے بھی مدد لی جائے تو میں سمجھتا ہوں کہ شہر میں جو غلاظت ہے وہ دور ہوسکے گی اگر سسٹیمٹک طریقہ پر ہم آگے بڑھیں تو شہر کی خوبصورتی میں اضافہ ہوگا ۔ اس میں شک نہیں کہ ان کاموں کے لئے تھوڑا سا وقت درکار ہوگا ۔ منسٹروں میں باہمی رابطہ ضروری ہے اگر یہ منسٹرس مل کر بیٹھیں تو یہ کام ہوسکتا ہے۔ لیکن ہونا یہ ہے کہ یہاں تقریریں ہوتی ہیں ۔ اور اوسکا جواب بھی دیا جاتا ہے۔ لیکن نتائج کچھ بھی برآمد نہیں ہوتے ۔ عوام میں یہ احساس پیدا ہورہا ہے کہ کروڑہا روپیہ کے مطالبات پیش کئے جاتے ہیں اپوزیشن کی جانب سے تنقید کی جاتی ہے۔ لیکن نتائج خاطر خواہ نہیں نکلتے ۔ میں نے جو تجاویز منسٹرصاحب کے سامنے رکھے ہیں اون کو قبول کرلیاجائے تو میں سمجھتا ہوں کہ اسکے مفید نتائج برآمد ہونگے ۔ شہر میں پھیلی ہوئی بیزروگاری کو دور کرنے کے لئے بہت سی اسکیات ہیں لیکن میں چاہونگا کہ اس اس کے لئے آسان شرائط رکھے جائیں اور اور بائی لاز بھی آسان قسم کے رکھے جائیں رکشارانوں کی انجمن امداد باہمی بنائی جائے ۔ آپ کے اصول تو اچھے ہوسکتے ہیں لیکن ایک رکشا چلانے والا پڑھالکھا نہیں ہوتا اس لئے جب مدد لینے کے لئے وہ آپ پاس آئے تو آپ کے محکمہ کی طرف سے اوسکو بینک سے قرض دلوانے کا انتظام کیا جائے تا کہ وہ اپنے لئے ایک ذاتی رکشا فراہم کرسکے ۔ ورنہ اوسکو روزانہ دو تین روپیہ مالک رکشا کے حوالے کرنا پڑتا ہے۔ جس طریقہ سے آٹور کشا اور ٹیکسی کے لئے انجمن بنائی گئی ہیں اوسی طرح رکشا والوں کے لئے انجمن امداد باہمی بنائی جائے تا کہ وہ لوگ ذاتی سیکل رکشا کے مالک ہوسکیں ۔ کوآپریٹیو سوسئٹ کا مقصد ہیکہ اس سے غریب لوگوں کو فائدہ پہونچے لیکن آج کل کوآپریٹیو سوسئٹ اس طرح چل رہا ہے کہ غریب اور بھی غریب ہوتے جارہے ہیں ۔ اور دولتمند فائدہ اٹھارہے ہیں ۔ آخر میں میں منسٹر صاحب سے کہونگا کہ وہ سیکل رکشا کی انجمن بنائیں اور پرانے شہر میں اولڈ سٹی ہاوزنگ سوسایٹی بنائیں تا کہ لوگوں کے رہنے کے لئے مکان مل سکیں ۔

(శ్రీ ఓ. వెంకట సుబ్బయ్య (వెంకటగిరి) :— అధ్యక్షా, ముందుగా ఒకటి మనవిచేస్తున్నాను. పత్రికా విలేకరులకు ఒక మనవి. నా పేరు వి. వెంకట సుబ్బయ్య అని, పి. వెంకట సుబ్బయ్య అని, డి. వెంకట సుబ్బయ్య అని రకరకాలుగా వస్తున్నారు. దయచేసి ఓ. వెంకట సుబ్బయ్య అని వ్రాయాలని మీ ద్వారా వారిని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా మన సహకార శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టినటువంటి పద్దును హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు వారికి చేస్తున్నాను. ఈ పద్దుకు 2,87,88,000 రు. లు కేటాయించారు. ఇది ఒక విధంగా సంతోషం, ఒక విధంగా దుఃఖం కలిగిస్తున్నది. ఎందువల్లనంటే—ఎక్కువ డబ్బును కేటాయిచే నదిని

యోగం కాలేదని మెంబర్సు విమర్శించడంవల్ల ఒక విధంగా సంతోషం దుఃఖం ఎందుకంటే—ఇది చాలా ముఖ్యమైనటువంటి విషయం కాబట్టి ఎక్కువగా ఇచ్చి ఉంటే బాగుండునని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత ఈ సహకార సంఘాలలో కొన్ని విషయాలు మిత్రులు చెప్పారు, నేను కూడా లాస్టు ఇయర్ చెప్పాను. సహకార సంఘాలలో చక్కటి సహకార భోజనం చేసేదానిలో ఉందని మనవిచేసారు. అది వాస్తవమని తమద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. అయితే ఈ సంవత్సరం ఇందులో ఒక ప్రత్యేకత ఉంది. ఈ నోటు చూస్తే ఈ సహకార సంఘాలు సమాజంలోని బలహీన వర్గాల సముద్ధరణకు ఎక్కువ పాటు పడినట్లు కనిపిస్తున్నది. 1971-72 వరకు46.68 లక్షల రు. లు ఖర్చు చేస్తే ఈ సంవత్సరం 102.62 లక్షల రు. లు వరకు వ్యయం చేయదలచుకున్నారు. అందుకు చాలా సంతోషం. ఈ విషయం గౌరవనీయులైన మంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. తరువాత సొసైటీ విషయాలు గురించి ఆలోచిస్తున్నారు. మా తాలూకాలో చూస్తే అప్పుడే లిక్విడేట్ అయిపోయినాయి. ఇవి సక్రమంగా పని చేయనందువల్ల లిక్విడిట్ అయిపోయినాయి. మా తాలూకాలో రూరల్ బ్యాంకు ఉంది, అది లిక్విడేట్ అయిపోయింది. మైన్సు సొసైటీ ఉంది. అది లిక్విడేట్ అయిపోయింది. మహా సముద్రం సొసైటీ అని ఉంది. వేమ దానిని గురించి ఒక ప్రశ్న కూడా ఇదివరకు ఇచ్చాము. అందులో ఒక పెద్ద మనిషి 24 లక్షలు భోంచేసారు. అవి ఇతరులమీద ప్రవాసాడు. కోర్టులో కేసు చేసారు. కనుక ఇటువంటి విషయాలలో ప్రభుత్వంవారు ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించి ఇటువంటి పెద్ద మనుష్యులను సహకరించకూడదని నుంచవిచేస్తున్నాను. తరువాత సన్నకారు రైతులకు, వేద రైతులకు, కార్మికులకు ఒక పథకం ఏర్పాటు చేసి ఉన్నారు. అది నల్గొండ, కడప, విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో ఏర్పాటు చేసాను. చాలా సంతోషం వెనుకబడిన జిల్లాలు ఇంకా ఉన్నాయి. మా జిల్లాలలో 11-2 తాలూకా తప్ప మిగిలిన తాలూకాలన్నీ వెనుకబడినవే. అందువల్ల మా జిల్లాకు కూడా ఈ పథకాన్ని మంజూరు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మా తాలూకాలో ఎలక్ట్రిసిటీ కన్జర్సు స్కీము వచ్చింది. చిన్న రైతులందరికి అప్పులు కావాలి. మేము దానికి దరఖాస్తులు కూడా పెట్టాము. వానిని వెంటనే మంజూరు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. తరువాత రిక్షా సంఘాలు అని చెప్పారు. 4 సంఘాలకు స్టేట్ గవర్నమెంటు 107 ఇచ్చింది. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు 140 ఇచ్చింది. మొత్తం 247. అయితే రాష్ట్రంలో తిరిగేవి 165 అన్నారు. మిగిలిన 92 రిక్షాలు ఏమైపోయాయో పరిశీలించవలసిందిగా ప్రార్థిస్తున్నాను. తరువాత వినియోగదార్ల స్టోర్సు 727 ఉన్నాయని అన్నారు. వీటిని ఇంకా ఎంత తగ్గిస్తే అంత మేలు అని నా ఉద్దేశం. ఎందువల్లనంటే ఈ స్టోర్సు పేరుకు మాత్రం ఉన్నాయి. కాని చక్కగా జనసేవ లేనిది ప్రభుత్వానికి కట్టకుండా ఉండే దానికి ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. కాబట్టి వీటిని ఎంకరేజ్ చేసేకంటె డిస్ కరేజ్ చేయడం మేలని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత ముద్రణ సహకార సంఘాలు, కార్మిక సహకార సంఘాలు అని చాలా చెప్పారు. అన్నింటి కంటె ఈ కార్మిక సహకార సంఘాలు ఎక్కువగా మ్రగ్రనర్యులు వృద్ధి చేయించి చిన్న రైతులకు, కార్మికులకు ఎక్కువ సహాయ పడవలసిందిగా

కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా ఇప్పుడు ఎస్టైన్‌మెంటు జరుగుతున్నది. మనం లీజు పట్టాలని తయారు చేసాము దానిని బాగు పరుచుకోవాలంటే ఎక్కడా కూడా అప్పులు పుట్టడం లేదు. మీ రూల్సును ఏమైనా మార్చి హరిజనులకు, గిరిజనులకు వెనుకబడిన ప్రజలకు ఈ ఎస్టైన్‌మెంటు లాండ్సుకి అప్పులు ఇప్పించే ప్రయత్నం చేయాలని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సహకార సంఘాలలో పలు విధాల ప్రయత్నించి వీనిని సరైన పద్ధతులలో నడిపించాలని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. రంగదాసు (కొల్లాపూర్) :— అధ్యక్షా, నాన్ కోఆపరేషను డిమాండుని మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టారు. వారే సహకారంతో కోఆపరేషను చేయడం లేదు. ఇవి నాన్ కోఆపరేషను డిమాండ్సు అనడంలో సందేహం లేదు. ఏదైనా డిమాండ్సు వచ్చినప్పుడు వాటిని పెట్టేటప్పుడు తమ డిమాండు యొక్క వద్దు ఎంతైతే ఉంటుందో అది కనపడడం ఆచారం. కాని ఎందుకో ఆ క్రమం వారు ప్రవేశపెట్టే డిమాండుతో తీసుకోలేదు. కాకపోతే అది అంతా వెలకగా వెలకగా, ఆక్కడ కొంత అక్కడ కొంత ఏమైనా దొరికితే అది అంతా ఒక చోటికి చేరిస్తే అది కోఆపరేషను అయిపోతుందేమో తప్ప ఇతర డిమాండ్సును చూపించినట్లు వారు ఇందులో చూపించలేదు. ఈ నాన్ కోఆపరేషను ఆ మంత్రిగారికి క్రింద అధికారులు ఈ రకంగా తగలగట్టడం విచారకరం. వీది ఎట్లా ఉన్నా 2,87,89,000 రూపాయల డిమాండును మనకు ఈ రోజు ఇచ్చినటువంటి ఎజండా కార్యక్రమంలో చూపించినారు. సరే, ఈ కోఆపరేషన్‌లో ఉన్నటువంటి అవకతవకలు గురించి మిత్రులు అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చారు అక్కడ ఏ విధంగా కాజేస్తూఉంటారనేది. ఈవిధంగా కాజేయడం అనేది ఈ ఒక్క డిపార్టుమెంటులోనే కాదు, అన్ని డిపార్టుమెంట్సు అట్లాగే తయారైనాయి. అయితే ఇది ప్రజలకోరకు ఈ కోఆపరేషన్ పద్ధతిలో డబ్బు సహకారము ఇవ్వగలిగిందా, ఎంతవరకు ఇవ్వగలిగింది అంటే ప్రభుత్వము దానికి అంగీకరించింది. వారు ఇచ్చిన డిమాండు వివరణలో సహకారోద్యమ సమస్యలను వీటో ఒక ప్రభుత్వ శాఖలోని అసమర్థతకు, అవినీతికి సంబంధించిన సమస్యలుగా భావించారు. వాస్తవానికి మన భవిష్యత్తు యావత్తు అభ్యుదయ స్థితిలో ఉన్నదని గమనించాలి. ఈ మాత్రము మంత్రిగారు చెప్పినందుకు సంతోషము. కాని దీనిని సంస్కరించడానికి అలాగే పట్టుదలతో చేస్తారని విశ్వసిస్తున్నాను. ఒక దురభిప్రాయము మనకు ఉన్నది. ఈ డబ్బు ఏదైతే ఉన్నదో ప్రభుత్వముది ఆ డబ్బు ప్రజలకు ఇచ్చారు. కొన్ని సొసైటీలలో కొన్ని లక్షల రూపాయలు తినేశారు. అది ఎన్కయిరీ చేయిస్తాము, పోయినటువంటి డబ్బును రాబట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని తృప్తిపడుతుంది ప్రభుత్వము. కాని ఆ ప్రభుత్వమే ఇది ప్రజల సొత్తు అనుకొంటేమాత్రము ఈ విధంగా కోటాను కోట్లు దుర్వినియోగము జరుగుతూఉంటే అది ప్రజలసొత్తు అయినప్పుడు దీన్ని గురించి అడిగేవాళ్ళు ఉన్నారని తెలిసినప్పుడు, దానిని అరికట్టడానికి కఠినమైన చర్యలు తీసుకోడానికి ఈ ప్రభుత్వముగాని అనధికారులుగాని శ్రద్ధవహించకపోతే

ఇక ఈ కో ఆపరేషన్ ఏమికావాలో భగవంతునికే తెలియాలి. ఇది జవాబు దారిగా ఉన్న ప్రభుత్వముకాదా ? సహకార సంఘాలద్వారా చిన్న రైతులకు డబ్బుఇస్తామని చాలా గొప్పగా మనము చెప్పుతున్నాము. నిజంగా ఇది ఈరోజు మాటలలో ఉన్నది. లాండ్ మార్ట్‌గేజి బ్యాంకులనుంచి 2½ ఎకరాల లోపుల ఉన్నవారికి డబ్బు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వము ఆదేశించిందని మన ముఖ్యమంత్రిగారు అసెంబ్లీలోకూడ ప్రకటించారు. కాని మిగతాచోట్ల సంగతి వాకు తెలియదుగాని మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో చిన్నరైతులు అందరుకూడ అప్పులు తీసుకోలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. వాళ్ళకు అప్పులు అందడంలేదు. ఈ జిల్లా తాలూకా మార్కెటింగ్ సొసైటీలద్వారా లక్షల రూపాయలు దుర్వ్యయము అవుతున్నదని తెలిసి ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు ? ఈ జిల్లా మార్కెటింగు సొసైటీలలో జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్‌కు సంబంధించి వాళ్ళ కొడుకులు, అల్లుళ్ళు, వాళ్ళ బంధువులు ఈ కమిటీలోకి తీసుకొనబడుతారు. ఒక్కొక్క సొసైటీలో 8 లక్షలు మొదలుకొని 40 లక్షల వరకు కాజేసిన సందర్భాలు ప్రభుత్వదృష్టికి వస్తూఉంటేకూడ, వాటిని ప్రభుత్వం పరిశీలించడంలేదు. ఆ విధంగా ఉన్నప్పుడు, వాళ్ళు యింకా కొంత డబ్బు సంపాదించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఫర్టిలైజర్సు భోగట్టాచూస్తే, ఈ ఫర్టిలైజర్సు ఆ కమిటీసుకు ఇవ్వడంద్వారా లక్షలు దుర్వినియోగముచేసి అవి రాకుండాచేసి ఆ విధంగా సహకార సంఘాలకు తీరనిదెబ్బ తీసిన సంగతి తెలుసు. అలాంటి పెద్దమనుష్యులు ఈ రకంగా చేస్తూఉంటే, ఇది ప్రభుత్వము ఆరికట్ట లేకపోతే, ఇది ఒకవిధంగా అటువంటి దుర్వినియోగానికి దోహదము చేసినట్లు అవుతుందని ప్రజలు ఎందుకు అనకూడదు. ఇకసూపర్ బజార్లు పెట్టారు. వీటి ద్వారా ఎవరు లాభపడుతున్నారంటే, ఆ ఉద్యోగులు లాభపడతారు. జిల్లాలలో పెట్టినటువంటి ఈ సూపర్ బజార్లుద్వారా ఆ కమిటీ అధ్యక్షులువారు కాజేయడానికి అవి ఉపయోగపడుతున్నాయేతప్ప మిగతా ఎవరికి ఉపయోగపడడంలేదు. అందువల్ల ఈ సూపర్ బజార్ల విషయంలో మంత్రిగారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇంకొకటి ఎవరైతే ఈ సూపర్ బజార్లలో లక్షలు కాజేసినారో వాళ్ళనే మళ్ళీ ప్రసిడెంట్సుగా పెట్టడం జరుగుతున్నది. వాళ్ళకు డబ్బు ఇస్తున్నారు. అది ప్రభుత్వము డబ్బుకాదు, అది ప్రజలడబ్బు. మరి ప్రజలడబ్బు ఆ విధంగా దుర్వ్యయము అవుతూఉంటే దానిని అరికట్టడానికి ఏమీ ప్రయత్నం చేయడంలేదు ; అందుకు తగిన చర్యలు ఏమీ తీసుకోవడంలేదు. ముఖ్యంగా ఈ లాండ్ మార్ట్‌గేజ్ బ్యాంకుల ఎలెక్షన్సువద్దకి మాత్రము మార్చాలి. దానిలో కొన్ని వేలమంది మెంబర్లు ఉంటారు. సమితి ప్రసిడెంటు ఎలెక్షన్‌లో జరిగేంత తతంగము, కొన్ని వేలరూపాయలు ఖర్చుచేసే పరిస్థితి ఉన్నది. అందువల్ల ఆ ఎలెక్షన్ పద్ధతి మారాలి. ఏ గ్రామంలో ఎంతమంది సభ్యులు ఉంటారో ఆ సభ్యులు ఒకరిని డెలిగేట్‌గా పంపిస్తే, ఆ రకంగా క్రింది గ్రామాలలో డెలిగేట్సు అందరుకలిసి ఆ కమిటీని ఎన్నుకునే అవకాశము కల్పించాలి. వీలైనంత త్వరలో ఈ మార్పు తేవాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఇంతకంటే ఎక్కువచెప్పలేను. కాని మళ్ళీ ఒకసారి ప్రభుత్వాన్ని, ప్రభుత్వాధికారులమ పాత్రిస్తున్నాను, ఈ డబ్బు ప్రజలడబ్బు, దీనిని కాపాడడంకోరకు మీరు ఇక్కడఉన్న గార్డియన్సు, దీనిని

దుర్వినియోగము చేస్తున్నందువలన వచ్చే ఫలితము విప్లవాత్మకంగా ఉండేరీతిగా చేయవద్దు, ఇప్పటికైనా, ఈ విషయాలన్నిటిని చర్చించి, పరిశీలించి, ఈ లోపాలను గమనించి, వీటన్నిటిని సరిదిద్దడానికి అఫిషియల్స్‌తోను నాన్–అఫిషియల్స్‌తోమ ఒక కమిటీవేస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. సత్తిరాజు (శాళ్లరేవు) :—అధ్యక్షా, మంత్రివర్యులు ఈ సభకు సమర్పించిన ఈ డిమాండును నేను పూర్తిగా బలపరుస్తూ వారికి నేను కృతజ్ఞత తెలుపుకొంటున్నాను. మంగలవాళ్ళకు ఒక సొసైటీ, చాకలివాళ్లకు ఒక సొసైటీ, కుమ్మరివాళ్ళకు ఒక సొసైటీ, కూలివాళ్ళకు ఒక సొసైటీ, ఈ సొసైటీలన్నీ ఎందుకో అర్థం కావడంలేదు. ఈ సొసైటీలవల్ల ఎవరికి డబ్బు అందుతుందో వారు అర్థంకావడంలేదు. సొసైటీ ఉన్నదిగాని డబ్బులేదు అంటే ఈ సొసైటీలు ఎందుకు పెట్టాలి; ఎందుకు డబ్బు ఇవ్వడంలేదు, దీనిని మంత్రివర్యులు సావధానంగా విచారించి, పరిశీలనచేసి తగు చర్య తీసుకోవలెనని మనవి చేస్తున్నాను. సొసైటీఅంటే కేవలం పేదవారికని చెప్పేదే సొసైటీ. సొసైటీ అనేది పేదవారికే కావాలి, ధనవంతులకు అక్కరలేదు. కాని ఈ సొసైటీ పెదవారికే అయినప్పటికి ఈ సొసైటీలో ధనవంతులకే స్థానముతప్ప, పేదవారికి అక్కడ ఏ రకంగామ స్థానము లేకపోవడం చాలా విచారకరమైన విషయము. సెంట్రల్ బ్యాంకులోకి చూడండి. అక్కడ అంతరు ధనవంతులే ఉంటున్నారు. డెలిగేట్‌గా గాని మెంబరుగా గాని పేదవారు ఉన్న సెంట్రల్ బ్యాంకును మేము చూడలేదు. అందుచేత ప్రతి సెంట్రల్ బ్యాంకులోను 1, 2 హరిజన స్థానాలు కల్పిస్తే బాగుంటుంది. ఆ రకంగాచేస్తే పేదవారికి న్యాయము చేకూరుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. వీటిని పరిపాలించేటువంటి ధనవంతులు, పెద్దవారు 20 లక్షలు, 40 లక్షలు, 50 లక్షలు ఈ విధముగా తినివేస్తున్నారు అని ప్రతివారు చెప్పుతున్నారు. ఈ విధంగా ఎందుకు జరుగుతున్నది, ఎలాగు ధనవంతులు తినివేస్తున్నారు, దీనిని ఎలాగు ఆరికట్టాలి, అనేది పరిశీలన చేయవలసిన అవసరంలేదా. పేదవారికి తినడానికి అన్నము లేదు. ధనవంతులకే ఇంకా ధనము దొరుకుతున్నది. ఈ విధంగా దుర్వినియోగము, అక్రమము జరుగుతూఉంటే, పేదవారికి అన్యాయము జరుగుతుంటే దీనికి సంబంధించిన డిపార్టుమెంటుగాని, డైరెక్టరుగాని దీనినిచూస్తూ ఊరకుంటున్నారా లేక దీనిపైన ఏమి చర్య తీసుకొంటున్నారు ? ఎవరైనా వీరవాడు ఒక రూపాయి దుర్వినియోగము చేసినా, ఇన్వెస్టవచ్చినా వారివద్దనుండి నిర్దాక్షిణ్యంగా వసూలు చేస్తారు. మరి ధనవంతులు ఇంత అక్రమంగా, అన్యాయంగా అంత డబ్బు కాజేస్తూఉంటే ప్రభుత్వముగాని, డిపార్టుమెంటుగాని దీనిని ఎందుకు పరిశీలించకుండా ఉన్నదో అర్థంకావడంలేదు. సొసైటీలో అప్పు ఇవ్వడం అనేది పేదవారికేగాని ధనవంతులకు గాదు. సహకార సంఘము అంటే ఆ సహకారం పేదవారికి ఇచ్చేటటువంటిది అనే. కాని ఆ రకంగా ఈ సంఘాలు పేదవారికి ఉపయోగపడడంలేదు అని మనవిచేస్తున్నాను. చూడండి, 10 లక్షలు ఉన్న

భూస్వామికి అప్పు దొరుకుతుంది. కాని హరిజనునికి దొరకదు. అతనికి 10 ఎకరాలు భూమి ఉన్నదా అంటె లేదు, ఎక్కడనుంచి తెస్తాడు, భూమి, ఆస్తి, ఇల్లు లేకపోవటంవల్ల పేదవాడికి అప్పు ఇవ్వటంలేదు. పేదవారికి అప్పులిస్తున్నామని అంటారేమిటి ? పేదవాడికి అప్పు ఇవ్వము అసండి. మనిషి ఇండివిడ్యువల్ కెపాసిటీనిబట్టి. అతని వ్యక్తిత్వాన్నిబట్టి అతనికి అప్పు ఇవ్వాలి తప్ప, పేదవారిని హరిజనులను ఇల్లు చూపించమంటే, భూమి చూపించమంటే ఎక్కడ నుంచి చూపిస్తాడు ? హరిజనులకు వెయ్యి రూ.లు విలువచేసే ఇల్లు కూడ ఉండదు. అటువంటి హరిజనులు బ్యాంకులనుంచి అప్పులెట్లా తీసుకోగలరు ? హరిజనులకు, వికర్ సెక్షన్స్‌కు పేదవారికి అండదండలు సహకారం యీ డిపార్టుమెంట్ కలిగించకుండా ఉన్నది. ఈ సహకార శాఖ డైరెక్టర్ శ్రద్ధ వహించి సమానమైన సక్షతతో సమబుద్ధితో దీక్ష కంకణం వహించి యీ పేదవారికి సహకారం అందించి, యీ పేదవారిని పునరుద్ధరించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. సహకార శాఖా మాత్యులు వికర్ సెక్షన్ నుంచి వచ్చిన మంత్రి గారు కాబట్టి వారు జాగ్రత్తగా పరిశీలించి, సింహావలోకనం చేసి, పర్యావలోకనం చేసి యీ వికర్ సెక్షన్‌కు సంబంధించిన సొసైటీలకు సరైన న్యాయం చేస్తారని ఆశిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా, సాంఘిక సంక్షేమానికి సహకార ఉద్యమం అత్యవసరమైనటువంటిది. అందుకు సందేహం లేదు. దురదృష్టవశాత్తు ఇపుడు మన సహకార డిపార్టుమెంటు యీ మూల సూత్రాన్ని కాలదన్నిందని చెప్పవలసి ఉంటుంది. రాజకీయాలలో ఉన్నటువంటి దుష్ట లక్షణాలన్నీ యీ సహకార డిపార్టుమెంటులో సంప్రాప్తం అయినవి. ఎందుకంటె రాజకీయ నాయకత్వం యీనాడు సహకార ఉద్యమాన్ని తనకు కీలుబొమ్మగా తయారు చేసుకొన్నటువంటిది. వారు తమ డౌట్‌లను, తమకు ఉపయోగపడే మనుష్యులను యీ సహకార ఉద్యమంలో, కోపరేటివ్ బ్యాంకులలో, సెంట్రల్ బ్యాంకులో, సహకార సంస్థలలో చొరబడనివ్వటం—వారు పూర్తిగా ప్రభుత్వ ధనాన్ని, ప్రజల ధనాన్ని దుర్వినియోగం చేసే దుస్థితి వచ్చింది. ఒక వికర్ సెక్షన్‌కు సంబంధించిన మంత్రిని సహకార ఉద్యమంలో వేసినంత మాత్రమున సహకార ఉద్యమం బాగుపడదు, ఈ సహకార ఉద్యమం బాగుపడాలన్నట్లయితే శాఖా బలమైన వ్యక్తిని ఇందులో వేయాలి. చిన్న సొసైటీ మొదలుకొని, పైన ఉన్నటువంటి కీలకమైన సొసైటీలవరకు—యీ ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని ఆక్రమించిన మనుషులు అందులో స్థానం కల్పించుకొని పదవి సంపాదించి డబ్బు దుర్వినియోగం చేయటమే ప్రధానంగా పెట్టుకొన్నవి. కాకినాడలో మార్కెటింగ్ కోపరేటివ్ సొసైటీలో ఆడిటింగ్‌కు వెళ్ళిన ఒక వ్యక్తిని అమాంతంగా ఫంచేశారు. అందులో ఉన్న అసామి ఆ సహకార ఉద్యమంలో డబ్బు తిని వేశాడు. అది ఆడిట్ చేస్తున్న వ్యక్తిని చంపివేశారు. అతడు అదృశ్యమైపోట్లు చెప్పారు. ఈ రోజు వరకు దానిని గురించి దిక్కూమొక్కూ లేదు. వేమ గత శాసనసభలో ప్రశ్నించాము. ఇప్పటికీ ప్రభుత్వం దానిని గురించి ఏమీ తెలియక

జేయలేదు. ఈ నాడు సహకార ఉద్యమంలో—కన్స్యూమర్స్ కోపరేటివ్ స్టోర్స్‌లలో ప్రభుత్వాన్ని ఆక్రమించిన మనుషులను పెట్టారు. అందులో లక్షల రూపాయలు దుర్వినియోగం అవుతున్నవి. వారు ముఖ్యమంత్రిని, ఇతర మంత్రులను ఆహ్వానించటం, మంత్రులతో మిత్రత్వం చేసుకొనటం, ఈ విధంగా ప్రజల సొత్తు దుర్వినియోగం అవుతున్నది. పూర్వం బ్రిటిష్ వారు పాలించినపుడు—సహకార ఉద్యమానికి కనీసం నీతి నియమము ఉండేది. ఇపుడు యీ డిపార్టుమెంట్ మంత్రి చెప్పినట్లు వినాలి. రాజకీయ నాయకులు చెప్పినట్లు వినాలి. తమ మనుష్యులు ఉన్న సొసైటీలను రిజిస్టర్ చేయటం, తమకు ఇష్టం లేని మనుష్యులు ఉన్న సొసైటీలను తొక్కకుండా చేయటం జరుగుతున్నది. మంత్రిగారు యీ మధ్య రిఫా సంఘాలు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. బాగానే ఉంది. అసలు అవి రిఫా సంఘాలుగా ఉన్నాయా, ఏమిటి, అన్నది విచారణ చేయాలి. పిఠాపురం, కాకినాడ, పెద్దాపురం మొదలైన చోట్ల తమ తమ డౌట్స్‌ను తమ మనుష్యులను ఎవరిని ఆ సొసైటీలలో పెడితే తమ ప్రత్యర్థులను ఎదుర్కొనవచ్చును, అమాయకులను మోసం చేయవచ్చును, అనే విధంగా వ్యవహారం సాగుతున్నది. ఈ శాఖ మంత్రిగారు అమాయకులు అయన అసమర్థతను చూసుకొని కొంత మంది డౌట్స్ తయారు కావటం వారిని తప్పుడు మార్గంలో పెట్టటం జరుగుతున్నది. రిఫా సంఘం రిజిస్టర్ చేయమని సుమారు 200 మంది డబ్బు డిపాజిట్ చేసిసప్పటికీ—కలెక్టర్ నుంచి సైవరకు నిర్లక్ష్యం చేసి—అది రిజిస్టర్ చేయకుండా ఉన్నారు. 30, 40 సంవత్సరాలక్రితం బ్రిటిష్ వారు పాలించే రోజుల్లో కాంగ్రెస్ వారు వారిక్రింద పనిచేసే రోజుల్లో రిఫా పుల్లర్ సొసైటీలను బ్యాంకులకు అనుబంధ సంస్థలుగా ఉంచుకొన్నారు. ఇపుడు సామాన్యమైన వర్కర్స్ సంఘాలను బలపరుద్దాము అనే విషయం లేకుండా ఒక సొసైటీ ఉండగా—తమ డౌట్స్‌తో ఒక సంఘం ఏర్పాటు చేసుకొని—ఒక సొసైటీ ఉండగా ఇంకొక సొసైటీ ఉండకూడదని అంటారు. ఒక సొసైటీ తమకు అనుకూలమైతే దానిని పునరుద్ధరిస్తారు. అది ఉన్నప్పే లెక్క వేసుకొంటారు. ఆ సొసైటీ తమకు అనుకూలం కాకపోతే అది లేనప్పే చెబుతారు. ఎవరైతే అవినీతి పరులో, ఎవరైతే తమ డౌట్స్‌గా ఉంటారో, వారిచేత, తమకు కావలసిన వారిచేత, ఒక సొసైటీ సృష్టిస్తారు. పూర్వం ఉన్న మంత్రిగారు కోపరేటివ్ మోటార్ టాక్సీ అని పెట్టారు. వారు ఆ డబ్బు తినివేశారు. వారిపైన చర్య లేదు. దాంట్లో రాజకీయ నాయకుల చెయ్యి ఉంది. డిపార్టుమెంటు చెయ్యి ఉంది. 100 సంవత్సరాలక్రితం కారల్‌మార్క్స్ ఫ్యాక్టరీ ఇన్స్‌పెక్టర్స్ రిపోర్టు ఆధారం చేసుకొని పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని విమర్శించారు. నేను ఉద్యోగులలో నిజాయితీ లోపించి మంత్రులకు రాజకీయ వాదులకు తొత్తులుగా తయారైనారు. కాకినాడ ఫిషర్‌మెన్ కోపరేటివ్ సొసైటీ ఉంది. అందులో డబ్బు తినివేయటం వ్యాపారమైంది. కోపరేటివ్ డిపార్టుమెంట్‌ను కంప్లీట్‌గా ఓవర్‌హాల్ చేయాలి. 40 సంవత్సరాలనుంచి కోపరేటివ్ డిపార్టుమెంట్ యొక్క భోగట్టా నేను చూస్తున్నాను. పూర్వం బ్రిటిష్ కాలంలో ఉన్న నిజాయితీ ఇపుడు లేదు. ఇపుడు అమాయకులైన మంత్రిగారిని ఉపయోగించు

కొంటున్నారు. ఆయనను తప్పుడు మార్గంలో పెట్టి, తప్పుడు అలవాట్లలో పెట్టి యీ డిపార్టుమెంటు రోజులు గడపాలని చూస్తున్నది. మంత్రిగారిని అమాయకంగా ఉండవద్దని చెబుతున్నాను. ఈ కోపరేటివ్ డిపార్టుమెంటు చాలా కష్టపడి పని చేయాలి. పైనుంచి క్రిందవరకు దీనిని ఓవర్ హాల్ చేయాలని కోరుతున్నాను. చాలా మంది అవినీతిపరులు ఈ కోపరేటివ్ డిపార్టుమెంటులో స్థానం పొందారు. మంత్రిగారు ఏమీ చేయలేరు. ఎవరి రికమెండేషనో వస్తుంది. చేయకపోతే తమ హోదా పదవి పోతుందేమోనని భయంకరమైన పరిస్థితిలో పడిపోతున్నారు. ఈ దేశంలో సమర్థత కలిగినవారు, న్యాయ ప్రవర్తన కలిగినవారు ప్రజలయొక్క యోగక్షేమాలకు అనుకూలంగా ఉన్న వారు రాణిస్తారు గాని మిగిలినవారు రాణించరు. కోపరేటివ్ డిపార్టుమెంట్ గురించి చెప్పుకోవటమే సిగ్గుచేటని భావిస్తున్నాను.

శ్రీమతి సుమిత్రాబాయి :—ఊరికే జనరల్‌గా అట్లా చెబితే ఏమి లాభం? ఫలానా చోట ఇట్లా జరిగింది అని చెబితే చాలా బాగుంటుందని చెబుతున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—గౌరవనీయ్యురాలు వినడం పొరపాటు చేసినది అనుకుంటున్నాను. ఒక ఆఫీసర్ న్యాయంగా కాకినాడలో ఆడిట్ చేసేటప్పుడు వానిని చంపేశారు అన్నాను. ఇంకా అంతకంటె ఏమి కావాలి? ఫిఫ్టీ మెన్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ కాకినాడలో తినివేశారని చెప్పాను. అది పోయింది అని చెప్పాను. మార్కెటింగు సొసైటీ కాకినాడలో యున్నది. తినివేశారు అని చెప్పాను. అక్కడ వర్కర్స్ పెట్టుకొనే సొసైటీ కాకుండా షెల్ట్‌తో సొసైటీ సృష్టించారు అని చెప్పాను. ఇంకా కావాలంటే గ్రంథ్యురాలికి సావకాశంగా భోదిస్తాను.

శ్రీ రామచంద్రరావు కరనం (మెదక్) :—అధ్యక్షా, ఒకవైపు సోషలిజం వైపు నడవాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించుకొన్న రోజులలో సహకార సంస్థల యొక్క పాత్ర గణనీయంగా యున్నది. ప్రాథమిక సహకార సంఘాలు బీద రైతులకు చాల సహకారాన్ని చేస్తున్నాయి. చిన్న రైతులకు బీద రైతులకు వ్యవసాయాభి వృద్ధి కోసం ఋణాలు యిస్తున్నాము. 27.03 వరకు అమౌంట్ యిచ్చాము అని దీనిలో చెప్పినారు. అయితే అవి పని చేస్తున్న తీరు చూస్తే చాల విమర్శించ వలసిన అగత్యం ఎంతైనా యున్నది. కేంద్ర బ్యాంకులు ప్రాథమిక సహకార సంఘాలకు వ్యవసాయదారుల యొక్క క్రెడిట్ లిమిట్ మట్టి లోన్ యిస్తూ ఉంటే నాలుగు అయిదు ఎకరాలు ఉన్న రైతులకు 400, 500 కన్న ఎక్కువ లోన్ యిచ్చిన ఉదహరణ ఎక్కడా కనబడదు. చిన్న రైతు వాలుగైదు ఎకరాలు ఉన్న రైతు 200, 300 రూ.లు కేంద్ర బ్యాంక్ నుంచి అప్పు తీసుకుంటే వాని అవసరాలు ఏవిధంగా తీరుతాయి, వ్యవసాయానికి పెట్టుబడి ఏవిధంగా సరిపోతుంది అనేది ప్రభుత్వం ఆలోచించాల్సియున్నదని తమద్వారా మనవిచేస్తున్నాను కాని రైతులకు సరిపోయేటంత ఋణం క్రెడిట్ లిమిట్ పెంచి యివ్వగలిగినవాడే వారి యొక్క పరిస్థితి తగుపడుతుంది. వారు యితరులపైన ఆధారపడ

కుండా తన జీవనాన్ని గడపగలుగుతాడు. వారి ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగు పడుతుంది అని మనవి చేస్తున్నాను. సహకార రంగంలో రైస్ మిల్లుల స్థాపన గురించి ఒక విషయం చెప్పదలచుకొన్నాను. అతుల వెచ్చించి రైస్ మిల్లులు కట్టబడ్డాయి, మార్కెటింగు ఫెడరేషన్ ద్వారా. కాని అవి ఎంతవరకు వరి చేస్తున్నాయనేది చాలా విచారకరంగా యున్నది ఉదాహరణకు మా జిల్లాలోనే 10 రైస్ మిల్లులు యించుమించుగా ఉన్నాయి, దానిలో రెండింటికి మాత్రమే కనెక్షన్స్ యివ్వ బడినాయి. మిగతావాటికి మెషినరి ఫిట్ అయింది. హాల్ కట్టబడ్డది. అన్నీ శేయబడ్డాయి. గాని అవి ఫంక్షన్ చేయడం లేదు. కాని కరెంట్ కనెక్షన్ లేదు. కరెంట్ లేని చోట అయిల్ యింజన్స్ పెట్టి ఫిక్స్ చేసి పెట్టినారు, వాటికి తాళాలు వేసి పెట్టినారు, ఈ విధంగా లక్షల కొలది డబ్బు ఈ రంగంలో వెచ్చించ బడి రైస్ మిల్లులు తయారై ఉపయోగానికి సిద్ధంగా ఉన్న తరుణంలో అవి ఎందుకు ఉపయోగించబడడం లేదు? ప్రభుత్వం పెట్టుబడి లేక వ్యాపారం చేయ జాలని స్థితిలో ఉంచే యితరులకు లీజ్‌పైన ఎందుకు యివ్వడం లేదని అడుగు తున్నాను. లాండు మార్ట్‌గేజ్ బ్యాంకులు ఏని చేస్తున్న తీరు చూస్తే చిన్న రైతులకుగాని, పెద్ద రైతులుగాని ఏ విధమైన ఋణపరపతి సౌకర్యాలు కలగడం లేదు. 10 ఎకరాల పైన ఉన్న వారికి పెద్ద రైతులకు అనే పేరుతో ఈ ఆర్డినెన్స్ నెపంతో ట్రాక్టరు లోన్ మిగతా లోన్ యివ్వడం మానుకొన్నారు. ఇక చిన్న రైతులకు కూడ సకాలంలో లోన్ యివ్వడం అనేది జరగడంలేదు. లోనింగు యించుమించుగా సహకార సంస్థలలో, ఎత్. ఎమ్ బి లలో అగిపోయింది. అంటే ఆశ్చర్యపడవలసిన అవసరం లేదు. లిప్టు యిరిగేషన్ స్కీమ్ సందర్భంగా ఒక విషయం చెప్పదలచుకొన్నాను. నా కాన్‌స్టిట్యూయన్సీలో కొడపాక లిప్టు యిరిగేషన్ స్కీమ్‌కు ఎల్. ఎమ్. బి. ద్వారా లోన్ యివ్వబడింది. అయితే ఆ స్కీమ్ ఇంతవరకు అమలులోకి రాలేదు. ఇంకో నెల, 15 20 రోజులలో నీళ్లు యిస్తారేమో గాని రైతులకు అప్పుడు ఎల్. ఎమ్. బి. ద్వారా ఇవ్వబడ్డ లోన్ వసూలు కోసం అడుగుతున్నారు. ఇది ఎంతవరకు సమంజసం అని మంత్రి గారిని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను. ఆ స్కీమ్ పూర్తి కానేలేదు. అక్కడ రైతులు దీనివల్ల లాభం పొందలేదు. నీరు యివ్వబడనే లేదు. గత సంవత్సరం యిచ్చినామ్, అప్పుడే డ్యూ అయిపోయినారు అని వారి పైన నిర్బంధంగా వసూలు కోసం పోవడం ఎంతవరకు న్యాయంగా ఉన్నదని తమ ద్వారా మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. వయబుల్ యూనిట్స్ వద్దకి క్రొత్తగా ప్రవేశ పెడుతున్నారు. ఈ వయబుల్ యూనిట్స్‌లో ఒక విధమైన లోపం ఉన్నది. దానిని సవరించవలసిన అగత్యం ఎంతైనా యున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ వయబుల్ యూనిట్స్ రూపొందించి దాని ద్వారా అక్కడ సహకార సంస్థలు నడిపించాలనే ఉద్దేశ్యం, ఆ రెండు గ్రామాలకు సంబంధించిన వ్యవస్థలను సక్ర మంగా నడిపించాలని అక్కడ ఒక ప్రభుత్వ ఉద్యోగిని పెట్టాలనే ఉద్దేశ్యం కాగానే యున్నది. కాని వయబుల్ యూనిట్ పెట్టేటప్పుడు రెండు మూడు మైళ్ళ రేడియస్‌లో ఉన్నవి లేకపోతే ఆ ప్రక్క ప్రక్కవి ఉన్న పోపై టీలు కలిపితే కాగా ఉంటుంది గాని ఆరు మైళ్ళ పైన ఉన్నటువంటి అక్కడ ఒక స్టాపై టీ. అక్కడ

ఒక సొసైటీ, మధ్యన ఉన్న కొన్ని గ్రామాలను విడిచిపెట్టి దూర దూరంగా ఉన్న సొసైటీలను కలిపి వయబుల్ యూనిట్ యిస్తే యెంతవరకు సక్రమంగా పని చేయగలుగుతాయి అనే దానిని బాగా ఆలోచించి ఒక పరిధిలో ఉండి 2, 3 వ్యత్యాసాలలోపల ఉన్న సొసైటీస్‌ను కలిపి వయబల్ యూనిట్స్ చేస్తే బాగా ఉంటుందని మనవి చేస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, కో—ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటులో ఏవైతే ఉన్నాయో అవి సరిగా పని చేయడం లేదు. కాబట్టి కంప్లీట్ ఓవరాల్ చేయాలని కోరుతున్నాను. లాండ్ మార్ట్‌గేజ్ బ్యాంక్ పీజంట్స్ బ్యాంక్స్‌గా ఉండాలి ఎట్లా ఉన్నది అంటే—जिसकी लाठी उसकी भैंस—అంటారు. ఆవిధంగా డబ్బుగల వాడికే డబ్బు యివ్వబడుతున్నది కాని వేదవాడికి డబ్బు యివ్వబడడం లేదు. లాండ్ మార్ట్‌గేజ్ బ్యాంక్ ఆఫీసర్స్, వారికి యిచ్చిన తరువాత కలెక్ట్ చేయడం మనకు బాగా తెలుసు. పటాన్స్‌లాగా వారు తయారు అవుతున్నారు. మినిష్టర్ గారికి తెలియకపోవచ్చు. తెలంగాణా వారికి తెలుసు. కా బూలు నుంచి వచ్చి యిక్కడ అప్పులు యిస్తూ ఉంటారు. రూపాయికి రూపాయి వసూలు చేస్తూ ఉంటారు, రైతేవారందరికి యిస్తారు. ఫస్ట్ రాగానే ఆ గేట్‌లో పెద్ద కట్టుబట్టుకొని నిలబడతాడు. వాడి భయానికి పడ్డితో సహా యిస్తూ ఉంటారు. వాళ్ళు పటాన్‌ల లెక్క తయారైనారు. ఈవాడు మనకు బాగా తెలుసు. మాన్‌సూన్ ఫెయిల్యూర్ కావడం చేత ప్రజలు ఎంతనో బాధలకు గురి అయ్యారు. వారి పశువులకు మేత లేకుండా, వారికి అన్నం లేకుండా యిన్ని బాధలకు గురి అయినా కూడ మీరు బ్యాంక్‌కు మాత్రం డబ్బు కట్టాలి అని వారి యింటిలో ఉండే కుండలు చేటలు బైట పెట్టిన సంగతి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చాము. పశువులకు మేత లేదు అంటే చచ్చే పశువులను కూడ పట్టుకు పోయారు. నిన్న గాక మొన్న విన్నది ఏమంటే యింటిలో ఉన్న వారందరిని కూడ పట్టుకుపోయి బ్యాంక్ లదగ్గర కూర్చోబెడుతున్నారు. పిడ్డ పాప, భార్యతో సహా తీసుకుపోయి బ్యాంకుదగ్గర కూర్చోబెడుతున్నారు. డబ్బు యిస్తేనే సరి లేకుంటే లేదు అని. ఇంత కసాయి లెక్క తయారైతే ఎట్లా వస్తుందని అడుగుతున్నాను. ఏ ఉద్దేశ్యంతో బ్యాంకులను తెరచినారు. ఎవరైతే వారి బంధువులు, అనుచరులు ఉంటారో, ఎలక్షన్‌లలో ఓటు వేసే వారికోసం, లేక వారికోసం ప్రాపగాండ చేసే వారికి యివ్వడమేనా అడుగుచున్నాము. కరప్షన్ చేసిన వాడు, లక్షలు కోట్ల రూపాయలు తినేసే చూశారు ఈ బ్యాంకులకు చైర్మన్‌గా వేస్తారా అని అడుగుతున్నాము. డిస్ట్రిక్ట్ మార్కెటింగ్ బ్యాంక్స్‌కు ఒకప్పుడు కరీంనగర్ నుంచి జగపతిరావు అనే ఆయన చైర్మన్‌గా ఉండేవారు. లక్షలు కోట్లు తినేపారు. అటువంటి మనుష్యులను తీసుకువచ్చి వేశారు సెంట్రల్ కో—ఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ సొసైటీస్‌కు. ఇదేనా ప్రభుత్వం యొక్క ఉద్దేశ్యం అని అడుగుతున్నాను. వేదవాళ్ళకి యివ్వాలి అని గొప్ప శెప్పుతుంటారు. సెకెండరీ బ్యాంక్ వారు అంటే వేరు ఊరు ఉండద

వారి దగ్గర అర ఎకరా, ఎకరా ఉంటదు. వీకర్ సెక్షన్స్‌కు యిస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను. కోటాను కోట్లు తిన్నటువంటి దొంగలకా మీరు యిచ్చేది అని అడుగుతున్నాను. ఇటువంటివి ఏన్నో మీ దృష్టికి తీసుకువచ్చాము. ఇవన్నీ సర్దుకోవాలి; మినిష్టర్ అయిపోనాము, అని యివ్వొన్నెన్ని పనికి రాదని చెపుతున్నాను. ఎవరికో అందగా ఉండాలి, ఎవరినో ప్లీజ్ చేయాలి అంటే ఎంత మందిని ప్లీజ్ చేయగలరు ? పీజంట్స్ బ్యాంక్‌గా యిని తయారు కావాలంటే అక్కడ ఉండే వేదవారికి యివాలి. ఆటో రిక్షా వారికి యిచ్చారు ఎన్నో రిక్షా వారికి యిచ్చారు. ఎన్ని సైకిల్స్ యిచ్చారు. మీ దగ్గర ఎన్నో రకాలుగా బ్యాంక్స్ ఉన్నాయి గదా ఎవరెవరికి యిచ్చారు ? మాకు కరెక్ట్‌గా యిన్‌ఫర్మేషన్ కూడ అందులో యివ్వలేదు ఇంకొక విషయం. ఇప్పుడు 288 మంది సబ్-రిజిస్ట్రార్స్ ఉన్నారు. ఈ 288 మది సబ్-రిజిస్ట్రార్స్‌కూడ ఆంధ్ర మంచి ఉన్నారు. మొన్న రిజియనల్ మీటింగ్‌లో ఆంధ్రలో మేము తీసుకుంటామని చెప్పారు. దాంట్లో 82 మంది అక్కడ నుంచి వచ్చిన వారు ఇక్కడ ఉన్నారు. ఈ విధంగా జరుగుతూ వుంటే, యింత తెలంగాణావారి గతి ఏమిటి ? ఇంత యాటిటేషన్ నడిచినప్పటికి మంత్రులకు భయంలేదు ; ఎవరికీ భయం లేదు. మేము తెలంగాణా వారికి మేలు చేస్తామని చెబుతున్నారు గాని, అక్కడ 288 పోస్టు వున్నాయి ; ఇక్కడ 82 ఆంధ్ర రిజియన్ నుంచి వున్నారు. ఇక్కడి వారికి దొరకాలంటే, వారిని అక్కడకు పంపించి యిక్కడి వారికి యిచ్చి తీరాలి. ఇవ్వమని నేను బ్రతిమాలడంలేదు, మీరు యిక్కడి వారికి యిచ్చి తీరాలని చెబుతున్నాను. సమయం ఎక్కువ లేదు కాబట్టి యింతటితో, యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ ముగిస్తున్నాను.

Sri Ch. Parasuram Naidu (Parvathi Puram) :—Sir, while I have a goed word for the present Minister for the energy and sincerity he is bringing forth, I have every pity and sympathy for him for he is asked to preside over a department which is inherently ineurable. It is impossible to make it a working proposition. I would like every hon. member sitting here to examine and review what has taken place all through the years that the department had come to function. For the last 50 or 60 years, this department is deve'oping day by day and crores of rupees have been allotted. My hon. friends sitting here have given a narrative, instance by instance, of the inumerable instances of misappropriation—every sort of crime.

The Department of Cooperation is exactly a 'Neti Birakaya'. There is absolutely no ,Neyi' in it. It is totally devoid of co-operation. I just want to bring to your kind notice the marketing society that is function, the co-operatives stores that isfa nctioning, the Super Bazaar, that is really functioning. What is the meant by co-operative department ? What is teh co-operation that they are drawing from the public ? Are there any funds drawn by way of deposits from the public ? After all Government money is given. Instead of a co-operative society, a Tahsildar may attend to that work. He will be an official who will be afraid, who can be subject to disciplinary action. The Reserve Bank is giving some money. Then it goes-to

the Central Bank. That money is given again to the different societies. They are giving them freedom and scope for any amount of misappropriation that a man is capable of misappropriating. Misappropriation is limited to a man's capacity to grab. One of my friends said that the definition of this co-operative socialism is the capacity of a man to grab. After all there is what is known as individual selfishness. There is a conflict between individual selfishness and the social need. He may no doubt start with a social motive. These three cannot be bridged up. The Communists have a method of it. I can understand it. It is a straight course of nationalisation. But what is it here? This is some thing of a hybrid system. It is a hybrid maize that can be tasted well. It is hybrid of ideas which are not clear. I do not think any officer can ever say straight that this department is a sucess. This department is a waste of public finances. I demand that this amount shall not be sanctioned, that this waste shall be prevented. I say it is a social crime that this money belonging to the public has been distributed at various levels for purposes of understood freedom. It is understood. I go to very fundamentals of it and say that the word: 'co-operation' is a misnomer. It is not co-operation. You can call it a credit aid body. Numerous corporations are functioning Therefore this department shall be scrapped branch, root and leaf and the department shall be disbanded.

(శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :–అధ్యక్షా ఈ డిమాండుమీద చాలమంది సభ్యులు మాట్లాడారు. ముఖ్యంగా మన మంత్రిగారు, బత్తిన సుబ్బారావుగారు యీ కో ఆపరేటివ్ యాక్టివిటీస్‌లో చాలా అనుభవంవున్న వ్యక్తి, రెండవది– యిందులో వున్న యిబ్బందులుకూడా ఆయనకు బాగా తెలుసు. అటువంటి సుబ్బారావుగారికి యీ పోర్టుపోలియో వుండడంవలన, వారు కొంత బాగు చేస్తారేమోనని ఆశకూడా కవబడుతున్నది. ఎందుకంటే–లైఫ్ అంటా కో ఆపరేటివ్ మూవ్‌మెంట్‌లో, ప్రత్యేకంగా వీకర్ సెక్షన్స్ కొరకు కృషిచేసిన వ్యక్తి కాబట్టి, అయితే, దురదృష్టవశాత్తు. ముఖ్యంగా మొత్తం సభ్యులయొక్క అభిప్రాయం చూసినప్పుడు–గత పాతికేళ్లుగా యీ కో ఆపరేటివ్ మూవ్‌మెంటును గ్రామాలలో నున్న భూస్వాములు, అలాగే రాజకీయవాదులు, పూర్తిగా స్వాతంత్ర్యం రాకముందు జస్టిస్ పార్టీలో ఉండి, స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత కాంగ్రెస్ టోపీ తగిలించుకొని రాజకీయ మతం పుచ్చుకున్న ఆ భూస్వాముల యొక్క, రాజకీయ దళారులయొక్క అక్టోపస్ గ్రిప్‌లో పడిపోయింది. ఈ సొసైటీస్‌ను ఆ అక్టోపస్ గ్రిప్ నుంచి బయటకు లాగాలంటే అది చాలా కష్టభూయిష్టమైన చర్య అవుతుంది. అందుకొరకు మంత్రిగారు ఆలోచించాలని, ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. వాటి పెంపెంటల్స్‌నుంచి ఈ సొసైటీస్ తప్పిస్తే లాభం లేదు; వాటిని పూర్తిగా నరికేస్తేతప్ప ఈ సొసైటీస్‌కు స్వాతంత్ర్యం రాదు ఇప్పుడున్న సొసైటీస్ కేవలం వున్నవారికే వుపయోగపడే విధంగా ఉన్నాయి. లేనివారికి ఏ మాత్రం కూడా ఉపయోగపడేవిధంగా లేవు. అందులో దీనికి మూలం–కేవలం యిక్కడ ఈసొసైటీలో యింత డబ్బు దుర్వినియోగం అయింది? అక్కడ వారు అంత కాజేశారు? అంటే బహు

తక్కువ ఎక్సపన్స్ వుంటాయి. అందుచేత, మూలంనుంచి యీ కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ యాక్టును సమూలంగా మార్చినప్పుడు మాత్రమే ఏమైనా చేయడానికి అవకాశముంటుందని మనవి జేస్తున్నాను.

(Mr. Speaker in the Chair.)

ఎలక్షన్ను పద్ధతిలోగాని, లేక ఒకసారి ఒక సొసైటీ ఒక పెద్దమనిషి చేతిల్లో పడితే ఆ చేతిలోనుంచి లాగడం ఎవరితరమూ కాదు. రెండు టర్మ్స్ కంటే ఎక్కువ వుండడానికి వీల్లేదని అన్నప్పటికి, ఆయన కాకపోతే ఆయన భార్య, ఆమెకాకపోతే వారి పాలేరు ఆ విధంగా వారి చేతుల్లోనే ఆ సొసైటి వుంటుంది తప్ప యింకోవిధంగా వారినుంచి బయటపడి ఆ సొసైటీ డెమొక్రటిక్ పార్టర్న్లోకి రాదు. ఈ రూల్సు ఆ విధంగా వున్నాయి అందుచేత యీ సొసైటీస్ రెయొక్క రూల్సును పూర్తిగా, ప్రజాస్వామిక పద్ధతులలో మార్చుచేస్తే తప్ప యీ ఈల్స్ పోగొట్టలేము. అందుకొరకు మంత్రిగారు తీవ్రమైన ఆలోచన చేసి, యీ సొసైటీస్ ఎవరికొరకు ఉద్దేశించబడ్డాయో, ఏ వేదవారికి సన్నకారు రైతాంగానికయితే ఉపయోగపడాలని ఉద్దేశించబడ్డాయో, పూర్తిగా వారికి ఉపయోగపడేట్లుగా యాక్టు ఉండాలి యాక్టులో ఉన్న నిబంధనలు అన్నీ కేవలం వున్న వారి కొరకే, ఆస్థి ఉంటేనేగాని అప్పులేదనే సిద్ధాంతం వుంది ; ఆస్థి లేని వారికి ఉపయోగము లేదు. గ్రామాలలో వ్యవసాయ కార్మికులున్నారు, వారికి ఇళ్లువున్నప్పటికి వందరూపాయలు కూడ అప్పు యివ్వడానికి వీలులేదనే నిబంధన ఉంది. అందువేశ, మొత్తంగా యీ యాక్టును మార్చితేతప్ప, లేకపోతే ఇది వున్నవారికే ఉపయోగపడేవిధంగా వుంటుందితప్ప, చేవచర్లగాలకు ఆవరణలో ఏ మాత్రం ఉపయోగపడడం లేదని, ఇకముందు కూడా ఉపయోగపడదని మనవి జేస్తున్నాను. లేని మూలాన్నే మార్చాలితప్ప లేకపోతే యింత తినేశారు అంత తినేశారు అని గొంగళీలో తింటూ...అన్నట్లుగా అనుకోవడంవలన లాభమే లేదు. ఉదాహరణకు లేజెస్టు రిపోర్టుమూడండి సుమారు 2 కోట్లరూపీ లక్షల రు. ఓవర్ డ్యూస్ ఉన్నాయి. అందులో కోటి చాటినవారు-విజయనగరం సొసైటీ 1.40 లక్షలు, రామచంద్రాపురం 1.10 లక్షలు; రాజమండ్రి 1.80 లక్షలు; పలూరు 1.6 లక్షలు, విజయవాడ 1.75 లక్షలు, గుంటూరు 1.89 లక్షలు, అన్ని టికంటె గుంటూరు టాప్ లో ఉన్నది, రమ్మన్నది. అనంతపురం జిల్లా ఒక కోటి 70 లక్షలు, కరీంనగరు 1 కోటి 70 లక్షలు మహబూబ్నగరు 1 కోటి 29 లక్షలు, హైదరాబాద్ 1 కోటి 40 లక్షలు. కోటి పైచిలుకర ఓవర్ డ్యూస్ వున్నవే యీ సొసైటీలన్నీ కూడా. 51 లక్షల రూపాయలకు తక్కువ డ్యూ ఉన్న సొసైటీ ఏదీ లేదు. వీటిలో దుర్వినియోగం చేసిన కేసులు వాలా ఉన్నాయి. ఆమోనియా సల్ఫేటు వంపకం చేసే బాధ్యత కూడా వీరికే యివ్వాలని ఒక పాలసీ తీసుకున్నారు. డబ్బు తీసేస్తున్న సొసైటీలు ఆమోనియా సక్రమంగా అందించలేకపోతున్నాయి. వడ్డీ నష్టమనే పేరుతో ఒక నెలలోపల డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయాలని పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో నాలుగునేల టన్నులు ఎలాటు అయితే ఒక్క నెలలో అందరికీ ఇచ్చేశారు. వాస్తవంగా రెండులకు ఆ నెలలో

అవసరం లేదు. ఆ సరుకంతా బ్లాకు మార్కెట్టులోకి, యితర రైతుల పేదతో వెళ్ళిపోయింది. నిజంగా అమోనియా అవసరం రైతులకు వచ్చేటప్పటికి సొసైటీ దగ్గర లేకుండా పోయింది. సొసైటీ ఆర్థిక స్థోమత లేదు. సెంట్రలు బాంకులుగా, ఏ సొసైటీలుగానీ దివాళా తీసే స్థితిలో ఉన్నాయి. ఎక్కువ భాగం మిసెప్రోప్రియేషను కేసులే. ఈ విషయంలో చర్య తీసుకోవాలంటే యాక్టుద్వారా డిపార్టుమెంటు ముందు ఎంక్వయిరీ చేసి తరువాత విచారణ కూడ పీరే, శిక్షణ వేయడం కూడా పీరే. సంవత్సరాల తరబడి జాప్యం జరుగుతోంది. మిసెప్రోప్రియేషను కేసు డిపార్టుమెంటు పర్యవ్యు నుంచి తీసేయ్యబోతే సొసైటీకి నష్టం కలిగించే ఘటనలు కూడా ఉంటున్నాయి. అందువల్ల మిసెప్రోప్రియేషను కేసులు డిపార్టుమెంటు పర్యవ్యు నుంచి తీసేసి క్రిమినల్ కోర్టులకు యివ్వాలి. ఇందుకనుగుణంగా చట్టం మార్పుకపోతే యీ యిబ్బంది మనవిచేస్తున్నాను. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా మార్కెటింగు ఫెడరేషను 22 లక్షల రూపాయల నష్టంలో ఉంది. 7 సంవత్సరాల క్రితం యీ సభలో నేను లాస్ ఎందుకు వచ్చింది అని అడిగితే గాలివానవల్ల అమోనియా కరిగిపోయింది అన్నారు. అప్పుడు రెండు లక్షల లాస్ చూపించారు. అమోనియా కరిగిపోతే బస్తాలు కూడా లేవు, బస్తాలు కూడా కరిగిపోయాయా—ఆ రిపోర్టు వ్రాసిన ఆఫీసరు మీద చర్య తీసుకోలేదు. ఆ నష్టం యిప్పటికి 22 లక్షలకు పెరిగింది. అట్లాగే గుంటూరు సొసైటీ ఉంది. తెలంగాణాలో కూడా లక్షల కొలది రూపాయల మిసెప్రోప్రియేషను జరిగింది. క్రితం సంవత్సరం యిచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారం 1 కోటీ 20 లక్షల రూపాయల ఓవర్ డ్యూ కాకుండా 1 కోటీ 20 లక్షల మిసెప్రోప్రియేషను కేసులు ఉన్నాయి. ఇదంతా మిసెప్రోప్రియేట్ చేసేవారెవరు? పేదవారా, చిన్న ఉద్యోగులా అంటే కాదు. సొసైటీ ప్రసిడెంటు, సెంట్రలు బాంకు డైరెక్టర్సు, సెంట్రలు బాంకులు అధ్యక్షులు—ప్రతివారు కూడా బాగా ఆస్తిపరులే. వ్యాపారంలో అందవేసిన చేతులే. ఒకసారి యీ మిసెప్రోప్రియేషను చేసిన వ్యక్తుల యొక్క చరిత్ర చూచినా, వారి ఆస్తులు చూచినా వారు బాగా వున్నవారే అయి వున్నారు. కో-ఆపరేటివు డిపార్టుమెంటు ద్వారా పేదవారికీ, నన్నకారు, చిన్నకారు రైతులకూ, బలహీనవర్గాల వారికి సహాయం చేయాలనేది పాలసీ. తద్విన్నంగా ఎవరంతా కూడా యీ సమాజాన్ని కొట్టుతినేవారి చేతులలోకి పోయింది. దీనిని ఆపాలంటే—ఏ టెక్నికల్ పాయింటుతోనో విచారణలో దీనిని కొట్టేయడం జరుగుతోంది. ప్రజల డబ్బు దుర్వినియోగం అవుతోంది కాబట్టి దీనికి మూలకారణమైన చట్టాన్ని మార్పు చేయవలసి వుంటుంది. అప్పుడు తప్ప దీనిని పరిష్కారం చేయలేము కాబట్టి మంత్రిగారు దీనిని లోతుగా పరిశీలించి చేయాలని కోరుతున్నాను. కాడేవల్లిగూడెంలో కో-ఆపరేటివు మార్కెటింగు సొసైటీ ప్రసిడెంటు 70 వేల రూపాయలు తినేశాడు. దానిమీద ప్రభుత్వానికి కంప్లయింటు వచ్చింది. మూడు సంవత్సరాల నుంచీ ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేకపోతోంది. ఆయన చేతిలో ఒక మిల్లు ఉన్నది. బ్లాక్‌మనీ యిస్తేగానీ కాంట్రాక్టు యివ్వరు. ఆ మిల్లు నడపడానికి ఎవరూ కాంట్రాక్టుకు రావడం లేదు. మిల్లులో వున్న సామానులు సెకండ్ హాండువి. ఇది ప్రభుత్వానికి తెలుసు. ఎంక్వయిరీ చేసింది. 70 వేల రూపాయలు దుర్వినియోగం చేశాడని తెలుసు. మూడు సంవత్సరాల నుంచీ ఆ ప్రసిడెంటును ఏమీ చేయలేక

ప్రోయారు, ఓసీసం రిమూవ్ చేయలేకపోయారు. ఇటువంటివి వందలకొలదీ ఉదాహరణలు యివ్వవచ్చు. ఇటువంటి దుస్థితిలో వున్న దిపార్టుమెంటును బాగు చేయాలంటే మూలమైన చట్టములో మార్పు రావాలి. లేకపోతే ఏకైక ఎన్ని మాటలు చెప్పినా, ఎంత సదుద్దేశమున్నా కూడా సాధ్యం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. మంత్రిగారు ఈ విషయాన్ని చాలా సీరియస్‌గా తీసుకొని ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. జలహీనవర్గాలకు సహకారం, సహాయం చేయాలనేది ముఖ్యమైన పాయింటుగా మంత్రిగారిచ్చిన నోటులో ఉంది. కాంట్రాక్టు లేబరు కో-ఆపరేటివు సొసైటీలు పెట్టడం జరిగింది. తాడేపల్లిగూడెంలో చాలా ఆదర్శప్రాయమైన కాంట్రాక్టు లేబరు సొసైటీ పెట్టడం జరిగింది. అది ఎఫ్. సి. కి ఎగుమతి, దిగుమతి కార్యక్రమాలు చేస్తుంది. అది లాభాలలో నడుస్తోంది. కాని కో ఆపరేటివు డిపార్టుమెంటువారుకానీ, సెంట్రలు బాంకుగానీ, రాష్ట్రప్రభుత్వంగానీ వర్కిన్ యివ్వడం లేదు. పిగకూడా కాంపిటీషనులో నిలిచి చెండరు పెట్టుకొని యితరులు ఎంత చెండరు పెడుతున్నారో అంతకంటే ఎక్కువపెడితేతప్ప పిరికి రారు. పేదవారు సొసైటీగా ఏర్పడినప్పటికి - ఏర్పరిచేవారికి ఫస్టు ప్రయారిటీ యివ్వాలి. యావరేజి రేటు ప్రకారం పీరికి ప్రయారిటీ యివ్వాలని ప్రభుత్వం నుంచి ఒక డైరెక్షను యిస్తేనేగాని ఆ సొసైటీలు ముందుకురావు. పీరు కాంట్రాక్టర్లుతో, ఉన్నవారితో పోటీ చేయలేరు. పేదవారి సొసైటీలను పైకి తేవాలనుకున్నప్పుడు యీ యాస్పెక్టు పరిశుభ్రానికి లేకపోతే ప్రయోజనం ఉండదు. రిక్షా పుల్లర్సు కో ఆపరేటివు సొసైటీలున్నాయి. మొత్తం ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లోవున్న రిక్షాపుల్లర్సు అంతాకూడా యీ కో ఆపరేటివు వ్యవస్థలోకి రావడానికి ఒక డ్రైవ్ చేయాలి. బలహీన వర్గాలవారు వేరే గత్యంతరంలేక రిక్షాలు త్రొక్కుకునే స్థితికి వచ్చారు. కోటి 20 లక్షల రూపాయలు దుర్వినియోగం చెస్తున్న పెద్దలనుంచి ఆ డబ్బు వసూలుచేసి యిటువంటి సొసైటీలను ఎంకరేజి చేయడానికి యిస్తే పేదవారు బాగుపడతారు. పేదవారిలో నూటికి 99 మంది సొమ్ములు తినేసి పారిపోదామనేవారుండరు. అట్లూపోతే వారి వృత్తే, వారి జీవనమే పోతుంది. వాయిదాలమీద యిస్తాడు, కాని మొత్తం కలుపించాలనే ఆశ వాళ్ళకు ఉండదు. మొత్తం పనులన్నీకూడా కో ఆపరేటివు మూవ్‌మెంటులోకి తేవడానికి మంత్రిగారు ఒక మాస్టరుప్లాను ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాను. డిజేబుల్డు, వికర్ సెక్షన్సు అంటున్నారు. ఈ మధ్య యూత్ సొసైటీస్ వస్తున్నాయి. వాటికికూడా తగిన సహకారం యివ్వవలసి వుంటుంది. కో ఆపరేటివు శాఖామంత్రిగారు రిక్షాపుల్లర్సు సొసైటీస్, అంకల సొసైటీలు, కూలికాంట్రాక్టు లేబరు సొసైటీలు, లేడీసుకు సంబంధించిన వృత్తుల సొసైటీలు- వీటి విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నట్లు అర్థమవుతోంది కానీ అది చాలదు, యింకా ఎక్కువశ్రద్ధ తీసుకోవాలి. ఈ సొసైటీలలోవున్న ఫ్రాడ్, పెత్తందారుల చేతులలోవున్న అధికారం తీసేయడంకోసం ప్రభుత్వం యీ చట్టాన్ని మార్చాలి. సోషలిజం కబుర్లు చెప్పినా, వికర్ సెక్షన్సుకుకానీ డబ్బు అవసరంవున్న పేదవారికిగానీ యీ చట్టంలో మార్పులు తేకపోతే యీ సొసైటీలద్వారా సహాయము

చేయలేము. ఈ మాత్రపు కావాలని కోరుతూ, యీ అవకాశమిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు చెబుతూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ) పి. సుబ్బారావు :—లధ్యక్షా, ఈ సహకార పద్దుపై దాదాపు 20మంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడారు. చక్కని సూచనలుకూడా చేశారు. కొంత విమర్శకూడా చేయడం జరిగింది. చాలా సంతోషం. వారందరికీకూడా నేను అభినందిస్తున్నాను. సహకార ఉద్యమమనేది ప్రజల ఉద్యమం. ఇది సక్రమంగా జరగాలంటే దీనికి ప్రజల సహకారం కావాలి. ముఖ్యంగా గౌరవ సభ్యుల సహకారం ఎంతైనా అవసరం. ఈ సంస్థలలో పనిచేసే ఉద్యోగస్థులు చిత్తశుద్ధితో పని చేయవలసిన అవసరంకూడా ఎంతైనా వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. కో ఆపరేటివ్ మూవ్‌మెంటు జయప్రదం కావాలంటే We want both officials and non-officials to work with a high sence of duty, service, integrity, honesty and dedication. ఇందులో పనిచేసే ఉద్యోగస్థులుకానీ అధికారులు కానీ నిజాయితీతో పనిచేయాలి. చిత్తశుద్ధితో పనిచేయాలి. క్రమశిక్షణతో పనిచేయాలి. ఆ రంగం ద్వారా మనం అనుకున్న లక్ష్యాలను చూతకొనగలమని మనవిచేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు ఎక్కువ మంది మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్, అవినీతి గురించి ఎక్కువగా చెప్పారు. మన రాష్ట్రంలో దాదాపు 80 వేల సొసైటీలు వరకు ఉన్నాయి. వాటిలో కొద్ది సొసైటీలు సక్రమంగా నడవనంతమాత్రంచేత మొత్తం సహకార ఉద్యమం సరియైనది కాదని అనడం న్యాయంకాదు. కొద్ది సొసైటీలలో కొన్ని అవకతవకలు, మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్ వంటివి జరుగుతున్న మాట నిజమే.

(శ్రీ) సి. వి. కె. రావు :—కొద్ది సొసైటీలు కాదు, ఎక్కువ సొసైటీలని అన్నాం.

(శ్రీ) పి. సుబ్బారావు :—80 వేల సొసైటీలున్నాయని అన్నాను. కొద్ది చోట్ల అవకతవకలు జరుగుతున్నమాట వాస్తవమే. అటువంటి చోట్ల వారు ఏ పార్టీ వారైనా ఎంతపెద్ద వారైనా, అధికారులైనప్పటికి అనధికారులైనప్పటికి, వారిని రక్షించడానికి ఏవిధమైన ప్రయత్నం చేయడంలేదని మనవి చేస్తున్నాను. వారిపై కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలని ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వడం మాత్రమేకాదు, మా డిపార్టుమెంట్ ఉద్యోగులను పిలిచి సాధ్యమైనంత త్వరలో అటువంటివి పరిష్కారం చేయాలని అటువంటివి గట్టిగా అరికట్టడానికి ప్రయత్నం చేయాలని స్వయంగా మాట్లాడడంకూడా జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇందులో పెద్దవారని కాని ఈ పార్టీ ఆ పార్టీ అని కాని తారతమ్యం చూపడం ఉండని తప్పు చేసిన వారెవరైనా కఠిన శిక్షకు గురికాక తప్పదని మనవిచేస్తున్నాము ఖాధ్యులైనవారిపై సివిల్ యాక్షన్ మాత్రమేకాక క్రిమినల్ యాక్షన్‌కూడా తీసుకుంటామని తమ విధులను సక్రమంగా నిర్వహించకుండావుండే ఉద్యోగులపై కూడా రెండు విధాలైన యాక్షన్ తీసుకోడం జరుగుతుందని హెచ్చరించడం జరిగింది. మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్ గురించి సభ్యులు ఎంత ఆదుర్దాతో ఉన్నారో

అంతకంటే ఆదుర్దా ప్రభుత్వానికికూడా వుంది. కాధ్యులైన వారిని దాచిపెట్టడం కాని రక్షించడం కాని ప్రభుత్వం చేయదని వారిపై గట్టి చర్యలు తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. (శ్రీ)కృష్ణ :—చాలా ధైర్యంగానే చెప్పారు. సంతోషం. గత సంవత్సరం శాసన సభలో చెప్పిన దానిని బట్టి రాష్ట్రంలోని 20 జిల్లాలలోని డి.సి.ఎం.ఎస్ లలో ఒక్క దాని కూడా లాభం రాలేదని చెప్పారు. బ్లాక్ మార్కెటు నడుకులమీదనే నష్టం వచ్చిందంటే మిస్ పాపిపిడేషన్ అన్నమాటే కదా. అందుచేత మంచి సొసైటీ అన్నది ఎసెసైజ్ అనుకుని మిస్ఎపాపిపిడేషన్ ఎక్కువగా వుందనుకుని మీరు ధైర్యంతో ఏమైనా శాసుచేయగలరు.

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—తప్పకుండా. సివిల్, క్రిమినల్ చర్యలు రెండూ తీసుకుంటామని చెప్పాను. జాప్యం లేకుండా చర్య తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ఇంతకుముందే ఒక సీనియర్ ఆఫీసరును పిలిపించి ఎక్కడెక్కడ ఏమి జరిగింది రిపోర్టు ఇవ్వాలని చెప్పడం జరిగింది. ఒక రిపోర్టుకూడా వచ్చింది. ఎంతవరకు చర్య తీసుకోవాలో తీసుకుంటాము, జాప్యం చేయడం కాని ఎవరికో అనుకూలంగా చేయడంకాని జరుగదని మనవిచేస్తున్నాను. చిన్న చిన్న కారు రైతులకు రుణాలు అందడంలేదని చాలామంది సభ్యులు చెప్పారు. పూర్వం ఈ ఉద్యమం పాత బకాయిలు రైతులు చేసినప్పుడు బకాయిలు తీర్చడానికి మాత్రమే ఉపయోగపడేది. ఈ నాడు పరిస్థితి అలాకాకుండా ఎల్.ఎమ్.బిలు ఉన్నాయి. వాటిద్వారా రైతులకు కావలసిన దీర్ఘకాలిక రుణాలు కోట్లకోలది రూపాయలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఎల్.ఎమ్.బిల ద్వారా 18 కోట్ల రూపాయిలు ప్రతి సంవత్సరం ఇవ్వడం జరుగుతోంది. అందులో ఎక్కువ భాగం రైతులు ట్రాక్టర్లు కొనుక్కోవడానికి, బావులు తవ్వుకోడానికి పంప్ సెట్స్ కొనుక్కోడానికి, భూమి మరమ్మత్తులకు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. నాగార్జునసాగరు కెనాలు క్రింద పోచెంపాడు ప్రాజెక్టుకు క్రింద తుంగభద్ర హైలెవెలు కెనాలు క్రింద ఆయకట్టు రైతులకు భూమి మరమ్మత్తులకు చాలా భాగం డబ్బు ఇవ్వడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. దీనికి తోడు అదనంగా వరల్డ్ బాంకునుంచి 18 కోట్లు తెచ్చి రైతులకు యిరిగేషనుకు 10 కోట్లు, ట్రాక్టర్లకు 4 కోట్లు, భూమి మరమ్మతులకు 4 కోట్లు, పంచడం జరుగుతోందని మనవిచేస్తున్నాను. శ్రీకాకుళం, నల్గొండ, కడప జిల్లాలలో స్మాల్ ఫార్మర్స్‌కు విశాఖపట్టణం, నల్గొండ జిల్లాలలో మార్జినల్ ఫార్మర్సుకు ప్రత్యేకమైన స్కీములు తయారు చేసారు. స్మాల్ ఫార్మర్స్‌కు యిచ్చే డబ్బులో నూటికి 25 వంతులు సబ్సిడీగా ఇవ్వడం జరుగుతోంది. మార్జినల్ ఫార్మర్సుకు యిచ్చే దానిలో 80 పర్సంటు సబ్సిడీగా ఇవ్వడం జరుగుతోంది. పార్టుటరం, మీడియం టరం, లాంగ్ టరం—మూడు రకాలుగాను అప్పులు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. భూమి మరమ్మత్తులతో పెద్దబావులు త్రవ్వడానికి కాయగూరలు పండించడానికి పళ్ళతోటలు కొనుక్కోడానికి లోన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. వ్యవసాయ కూలీలను కూడా మార్జినల్ ఫార్మర్స్‌లో చేర్చి లోన్స్ ఇవ్వడం జరుగుతోందని మనవిచేస్తున్నాను.

సెంట్రల్ బాంకుల పరిస్థితి గురించి రత్నసభాపతిగారు చెప్పారు. ఓవర్‌డ్యూస్ విషయం సభ్యులకు తెలుసును. గత మూడు నాలుగు సంవత్సరాలుగా మన రాష్ట్రంలో డ్రాట్. అనావృష్టి కారణంగా రైతులకు సరైన పంటలు లేక డబ్బు రీపే చేయలేకపోవడంవలన డ్యూస్ పర్వడ్డాయి. అందువలన రిజర్వ్ బాంకు ఇచ్చే డబ్బు కూడా రాదు. ఆ కారణంగా బాంకులు అనుకున్న ప్రకారం డ్రా చేయలేకపోతున్నాయి. ఇచ్చిన డబ్బును కలెక్టు చేయడానికి కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బాంకులతో సహా మా డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగులు సహాయపడుతున్నారు. ప్రైమరీ సొసైటీలు నాన్ ఆపిషియల్స్ చేతులలో ఉంటాయి. వారు ఎక్కువ పైం దీనికి ఖర్చు చేయలేరు కాబట్టి త్వరితగతిని ఓవర్‌డ్యూస్ కలెక్టు చేసి ఎక్కువగా అప్పులు ఇవ్వడానికి ఒక పెయిడ్ సెక్రటరిని వేసి భాగు చేయాలనే ఉద్దేశం ఉంది. త్వరలో నిర్ణయం తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను. పార్టరం లోన్స్ విషయంలో కూడా ఇదివరకు బాంకులు ఇచ్చిన రుణాలలో 20 పర్సంటు తప్పనిసరిగా స్మాల్ ఫార్మర్స్‌కు ఇవ్వాలని రిజర్వ్ బాంకు వారు నిర్ణయించడం జరిగింది. 50 పర్సంటు తప్పనిసరిగా స్మాల్ ఫార్మర్స్‌కు అందేట్లు చూడాలని ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. వినామీ లోన్స్‌గురించి కూడా గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. అక్కడక్కడ అటువంటివి జరుగుతున్న మాట వాస్తవమే. దానిని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకున్నది. చట్టంకూడా ఉంది. బాంకులకు 10 కిలోమీటర్లు లోపల ఉన్న చోట్ల ప్రతి ఇండివిడ్యుయల్‌కు చెక్ ద్వారా డబ్బు ఇవ్వడం, అంతకంటె దూరం ఉన్నచోట లోన్ అప్లికేషన్ శాంక్షన్ ఐన వెంటనే ప్రతి మెంబరుకు బాంకునుండి డైరెక్టుగా ఒక ఇంటిమేషన్ వెళ్లాలని ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది సొసైటీ ఆఫిసులో ఇంతమందికి ఈ విధంగా లోన్స్ ఇన్ని రూపాయలు శాంక్షన్ ఐనవన్నీ అన్ని వివరాలతో పట్టీ పెట్టాలని ప్రతిడెంట్లకు ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. వీటివలన వినామీ లోన్స్ కొంతవరకు తగ్గుతాయని ఆశిస్తున్నాము. రత్నాసభాపతిగారు గుంటూరు బాంకు గురించి చెప్పారు. గుంటూరు బాంకుకు సంబంధించినంతవరకు ఇదివరకే అందులోని అవకతవకలు గురించి రిజర్వ్ బాంకు వారు అడగడం జరిగింది. కోఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగులు వెళ్లడం జరిగింది. సెక్షన్ 61 క్రింద ఇంక్వైరీ చేయడానికి రిజిస్ట్రారు గారు ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఇంక్వైరీ ఐన తరువాత ఎవరు బాధ్యులు అన్న వివరం తెలుస్తుంది. తెలిసిన తరువాత బాధ్యులెవరైనా, అఫీషియల్స్ ఐనా నాన్ అఫీషియల్స్ ఐనా, గట్టి చర్య తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను. అలాగే డి.సి.ఎన్.బి. గురించి కొందరు చెప్పారు. కొన్నిలులో ఈ ప్రశ్న రావడం, నేను జవాబు యివ్వడం జరిగింది, వారు పెటిషను పెట్టిన వెంటనే దానికి సంబంధించిన జాయంటు రిజిస్ట్రారుకు పంపించి ఎంక్వయిరీ చేయించి రిపోర్టు ఇవ్వడం జరిగింది. వచ్చిన తరువాత కొన్నిలులో చెప్పాను. వెంటనే సెక్షను 61 ఎంక్వయిరీ చేయిస్తాం. ఎవరు బాధ్యులో తెలుసుకుని అటువంటి మీద సివియర్ యాక్షను తీసుకుంటామని చెప్పాను. సెక్షను 61 ఎంక్వయిరీ ఆర్డరు చేయడం జరిగింది. అది వచ్చిన తరువాత దానికి సంబంధించిన వారందరి

సైన గట్టిగా ప్రభుత్వము చర్య తీసుకుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. సూపర్ బజార్ స్టోర్స్ సరిగా పనిచేయడం లేదని చెప్పారు. సూపర్ బజార్స్‌గాని కో అపరేటివ్ స్టోర్సుగానీ పేటి ఉద్దేశ్యం వ్యాపారంచేసి లాభాలు గడించడం కాదు, అత్యవసర పరిస్థితులలో సరుకుల ధరలు విపరీతంగా పెరిగినప్పుడు చిన్న ఉద్యోగస్తులకు. ప్రజలకు అందుబాటులో లేనప్పుడు ధరలను అదుపులో పెట్టి రీజనబుల్ రేట్సుకు విక్రయించడం ఉద్దేశ్యంతో సూపర్ బజార్సు, కో. ఆపరేటివ్ స్టోర్సు పని చేస్తున్నాయి. పని చేయని చోట్ల ఉదాహరణకు విశాఖపట్నంలో సూపర్ బజార్ పనిచేయలేదనే. యిరెగ్యులారిటీస్ ఉన్నాయని దానిని సూపర్ సీడ్ చేసి స్పెషల్ ఆఫీసరును వేయడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఎక్కడైనా సరిగా జరగకపోతే మిస్‌ప్రాపియేషన్ ఉంటే లేకపోతే అవకతవకలు జరిగితే ప్రభుత్వం శిక్షిస్తుంది. ఇది మంచి ఉద్దేశ్యంతో కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం ప్రారంభించ బడినవి. దాని ఫలితాలుచూడవలసి ఉంది. అదే నిజముగా ఎల్. ఐ. బీ లో చిన్నవారికి లోన్సు దొరకడం లేదు. ఆర్డినెన్సులు 10 ఎకరాలున్నవారికి దొరకడం లేదు అన్నారు, అది నిజం కాదు. 10 ఎకరాలు పల్లం, 15 ఎకరాలు డ్రయి లాండ్స్ ఉన్నవారందరికి లోన్సు యిస్తున్నారు. రెండు రోజుల క్రితం చీఫ్ మినిష్టరుగారు కమర్షియల్ బ్యాంక్ ఏజెంట్సుతో మీటింగు పెట్టి గట్టిగా యిన్‌స్ట్రక్షన్సు యిచ్చారు. చిన్నవారికి 80 % తప్పనిసరిగా అందేటట్లు యిన్‌స్ట్రక్షన్సు యివ్వడము జరిగింది. అంతే కాకుండా బ్రాంచెస్ ఓపెన్ చేసి అవసరమైన చిన్నవారికి సదుపాయాలు చేయాలని యివ్వబడున్నదానిలో 80% పెంచాలనే మాట చెప్పారు. లాండ్ మార్ట్‌గేజ్ బ్యాంకులు 69-70 లో 5 ఎకరాలు లోబడి ఉన్నవారికి 42 % యివ్వడం జరిగింది. 10 ఎకరాల వారికి 78 % మందికి యివ్వడం జరిగింది. అలాగే 70-71 లో 5 ఎకరాలలోపున ఉన్నవారికి 42 %, 10 ఎకరాలు లోపు ఉన్న వారికి 78% వరకు లోన్సు యివ్వడం జరిగిందని దీనిద్వారా అర్థంఅవుతోంది. చిన్నవారికి,స్మాల్ ఫార్మర్సుకి లేదంటే మార్జినల్ ఫార్మర్సుకి సక్రమంగా దొరుకుతోందనే మాట చెబుతున్నాను. ఇంక సి.వి.కె.రావుగారు చెప్పిన విషయాలు డి.సి.ఎం.సిల గురించి చెప్పారు అది రిసంపత్సరాల క్రితం జరిగింది. దానిమీద పోలీసు ఎంక్వయిరీ జరిగింది. అచూకీ తెలియలేదు అని రిప్లయి యివ్వడం జరిగింది. వారు ఏదో సొసైటీల గురించి చెప్పారు. మాకు పక్షపాత బుద్ధితో సొసైటీలు రిజిష్టరు చేయడం జరగలేదు. వీకర్ సెక్షన్స్‌కి ఎక్కడ కావలసినప్పటికి సొసైటీలు పెట్టుకుంటా మంటే తప్పనిసరిగా ఎంకరేజ్ చేస్తున్నాం. ఆర్థిక సహాయం చేస్తున్నాం. కాకినాడలో అని గాని రాజమండ్రిలో అని గాని ఫలానా చోట అని ప్రభుత్వం చెప్పిన చోట అని కాదు. రిజిష్టరు చేసే ఉద్యోగులు ఉన్నారు. ఎక్కడయినా సరే మాకు సొసైటీ కావాలని ఎక్కడ చెప్పినాసరే కోరిన చోట సొసైటీలు పెట్టించి వీకర్ సెక్షన్స్‌కు సొసైటీలకు ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తుందని చెప్పడం జరిగింది. అందుచేత వారు చెప్పిన సొసైటీ గురించి మా దృష్టికి రాలేదు. నిజంగా యిన్‌జస్టిస్ జరిగితే న్యాయం చేకూరుస్తాము.

(శ్రీ) సి.వి.కె.రావు :—డిపార్టుమెంటు ఎట్లా వ్యవహరిస్తున్నదో మీదృష్టికి తెచ్చాను.

Mr. Speaker :—This is not the practice.

Sri C.V.K. Rao :–Since the matter has come up.

Mr. Speaker :–Then there is no end for it.

(శ్రీ) సి.వి.కె. రావు :—అది మంత్రిగారి దృష్టికి వేరే వ్యక్తిగతంగా తీసుకు వస్తారు.

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—ఏదయినా అన్యాయం జరిగినప్పుడు ఎక్కడయినా లోటుపాట్లు అన్నప్పుడు నా దృష్టికి తెస్తే న్యాయం చేయనప్పుడు యిక్కడ వారు మాట్లాడడం మంచిది. ఊరికే యిలాంటి విషయాలు ...

(శ్రీ) సి.వి.కె. రావు :—డిపార్టుమెంటులో జరుగుతున్న వ్యవహారాలు గురించి నా అనుభవాన్ని పురస్కరించుకుని చెప్పాను.

(శ్రీ) బి. సుబ్బారావు :—మంచిది. డిపార్టుమెంటు సరిగా పనిచేయడం లేదని, అవకతవకలున్నాయని యిన్స్టెన్సెస్ నా దగ్గరకు తీసుకువస్తే న్యాయం చేస్తాను తప్పులు చేసిన వారిని సైడు చేయడం జరగదు. తప్పకుండా వారిని శిక్షిస్తాము. ఏదయినా ఉన్నప్పుడు నా దృష్టికి తీసుకురండి. తీసుకు వస్తే తప్పనిసరిగా న్యాయం జరుగుతుందని ఈ సందర్భంలో మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే చాల మంది శాసనసభ్యులు చెప్పారు. పికర్ సెక్షన్స్‌కు డబ్బు చాలదన్నారు. పికర్ సెక్షన్స్‌కు బడుగు వర్గాల సంక్షేమం కోసం చాలా సహాయం చేస్తున్నాము. ఇప్పుడు ఇచ్చే డబ్బు చాలదు పెంచు చేయాలనే మాట నిజమే. అన్ని విధాలా ఆర్థికంగా సాంఘికంగా వెనుకబడిన జాతులకు వర్గాలకు సంక్షేమం కలిగించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది. ఈ సంవత్సరం గత సంవత్సరం కంటే ఎక్కువ అవసరం ఉన్న మాట నిజమే. అలాంటి చోట నేను సభ్యులతో వీక్షవిస్తున్నాను పికర్ సెక్షన్స్ కోసం బలహీన వర్గాల సంక్షేమంకోసం ఉద్దేశించబడినకే సహకార ఉద్యమం. ఎంతో సాధించవలసిన ఉన్నదనే దానితో నేనుకూడా వీక్షవిస్తూన్నాను ఒక చోట కాదు. ఏ జిల్లాలో ఎక్కడ కావాలంటే అక్కడ చిన్న చిన్న వారికి బలహీన వర్గాలకు కావలసిన సొసైటీలు పెట్టండి ప్రభుత్వం తప్పని సరిగా లోను రూపంగాను, సబ్సిడీ రూపంగాను అనేక రకాలైన సహాయం చేస్తుంది. ప్రభుత్వం ఇచ్చే డబ్బు మాత్రమే కాకుండా కమర్షియల్ బ్యాంకుల్ను డబ్బు ఇవ్వమని ప్రభుత్వం గ్యారంటీ ఉంటుంది. ఈ విధముగా ఎక్కడయినా సరే బలహీన వర్గాలను ఉద్ధరించాలని డబ్బు తీసుకురావాలని ప్రభుత్వం ముందుకు వస్తుంది. అదనంగా ఎక్కడ కావాలంటే అక్కడ సొసైటీలు పెట్టండని చెప్పినాం. ఎడ్యుకేషెడ్ అనెంప్లాయిమెంట్ తీర్చడానికి ఎక్కడెక్కడ సహాయం చేయబడినదో పున్న కరంలో తెలియచరిచినాము. కొన్ని చోట్ల పెట్టడం జరిగింది. ఇంకా ఐ. టి. ఐ. లోను పాలిటెక్నిక్స్‌లో టెక్నికల్ చదువు చదువుకుని ఉద్యోగాలు

లేకుండా ఉన్నవారు వర్కుషాప్స్‌కి సంబంధించి కో-ఆపరేటివ్ బేసిస్‌లో ఉపకారం చేయడానికి చాలా సొసైటీలు పెట్టవలసినదని యినస్ట్రక్షన్స్ యివ్వడం జరిగింది. ఈ సందర్భంలో శాసనసభ్యులు చెప్పిన అన్ని విషయాలు నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. అన్నీ గుర్తుంచుకొని వారు చెప్పిన సలహాలు ఎంతవరకు చేయాలో అంతవరకు ప్రభుత్వం చేస్తుంది. ముఖ్యంగా వికర్ సెక్షన్ సంక్షేమం కోసం ఎంతవరకు సహాయం చేయాలో అంతవరకు ముందుకు వచ్చి చేస్తుందనీ మరొకసారి మనవిచేస్తున్నాను. కొన్ని చోట్ల సొసైటీలలో ప్రభుత్వానికి కావలసిన వారికి ప్రెసిడెంట్సుగా వేస్తున్నారని రత్నసభాపతిగారు చెప్పారు. కాని అది సరికాదు. ఈ సొసైటీలు డెమొక్రాటిక్ బాడీలు. వాటికి ఎలక్షన్స్ జరుగుతూంటాయి. ప్రజాస్వామిక పద్ధతులతో ఓట్లు వేస్తారు. వారికి కావలసిన వారిని ఎన్నుకుంటారు. అందుచేత రత్నసభాపతిగారు చెప్పిన దానికి ఆస్కారం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఫలానా వారిని ప్రెసిడెంటుగా పెట్టండి అనే మాట చెప్పడం ఎప్పుడూ జరగదు. అలాగే లేబర్ కాంట్రాక్టు సొసైటీలు విత్‌ౌట్ సెండర్సు సరిగా పనులు యివ్వడం లేదని చెప్పారు కష్టపడి పనిచేసుకునే వారికి మధ్య దళారులను తొలగించి కష్టపడి పనిచేసే వారికి ఫలితం దక్కేలా చేయడమే ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం. అందువల్ల ఎక్కడెక్కడ పి. డబుల్యూ. డి. పనులున్నాయో 10 వేల రూపాయల లోపు పనులను సెండర్సు లేకుండా నామినేషన్ మీద యివ్వవలసినదని చెప్పడం జరిగింది. సరిగా అమలు జరగడము లేదని కొన్ని విమర్శలు వస్తున్నవి. 10 వేలు కాదు, 25 వేలు విత్‌ౌట్ సెండర్స్ యివ్వవలసిన అవసరము వుందని కొందరు చెప్పారు. ప్రభుత్వము దీనిని ఆలోచించాలి. ఈ సొసైటీలకు ఎంతవరకు ప్రభుత్వము సహాయము చేయగలుగుతుందో అంతవరకు చేస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. జాలర్ల సొసైటీలు, టాక్సి డ్రైవర్స్, ఆటో రిక్షావారి సొసైటీలు, రిక్షా పుల్లర్స్ సొసైటీలు, రజకుల సొసైటీలు అని పెట్టారు. పెద్ద సిటీలలోనే కాకుండా రూరల్ ఏరియాస్ లోకి అవసరమైతే పొడిగించాలనే ఉద్దేశ్యము ప్రభుత్వానికి వున్నది. గౌరవ సభ్యులు సహకరిస్తే వీరికి యింకా ఎక్కువ సొసైటీలుపెట్టి సహాయము చేయడానికి ప్రభుత్వము వెనుకకు పోయేదికాదు. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాలన్నిటిని గుర్తులో వుంచుకొన్నాను. అందరూ కూడ ఆవినీతి గురించి గట్టిగా చేప్పారు. ఆవినీతికి పాల్పడే వారిని ప్రభుత్వము ఎప్పుడూ పరిపోర్ట్ చేయదని, సభ్యులకంటె ఎక్కువ ఆశ్చర్యతతో మరమ్మత్తు చేయడానికి ప్రభుత్వము సిద్ధముగా వున్నదని, ఎక్కడ మిస్ అప్రొప్రియేషను జరిగినా ప్రభుత్వము టాలరేట్ చేయదని మనవిచేస్తూ కట్ మోషన్స్‌ని గౌరవసభ్యులు విత్‌డ్రా చేసుకొని ఈ డిమాండును ఏకగ్రీవముగా పాస్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇంకొక విషయము మనవి చేయవలసివుంది. హనన్ గారు 2, 3 సొసైటీల రిజిస్ట్రేషను గురించి చెప్పారు. అది రిజిడ్ అయ్యేలాగ చూస్తానని మనవిచేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—The question is:

To reduce the allotment of Rs 2,67,83,000 for Co-operation by Rs. 100

గుంటూరు జిల్లా పల్నాడు తాలూకాలోని వెల్దుర్తి, మాచెర్ల, కారంపూడి పిర్కాల ప్రజలు తీవ్ర కాలిక పరిస్థితులకు గురైనప్పటికి భూమి తనఖా బ్యాంకు వారు నిర్బంధముగా అప్పుల వసూళ్ళకు పూనుకున్నా ప్రభుత్వం నిర్బంధము చేయుటకు పూనుకోనందులకు —

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :– The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,67,83,000 for Co-operation by Rs. 200

సహకార కేంద్ర బ్యాంకుల్లో జరుగుతున్న ప్రవ్య దుర్వినియోగాన్ని అదుపులో పుంచలేని ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా—

The Cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,67,83,000 for Co operation by Rs. 100

కో ఆపరేటివ్ ల్యాండ్ మార్ట్‌గేజ్ బ్యాంకు ద్వారా రైతులకు త్వరగా అప్పులు అందే సౌకర్యం కల్పించక అవసరమైన రూల్సులలో ఏండ్ల తరబడి అప్పులు లభించక బాధపడుతున్న రైతుల ఇబ్బందుల గమనించని ప్రభుత్వ చర్యకు నిరసనగా —

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 2,67,83,000 Under Demand No. 23 Co-operation."

The motion adopted.

Mr. Speaker :—The House now stands adjourned till 8.30 a. m. tomorrow.

(The House them adjourned till Half-past-Eight of the clock on Thursday the 20th July, 1972)

CO-OPERATION.

The co-operative movement which originally was conceived as a means of providing credit to farmers has now embraced several aspects of our economy, though its largest sphere of activity continues to the agricultural credit of different types. It is necessary to give a new dimension to th movement and improve the operational efficiency of the movement so that the cooperative organisations may become effective and dynamic instruments of Social and economic progress.

The financial assistance provided by the Government year after year from out of the public exchequer to co-operative organisations in the State is mainly in the nature of contribution to the share capital, loans and subsidies. This assistance has necessarily to be supplemented by the co-operative organisations with funds which they should be able to muster on their own. It willl, however, be the policy of the Government to provide maximum assistance to co-operative organisations formed for the economic betterment of the weaker section of the society.

It is against the above background that "Demand XXIII—Co-operation" is now before this House for consideraion. The progress of the Co-operative movement so far and the future co-operative policy of the Government are discussed in the paragraphs that follow :

Co-operative Credit :

Besides the Andhra Pradesh State Co-operative Bank and the 25 Co-operative Central Banks, there are 15,040 Primary Agricultural Credit Societies functioning in the State with a membership of 22.60 lakhs and a total paid-up share capital of Rs. 10.57 crores as on 30th June, 1971. It is programmed to increase the membership in primaries to 24.89 lakhs before 1972-73. With a view to strengthen the internal resources of Primary Agricultural Credit Societies for enabling them to undertake increased lending programmes and improving their business in non-credit activities, the State Government contributes towards the Share Capital of the Societies up to a limit of Rs. 10,000 for each Society. Government have contributed up to 30th September, 1971 a sum of Rs. 67.625 lakhs in respect of 791 Societies. During 1971-72 share capital contribution to the extent of Rs. 21-74 lakhs was sanctioned by Reserve Bank of India to 284 Societies. It is propose to extend Government share capital contribution to the tune of Rs. 1.00 crore during 1972-73 for Central Banks and Agricultural Credit Societies.

Issue of Loans by Co-operative Central Banks :

During the year 1971-72 (1stApril,1971to31stMarch 1972 the Co-operative Central Banks issued short-term and medium-term loans for agricultural purposes to the extent of Rs. 27-91 crores (Rs. 27.30 crores under short-term and Rs. 0.61 crores under medium-term) as against the target of Rs. 32 crores. The main reason for the stagnation of co-operative credit is the accumulation of overdues on account of frequent failure of crops due to cyclones and the drought conditions. However, action is being taken to collect the overdues quickly.

It has bee brought to notice that in spite of instructions issued by the Registrar of Co-operative Societies from time to time in the matter of sanction and disbursement of short-term loans by the Co-operative Central Banks there have been delays and irregularities in the disbursements of loans to the members of the Societies concerned. It has also been brought to notice that in some cases, the loans are not actually reaching the members to whom they are sanctioned. In order to remedy the situation, it has been decided that the member concerned should be informed by post individually of the amounts of the loans sanctioned to them and released to the office bearers of the societies for disbursement as soon as the drawal statements are sanctioned so that the members may approach the societies in proper time and obtain the loan.

All the Co-operative Central Banks have been advised to send individual intimations to the members of the Societies concerned by post informing the members the details of the name of the Society, the name of the member, loan amount sanctioned etc., The Co-operative Central Banks have also been advised to ensure that the intimations are sent by post on the same day of sanction of drawal statements of the societies and that there is no complaint whatsoever of any non-receipt of intimations by the member to whom loans are sanctioned.

The Primary Agricultural Credit Co-operative Societies have also been advised to publish on the notice boards of the societies and also in the village chavadies, the names of the members and the amount of the loans sanctioned etc., as soon as the societies draw loans from the Co-operative Central Banks so that the members concerned may know in proper time the loan amounts sanctioned to them. They have also been advised to issue the loans by cheques in the case of societies which are within a read us of 10 Kms. of the branch of Co-operative Central Banks.

Share Capital of Co-operative Central Banks and Rehabilitation of Weak Co-operative Central Banks :

The State Government have so far contributed a sum of Rs. 68 laksh towards the share capital of the Andhra Pradesh State Co-operative Banks and Rs. 246.75 lakhs towards the share capital of the Co-operative Central Banks. This will inecrease the borrowing power of the Co-operative Central Banks and at the same time improve their owned funds position.

Of the 25 Co-operative Central Banks in the State, 13 Co-operative Central Banks re-considered as Weak Co-operative Centrl Banks and as per the guidelines suggested by the Reserve Bank of India, the weak Co-operative Central Banks have draw up rehabilitation programmes for strengthening their position. The progress is bein reviewed by the District Co-operative Officers concerned, once a month Government have also sanctioned special assistance of Rs. 127.35 lakhs by way of long-term loans and Rs. 192.35 lakhs towards share capital contribution up to 1971-72 for rehabilitating the Weak Co-operative Central Banks.

During the year 1972-73 it is proposed to sanction Rs. 37 lakhs as long-term loan assistance including subsidy to the Weak Co-operative Central Banks to improve their financial position.

Crop Loan System :

Under crop loan system, loans are made available in two components *viz.*, cash and kind.

One of the reasons for the slow progress in the issue of loans has been that in a large number of cases the members of Co-operative Societies have not been utilising the kind component. A scheme is being evolved on the lines of the scheme in operation in the Punjab State to ensure that every loanee utilises not less than 50% of the loan in kind. The Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation will be supplying the required fertiliseres to farmers through Co-operative Credit Societies.

Commercial Banks :

In the Andhra Pradesh 14 Nationalised Commercial Banks and the Andhra Bank commenced financing the agricultural sector through Co-operatives on the guide-lines issued by the Reserve Bank of India At present there are 576 societies ceded to commercial banks under the scheme. The Commerciai Banks have provided credit of about Rs. 194 lakhs to 329 Societies for Khariff, 1971. They have also advanced medium-term loans to the extent of Rs. 8.46 lakhs to 18 Societies.

Share Capital Contribution to Co-operative Urban Banks :

The Reserve Bank of India came forward to sanction loan to State Government for participation in share capital of Co-operative Urban Banks, under National Agricultural Credit (Long-term Operations) Fund and for the first time during the year it has sanctioned Rs. 8.25 lakhs 6% Co-operative Urban Banks, namely the Urban Banks at Bhimavaram, Tadpatri, Triupathi, Anantapur, Dharmavaram and Uravakonda.

Long-term Credit :

The Land Mortgage Banking structure in Andhra Pradesh is a federal one with primary Land Mortgage Banks at the taluk level federated to the Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank Limited, Hyderabad at State level.

There are 182 Primary Land Mortgage Banks in the State for the 189 taluks. Orders have recently been issued for organising two Primary Land Mortgage Banks at Addanki and Martur in Prakasam district, bifurcating the Primary Land Mortgage Banks at Narsaraopet and Ongole. The target of one Primary Land Mortgage Bank for each taluk has practically been achieved. During the year 1971-72, these banks issued loans to the extent of Rs. 1,720.44 lakhs. The loans disbursed by the Land Mortgage Banks annually were stepped up progressively from Rs. 322.54 lakhs in 1962-63 to Rs. 1,720.44 lakhs in 1971-72. Durin the year 1971-72 an amount of Rs. 259.190 lakhs was invested by the State Government in the ordinary debentures of the Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank Limited, Hyderabad. The programme for investment by State Government in the debenture of Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank under ordinary and special debentures during 1972-73 is Rs. 225.00 lakhs and Rs. 162.00 lakhs respectively.

AGRICULTURAL REFINANCE CORPORATION SCHEMES

Ayacut Development Schemes:

During the year 1971-72 two ayacutdevelopment schemes *viz.*, Nagarjunasagar Project (2nd loan) scheme and T.H.L.C. (2nd loan) Scheme, were successfully completed after advancing Rs. 109.58 lakhs to 6,111 farmers for development of 84,354 acres of land and Rs. 78.02 lakhs to 2,238 farmers for development of 27,272 acres respectively. At present the following 3 ayacut development schemes are under implementation.

Name of the Scheme	Ayacut to be developed	Financial out-lay	Amount disbursed as on 31-5-1971
			(Rs. in lakhs).
1. N.S.P. III loan Scheme	70,734	355.00	235.95
2. Pochampad Project Scheme	50,000	259.66	18.16
3. T.H.L.C. III Phase Scheme ..	3,000	9.40	2.32

The unimplemented portion of [illegible] Nagarjunasagar Project III Loan Scheme and Pochampad Project Scheme as on 31st May, 1971 and Nagarjunasagar Project IV Loan Scheme has been carried over to the Andhra Pradesh Agricultural Credit Project

sanctioned by the International Development Agency. The following is the progress achieved up to 29th February, 1972 under Land Development Schemes of Andhra Pradesh Agricultural Credit Project.

Financial outlay	Acheivements		
	Financial	Physical	(Acres).
	(Rs. in lakhs)		
1. Nagarjunasagar Project Scheme ..	213.64	43.31	11,904
2. Pochampad Project ..	130.90	4.60	1,074

Area Development Scheme:

The Agricultural Refinance Coporation sanctioned 52 Area Development Schemes at a total outlay of Rs. 21 crores up to the end of May 1971. The left over programme as on 31st May 1971 in respect of 22 schemes was carried over to the Andhra Pradesh Agricultural Credit Project.

So far 21 Minor Irrigation Schemes for Rs. 589 lakhs have been sanctioned by Agricultural Refinance Corporation for implementation under Andhra Pradesh Agricultural Credit Project. As on 29th February, 1972 an amount of Rs. 152.07 lakhs has been disbursed under the Project.

Twenty-five Minor Irrigation Schemes with a total financial oulayt of Rs. 748 lakhs and one land development scheme with Rs. 125 lakhs are pending sanction by the Agricultural Refinance Corporation.

Schemes for Small and Mariginal Farmers and Agricultural Labourers:

The centrally sponsored scheme for small farmers and marginal farmers is being implemented in the districts of Nalgonda, Cuddapah, Visakhapatnam and Srikakulam. The S.F.D.A .Project for Srikakulam envisages the provision of credit to the tune of Rs. 4488.163 lakhs to 50,000 small farmers in the taluks of Cheepurapalli, Bobbili, Parvathipuram, Salur and Srikakulam. The Cuddapah agency envisages provision of credit to a tune of Rs. 481 lakhs to 48,000 farmers in the entire district. The Nalgonda agency is to cover 50,000 small-farmers in the taluks of Ramannapet, Nalgonda and Survyapet and 20,000 marginal farmers in the taluks of Bhongir, Ramannapet and Nalgonda and, [illegible] to ensure credit of Rs. 676 lakhs for small farmers and Rs. 255 lakhs for marginal farmers. The Marginal Farmers and Agricultural Labours Agency, Visakhapatnam is to cover 21,500 marginal farmers and agricultural labourers for a credit programme of Rs. 275 lakhs.

The programmes of these agencies assit small and marginal farmers in undertaking istensive agricultural practicces, through schemes for sinking wells, installation of pumpsets, oil engines or electrice motors, and reclamation and development, raising high yielding varieties and also in pursuing subsidiary occupations, like dairy farming poultry farming, vegetable cultivation etc.

The following concessions are granted to small farmers and marginal farmers to join co-operatives in the areas coverred by the S.F.D.As. and M.F.A.L.D.As.

(*i*) Exemption from payment of thrift deposit on the loans-advanced by co-operatives;

(*ii*) Exemption from payment of additional share captital on loans advanced by co-operatives:

(*iii*) Reduction of proportion of share holding to borrowings-from 10% to 5%.

Small Farmers Development Agencies:

During the year 1970-71. the Government of India released a grant of Rs. 5.00 lakhs to the Small Farmers Development Agency Cuddapah Rs. 7 lakhs to the Small Fzarmers Development Agency' Nalgonda and Rs. 5 lakhs to the Small Farmers Development Agency,, Srikakulam.

During the year 1971-72 the Government of India have released a sum of Rs. 8.00 lakhs to the Small Fermers Development Agency, Srikakulam, Rs. 12.50 lakhs to the Small Farmers Development Agency, Cuddapah and Rs. 14.00 lakhs to the Small Farmers Development Agency, Nalgonda.

Upto the end of March 1972, the Small Farmers Development Agency, Srikakulam identified 18,586 beneficiaries and enrolled, 1,817 persons as members of Co-operatives. It has processed 1,991 loan applications and forwarded them to financing institutions. The total amount of loans sanctioned to the farmers in the Agency up to 31st March, 1972 under S.T., under M.T. and L.T. is Rs. 9,06,000. The total expendinture to the Agency up to 31st March, 1972 is Rs. 8,93,101 For the same period ,the Small Farmers Dev opment Agency, Cuddapah identified 11,676 beneficiaries and enrolled, 2,019 persons as members of the Co-operatives. It has processed 2,508 loans applications and forwarded them to financing institutions. The total amountof loans sanctioned to the farmers in the Agency up to 31st March, 1972 under-S.T., M.T. and L.T. is Rs. 15,87,900. The total expenditure to the Agency up to 31st March, 1972 is Rs. 6, 79,700. For the same period the Small Farmers Development Agency, Nalgonda identified 21,408 beneficiaries and entolled, 5,591 persons as members of Co-operatives.. It has processed 15,221 loan applications and forwarded them to financing institutions. The total amount of loan sanctioned to farmers under S.T., M.T. and L.T. in the Agency up to 31st March, 1972 is Rs. 18,90,417. The total expenditure to the Agency up to 31st March, 1972 is Rs. 12,87,029.

Marginal Farmers and Agricultural Labourers:

During 1970-71 the Government of India released a grant of Rs. 5 lakhs to the Visakhapatnam Agency and Rs. 3 lakhs to the Nalgonda Agency. During the year 1971-72 the Government of India have sanctioned a grant of Rs. 4.00 lakhs to the M.F.A.L.D.A., Visakhapatnam and Rs. 470 lakhs to the M.F.A.L. programmes under Small Farmers Development Agency, Nalgonda.

Up to the end of March, 1972, M.F.A.L.D.A. Nalgonda identified, 13,195 beneficiaries and enrolled 8,8898 persons as members of Co-operatives. It has processed 16,330 loan application and forwarded them to financing insittutions. The total amount of loans sanctioned to the beneficiaries in the Agency up to 31st karch, 1972 under S.T.M T· and L.T. is Rs. 10,79,189. The total expenditure to the Agency up to 31st March, 1972 is Rs. 6,80,332.

For the same period, the M.F.A.L.D.A., Visakhaptnam identified 5,014 beneficiaries and enrolled 1,664 person fas members of Co-operatives. It has processed 907 loan applications and forwarded them to financing institutions. The total amount of loans sanctioned to the beneficiaries in the Agency up to 31st March, 1972 under S.T., M.T. and L.T. is Rs. 7,64,533. The total expenditure to the Agency up to 31st March, 1972 is Rs. 5,20,637.

Co-operative Farming:

There are nearly 600 Co-operative Farming Societies majority of whom are on Government lands on lease basis. There are two types of schemes covering Farming Societies namely, the General Farming Scheme and Uppal Committee Scheme. Under the General Farming Scheme, a Farming Society is eligible for a shere capital loan of Rs. 2,000 on a matching basis, a medium term laon of Rs. 4,000 and a sum of Rs. 5,000 for construction of a godown*cum* cattle shed. The 2nd Scheme relates to Uppal Committee under which Rs. 300 per acre is provided for development of land and Rs. 750 for rehabilitation with 50% and 75% subsidy respectively and the remaining as loan. A provision of Rs. 4.00 laksh has been made in the budget for 1972-73 for this Scheme.

During the recent years, a number of Co-operative Collective Farming Societies, Co-operative Joint Farming Societies have been formed in the State under several schemes such as the scheme for reclamation of waste lands and resettlement of landless agricultural labourers, the Master Plans for Divi Seema and Konaseemsa. It was brought to the not'ce of Government that a number of these Societies have not been working satisfactorily and that some of them incurred losses. In order to go into the details of the orking of thses Co-operative Collective Farming Societies and Co-operative Joint Farimng Societies thoroughly, the Government constituted a Committee in March 1971 with Sri G. Sivaiah, former M.L.A., as its Chairman and certain officials and non-officials ineluding a few legislators as members. The report of the Committee is awaited.

Co operative Morketing :

The Marketing Societies in the State ar organised on a three tier basis at Mandi or Taluk, District and State Level with 247 Co-operative Marketing Societies, 20 District Marketing Societies, 47 Single Commodity Societies and one State Level Marketing Federation in Andhra Pradesh.

Co-operative Processing Units :

For te Development of Co-operative Marketing and for ensuring better return to the producer members, it is essential that rpocessing activities should go hand in hand with Co-operative Marketing. Hence Processing plants such as rice mills, groundnut decorticators, cotton ginning and oil mills etc., are being established in Co-operative secotor. The Co-operative Societies were sanctioned financial assistance of Rs. 314.79 laksh up to 31st March, 1972 for setting up of different types of processing units. During the current financial year, it is proposed to obtain sanction of National Co-operative Development Corporation

for implementation of schemes for setting up of small and medium sized processing units under Centra Sector Scheme such as two Vanaspati units at Anantapur and Bodhan, a fruit processing unit at Vijayawada, a cotton processing unit in Adilabad district etc. Necessary provision of Rs. 9.18 laksh has been made in the Plan Budget towards State's share of cost of th processing units.

Co-operative Storage :

In order to develop processing activities, adequate storage facities are necessary. Financial assistance of Rs. 195.34 laksh has so far been anctioned to Co-operative Societies for taking up the consruction of godowns (1,165) in the State, out of whch 92 godowns have been dropped subsequently. Of the balance 1,073 godowns. 910 godowns have been constructed. Action is being taken to construct the remaining 163 godowns at an earily date. The storage capacity of these godowns will be about 2.20 laksh tonnes.

Procurement of paddy:

In December 1971 Government issued orders appinting the Andhra Pradesh State Co operative Marketing Federatiou as its direct agent to receive mill levy from th Co-operative rice mills in the State. But due to adverse seasonal conditions this year, and rise in the paddy r prices in the open market compared to notified price, tthe procurement of paddy by the Co-operatives had been very negligible.

Distribution of Chemical Fertilisers through Co-operatives :

The Director of Agriculture allotted a quantity of 15,500 M. Ts. of A.S. and 2,766 M. Ts. of Urea to the Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation to start with during the year 1971-72 Out of this, the Federation has received 2,766, M. Ts. of Urea and

12,280 M. Ts. of Ammonium Sulphate up to 30th April, 1972 for distributing th same through the Co-operative Marketing Societies. Besides the pool fertilisers, the Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation has also purchased I.F.F.C.O. complex grades worth Rs. 30 lakhs and the Madras Fertilisers Complex grades worth Rs. 10 lakhs during the Khariff 1971 and Rabi 1971-72 and distributing the sam through the Co-operative Marketing Societies.

During the year 1971-72 the Andhra Pradesh State Co-operative Bank has sanctioned cash credit of Rs. 60 laksh to the Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation Limited. to undertake the fertilisers trade and 10 District Co-operative Central Banks for financing the concerned District Co-operative Marketing Societies to undertake the fertilser trade. The National Co-operative Development Corporation has also sanctioned financial assistance to the Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federatioa towards margin money for the purchase and distribution of chemical fertilisers during the year. There is a provision of Rs. 40 lakhs in the Budger for 1972-73.

Consumers Co-operative Stores

To hold the price line, Government have taken a number of measures with the financial assistance provided by Government of India by organising a chain of Consumers Co-operatives in cities, urban areas and semi urban areas.

Depprtmental stores have been set up in Hyderabad, Secunder abad, Old City, Visakhap tnam, Kurnool, Guntur, Vijayawad Warangal, Kakinada and Rajahmundry. All the Departmental stores have been functioning except the one at Rajahmundry which is expected to start functioning soon.

Besides, there are 3 Consumers Co-operative Stores organised for the benefit of the students and staff of the 3 Universities (Osmania Andhra and Sri Venkateswara)

There is one Apex Federation calld the "The Andhra Pradesh Stat' Feder tion of Consumers Co-opertive Stores Limited, Hyderabad' to co-ordinate the activitioes of the affiliatedCo-operative Centra Stores.

The programme during IV Plan is to consolidate and strengthe the Consumers movement.

There are twenty-four Government Employees Consumers Co-opeo rative Stores in the State at the rate of one each at the 20 Distruct Headquraters (excluding Prakasam district newly formed)-and one at Vijayawada in Krishna districtbesides three stores in the Government Employees Colonies in the twin cities. Out of these stores, 7 stores *viz.*, Government Employees Consumers Co-operative Stores, Hyderabad, Kurnool, Vijayawada, Chittoor, Nalgonda, Adilabad and Malakpet Colony have gone into liquidation due to the mismanagel ment by the elected directors. Employees of Zilla Parishads,

Panchayat Samithis and Municipalities also are enrolled as members of Government Employees Consumers Co-opertive Stores. Steps have been taken for encouraging organisation of consumer stores fore employees at block and taluk level having regard to their viability. Thefe re 797 Primary Consumers Co-oper tive Stores with a membership of Rs. 2.97 lakhs. Action has been initiated to rationalise and consolidate the consumers structure in the State. As a first step to wards this end, a survey of the existing primary stores has been undertaken with view to identifying the viable and potentially aviable stores after which an action programme for strengthening the consumers movement will be drawn up. Consumers Co-operative /Stores are functioning in almost all industrical establishments inthe St te, employing 300 or more workers. The employers are called upon to five financial assistance in the shape of share capital, working capital and managerial subsidy etc. Sofar 88 Co-operatives have been organisep in the Industrial concerns.

Distribution of Consumers articles in rural areas :

The Scheme is sponsored by the Government of India through National Co-operative Development Corporation. According to the objectives of the scheme, consumers activity is to be organised on co-operative lines in rural yreas as an integral part of the task of hold ing the price line for the country as a whole. At present, the marketin societies and village multipurpose societies or service societies yre distributing the consumers articles in rural areas. About 600 village societies and 100 co-operatives are involved in this activity turning out of business of around Rs. 5 crores annually.

The Marketing Societies are beinprovided with sbsusdy of Rs. 5,000 to meet the cost of additional staff appointed by them for this purpose spread over a period of three years. Share capital contribution to the extent of Rs. 1,90,000 was also provided during 1969-70 and 1970-71 for stren thening share capital base to enable them to deal with the scheme of distribution of consumers articles inrural areas effectively. Steps are also being taken to establish an effective link between rural consumers activity and urban consumers stores by affiliation of Primary Co-operative Marketing Societies to Centrl Consumers Stores. So far, 46 Primary Co-operative Marketing Socice ties have been affiliated to Central Consumers Stores.

Strengthening of Teaker Sections of the Community :

To strenthen the socio-economic conditions of the Weaker Sections of the Community like Taxi Drivers, Rickshaw Pullers, Washermen Salt Workers, etc., Co-operative Societies have been registered and financial assistance was given in the shape of loans, subsidies and share capital contributions, etc. While an expenditure of only Rs. 14.42 lakhs was incurred durin 1970-71, the amount provided during 1971-72 was more than thrice this amount, nearly Rs. 46.63 lakhs. A provision of Rs.22.620 lakhs has been made in the Budget Estimates of 1972-73 for providing financial assistance to Co-operatives formed for weaker sections. It is proposed to find another sum of Rs. 80 lakhs from other minor heads of account for the same purpose.

TAXI DRIVERS CO-OPERATIVE SOCIETIES

With a view to help the taxi drivers urban areas, scaheme fo organisation of Taxi Drivers Co-oper tive Societies was taken up in 1964-65 and 71 societies were registered so far. In order to enable the societies to render greater service to a larger number of drivers, a Master Plan was prepared during 1969-70 to bring all the Taxi Drivers into Co-operative fold. As per the scheme, scheduled banks and Government will bear 85% and 10% cost of the vehicles respectively. Each member will cintribute 5% cost of vehicles being his share capital. The State Bank on India sanctioned a total loan of Rs. 22.10 akhs towards 85 cost of 111 Taxi Cabs. The vehicles are allotted to members on here purchase system. Government assisated 10 Societies till 1970-71 with a total sum of Rs. 11.97 lakhs by way of loans, share capital and subsidy to enable them to purchase axies.

During the year 1971-72 a sum of Rs. 10.05 laksh was spent. It is proposed to provide Government assistance of Rs. 1.51 lakhs during 1972-73.

Rickshaw Pulles and Auto Rckshaw Drivers Co-operative Societies :

Organisation of Rickshaw Pullers Co-operation was first taken up in 1962-63 Since then 42 Rickshaw Pullers Societies were registered and financial assistance was sanctioned to 42 Societies amounting to Rs. 9.26 laksh. A provision of Rs. 1.00 lakh has been made in the budget for 1972-73.

During the year 1968-69, a sum of Rs. 70,000 was sanctioned to Burma Repatriates Auto Rickshaw Drivers Co-operation at Visakhapatnam by way of loan, share capital and subsidy. A Master Plan was prepared to bring all the Auto Rickshaw Drivers into Co-operative fold. Government, sanctioned a loan of Rs. 1.80 lakhs during the year 1969-70 to meet 10 per cent cost of 200 Auto Reckshaws as a first phase of the Master Plan. The State Bank of India, Hyderabad sanctioned a loan of Rs. 17.00 lakhs towards 85% cost of 200 vehicles. As per the scheme, each member has to contribute Rs. 500 towards his share capital. The State Government released 107 Autos to 4 Auto Rickshaw Societies form taxi trade quota. Government of India released 146 Autos to the Societies, out of this, a total number of 153 vehicles are on road.

It is proposed to help Auto Reckshaw Drivers during the year 1972-73 with a sum of Rs. 2.50 lakhs towadrs 10% cost of the vehicles.

Washermen Co-operative Societies.

The scheme for organisation of Washermen Co-operatives was first introduced during 1964-65 So far 3% Societies were registered and financial assistance to the tune of 1.128 lakhs was sanctioned to 6 Societies up to 1970-71, and Rs. 1.28 lakhs during the year 1971-72 to 26 Washermen Co-operatives.,The question of providing assistance during 1972-73 is under consideration.

Printing Societes :

Since 1964-65, 14 Co-operative Printing Societies including Writers' Co-operation were registered and financial assisance to the tune

of Rs. 6.964 lakhs towards loan, share capital contribution and managerial subsidy was sanctioned so far. It is proposed to provide a sum of Rs. 0.50 lakh to help printing societies during 1972-73.

Co-operative Societies for destitute women, widows etc.,

This scheme is newly introduced in the year 1971-72 and a total sum of Rs. 3.06 lakhs was sanctioned to 9 societies. It is proposed to provide a sum of Rs. 2.00 lakhs during 1972-73 to help destitute women, widows and handicapped ladies.

Employment and Production Cricnted Co-operatives :

Co-operative Department has taken up Organisation of Co-operatives for educated un-employed as the Government and other employers will not find it possible to employ all the educated unemployed. These Co-operatives will pool persons having different talents, trainings and skills. Such pooling will be a new dimesnsion added to the concept of co-operaton. Educated unemployed persons of differernt professions have been approaching the Department for Organising Co-operatives for their benefit. Co-operatives of Mechanical, Electrical and Civil Engineers for taking up contracts for erection of machinery, execution of Civil Works etc., Co-operatives for technical personnel and other graduates for distribution of gas, diesel oil and other products as an Agent of Indian Oil Corporation, Co-operatives for persons who wish to run Tourist Cars, Taxis Cabs, Workshops, Agro-Service Centres, and Co-operatives for Animal Husbandry and Agricultural Graduates to run poultry farms etc., are under process of organisation. One society to take up contracts for erection of machinery, execution of civil works and to run service centre at Anantapur and societies to run Tourist Cars, Taxi Cabs at Suryapet and Hyderabad and one society to take up products of Indian Oil Corporaton at Hyder bad are under process of registration. Another society under this scheme is the Agriculture and General Aviation Co-operative Society, Hyderabad. A total sum of Rs. 3.00 lakhs was sanctioned to 3 Societies registered for educated unemployed. It is proposed to help such societies during 1972-73 with a sum of Rs. 6.00 lakhs.

Labour Co-operatives :

The Programme of Labour Co-operatives is specially designed to promote the economic interests of the manual labourers, who constitute a sizeable portion of the weaker sections of the community, by securing contracts for executon of works on which they can be employed on reasonable wages. The programme envisages replacement of existing contract system gradu lly in the execution of Public Works to ensure adequate wages to laboureres.

A Federation of Labour Co-operatives was registered with headquarters at Macherla in Guntur district to co-opdinate the activities of the Primary Labour Contract Co-operative Societies in Guntur district to facilitate the implementation of the scheme effectively There are 492 Primary Labour Co-operatives besides 4 District Fede

rations at Kurnool, Warangal, Hyderabad City and Macherala Guntur district, besides a Regional Federation for the 9 districts of Telangana at Hyderabad with a membership of 0.38 lakh and paid-up share capital of Rs. 5.67 lakhs.

The following provision has been proposed under the scheme for the year 1972-73.

		Rs.
1.	For staff in the Pilot district in Guntur ..	27,000
2.	Working Capital	1,48,500
3.	Share Capital	28,000
4.	Managerial subsidy	20,000
	Total ..	2,22,500

Group Insurance Scheme:

With a view to give social security to members and employees of co-operatives, four groups insurance schemes have been formulated in co-operative sector in collaboration with the Life Insurance Corporation of India.

1. Group Insurance Scheme for borrowers form the Andhra Pradesh State Co-operative Housing Federation i

2. Compulsory mortgage redemption insurance for borrowers of Taxi and Auto Rickshaw Drivers Soceties i

3. Compulsory Group Gratuity-*cum*-Life Insurance Schemes for employees in the Co-operative Sector , and

4. Voluntory mortgage redemption insurance sheeme for borrowers form Andhra Pradesh State Co-operative Land Mortgage Bank.

The above four schemes are under mplementat on

Lift Irrigation Co-operative Socities:

At present there are about 108 L ft Irr gat on Co-operat ve Soc e-t es n the State of wh ch 92 are work ng. Through these L ft Irr ga-t on Soc et es about 16,000 acres of dry land have been converted n to wet.

In the Co-operat've Sector no ass'stance was made available either in the shape of loan or grant to Lift Irrigation Co-operative Societies till recently. The members themselves raised loans for capital outlay: